

**UCHWAŁA NR XXII/143/16
RADY MIEJSKIEJ W KROŚNIEWICACH**

z dnia 30 czerwca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice na lata
2016-2019.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.¹⁾) Rada Miejska w Krośniewicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice na lata 2016 - 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krośniewic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodniczący Rady

Sławomir Kępisty

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 397, poz. 774, poz. 1505

Załącznik do Uchwały Nr XXII/143/16
Rady Miejskiej w Krośniewicach
z dnia 30 czerwca 2016 r.

**GMINNY
PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
DLA MIASTA I GMINY
KROŚNIEWICE NA LATA 2016 -2019**

Aktualizacja na podstawie opracowania Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Łodzi

Krośniewice 2016

SPIS TREŚCI

- 1.1.Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice
- 1.2.Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
- 2.Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego gminy Krośniewice
 - 2.1.Tezy krajowego programu ochrony zabytków
 - 2.2.Strategiczne cele polityki państwa w sferze ochrony zabytków
 - 2.3.Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Krośniewice z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa
 - 2.3.1.Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Krośniewice z planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego
 - 2.3.2.Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z wojewódzkim programem opieki nad zabytkami w województwie łódzkim
- 3.Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Krośniewice
 - 3.1.Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych
 - 3.2.Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy
 - 3.3.Zabytki ruchome
 - 3.4.Zasoby muzealne
 - 3.5.Krajobraz kulturowy
 - 3.6.Zabytki archeologiczne
 - 3.7.Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego
 - 3.7.1.Uwarunkowania wewnętrzne – stan zachowania i ochrony zabytków nieruchomych
 - 3.7.2.Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające ze strategii rozwoju społeczno-gospodarczej miasta i gminy Krośniewice
 - 3.7.3.Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krośniewice
 - 3.7.4.Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta oraz gminy Krośniewice
 - 3.7.5.Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające ze strategii rozwoju turystyki dla gmin Związku Gmin Regionu Kutnowskiego i powiatu kutnowskiego.
 - 3.7.6.Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na obszarze rewitalizowanym wyznaczonym w programie na lata 2009-2015
- 4.Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice
 - 4.1.Cele gminnego programu opieki nad zabytkami
 - 4.2.Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
 - 4.3.Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
 - 4.4.Podział na działania i zadania
 - 4.5.Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami
 - 4.6.Instrumenty prawne
 - 4.7.Instrumenty koordynacji
 - 4.8.Instrumenty finansowe
 - 4.9.Instrumenty społeczne

4.10. Instrumenty kontrolne

5. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

6. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

7. Załączniki graficzne – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krośniewice

1. Wstęp

Krośniewice - miasto i gmina - administracyjnie położone są w województwie łódzkim, w powiecie kutnowskim. Obszar gminy Krośniewice położony jest w północno-zachodniej części powiatu i graniczy od północy z gminami Dąbrowice i Nowe Ostrowy, od wschodu z gminą Kutno, od południa z gminą Daszyna, od zachodu z gminą Chodów (województwo wielkopolskie).

Na terenie gminy krzyżują się drogi międzynarodowe: E-30 z Warszawy do Poznania i E-75 z Łodzi do Gdańska. Siedziba gminy – miasto Krośniewice oddalona jest od siedziby powiatu, miasta Kutno, o około 12 km.

Zasób kulturowy gminy jest urozmaicony. Dominującą rolę w krajobrazie gminy odgrywają struktury przestrzenne, których głównymi elementami są obiekty i zespoły zabudowy tradycyjnej, w tym zabytkowe, nadające terenowi gminy indywidualne piętno, wyróżniające ją z otoczenia.

Miasto Krośniewice powstało w początkach XIV wieku, lecz pierwsze pisemne o nim przekazy pochodzą z lat 1387 – 1388. Świadectwem rolniczego charakteru gospodarki gminy są sąsiadujące z miastem liczne wsie – historyczne siedziby majątków ziemskich, których pozostałością są chronione prawem zespoły dworsko – parkowe z zabudową folwarczną w Krośniewicach, Głaznowie (pierwsza wzmianka z 1390 r.²⁾), Głogowej (pierwsza wzmianka z 1391 r.³⁾), Jankowicach (pierwsza wzmianka z 1387 r.⁴⁾), Miłonicach (pierwsza wzmianka w 1357 r.⁵⁾), Skłótach (pierwsza wzmianka w 1391 r.⁶⁾) i Witowie (pierwsza wzmianka w 1386 r.⁶⁾). Przez teren gminy przebiega zabytkowa kolejka wąskotorowa, będąca południowo-wschodnią częścią sieci Kolei Wąskotorowych Kujawskich, łączącą jej obszar z terenami gmin: Daszyna, Łęczycza, Dąbrowice, Ostrowy.

Gminny program opieki nad zabytkami, stanowiący instrument koordynacyjny wdrażania gminnych polityk przestrzennych, powinien przyczynić się do istotnej poprawy stanu zasobów gminnego dziedzictwa kulturowego poprzez określenie działań edukacyjnych, organizacyjnych i finansowych oraz upowszechnienie w świadomości społeczeństwa gminy potrzeb i zasad ochrony środowiska kulturowego.

1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice

Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami ma na celu poprawę stanu zachowania środowiska kulturowego gminy. Środkiem do tego prowadzącym jest między innymi określenie w programie zasad dotyczących finansowania i organizacji działań ochronnych wobec środowiska kulturowego oraz działań organizacyjnych, edukacyjnych i wychowawczych wobec lokalnej społeczności. Spodziewanym efektem będzie, poza poprawą stanu środowiska kulturowego, stworzenie dla rozwoju gospodarczego gminy atrakcyjnego, markowego produktu turystycznego wykorzystującego dobra kultury, rozwój przedsiębiorczości oraz uwrażliwienie mieszkańców gminy na potrzeby związane z utrzymaniem i ochroną środowiska kulturowego.

Art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz.1568; z późn. zm.) stanowi, że w krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się w szczególności cele i kierunki działań oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji. Przez analogię podobny zakres przyjęto dla opracowania sporządzanego dla gminy.

Ustawowe cele opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami określone zostały w art. 87 ust.2 w/w ustawy. W myśl tego przepisu gminny program opieki nad zabytkami ma na celu w szczególności:

²⁾S. Zajączkowski, S. Zajączkowski „Materiały do słownika geograficzno-historycznego dawnych ziem łęczyckiej i sieradzkiej do 1400 roku. Łódź 1966

³⁾jw.

⁴⁾jw.

⁵⁾jw.

⁶⁾jw.

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę prawną opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Krośnice stanowią:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, która stanowi w art. 5 i 6, że strzeże dziedzictwa narodowego oraz stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, jego trwania oraz rozwoju.

2. Wskazania ustawowe zawarte w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm., tekst jednolity: Dz.U. z 2014 poz. 1446):

Art. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowi, że zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Art. 4 tej ustawy stwierdza, że ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę,
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Według art. 6:

1. ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,

g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

2) zabytki ruchome będące w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- e) materiałami bibliotecznymi, których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.),
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,

3) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami
- d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Umieszczony w rozdziale drugim art. 7 stanowi, że formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków,
- 2) uznanie za pomnik historii,
- 3) utworzenie parku kulturowego,
- 4) ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 16:

1. Rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

2. Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia, o których mowa w art. 17 ust. 1.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, sporządza plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez radę gminy.

4. W celu realizacji zadań związanych z ochroną parku kulturowego rada gminy może utworzyć jednostkę organizacyjną do zarządzania parkiem.

5. Park kulturowy przekraczający granice gminy może być utworzony i zarządzany na podstawie zgodnych uchwał rad gmin (związku gmin), na terenie których ten park ma być urządony.

6. Dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 18:

1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

2. W planach i studiach, o których mowa w ust.1, w szczególności:

uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu, ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniając opiekę nad zabytkami.

W świetle art. 19:

1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- 3) parków kulturowych.

2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.

3. W studium i planie, o których mowa w ust.1, ustala się w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Art. 20 stanowi, że projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu

z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W art. 21 zapisano, że ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Według art. 22 ust. 4 wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Rozdział dziewiąty ustawy określa organizację organów ochrony zabytków.

Zgodnie z art. 89 organami ochrony zabytków są:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, imieniu którego zadania i kompetencje w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków,
- 2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje w tym zakresie wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.

W art. 91 ust. 4 precyzuje zadania, które wykonuje wojewódzki konserwator zabytków. Są to w szczególności:

- 1) realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 2) sporządzanie, w ramach przyznaných środków budżetowych, planów finansowania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 3) prowadzenie rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gromadzenie dokumentacji w tym zakresie,

4) wydawanie, zgodnie z właściwością, decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych,

5) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych,

6) organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

7) opracowywanie wojewódzkich planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz koordynacja działań przy realizacji tych planów,

8) upowszechnianie wiedzy o zabytkach,

9) współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków.

- Art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. z późn. zm.), stwierdzające, że „Zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.”

- Art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014, poz. 1446).

Artykuł ten stanowi, że:

- wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

- gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków

- gminny program opieki nad zabytkami ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym

- z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

Uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami znajdują się w szeregu obowiązujących ustaw, w tym w:

- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013r. poz . 1232 z późn. zm.) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.),

- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015, poz. 782 z późn. zm.),

- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 19),

- ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach określone zostały w:

1. ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987 z późn. zm.),

2. ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach

(Dz. U. z 2015 r., poz. 566 z późn. zm.).

2. Gminna ewidencja zabytków dla gminy Krośniewice wykonana przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Łodzi w grudniu 2006 r. z obecną aktualizacją na 2014 r.

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego gminy Krośniewice

2.1. Tezy krajowego programu ochrony zabytków

Ochrona i konserwacja zabytków jest istotnym elementem polityki kulturalnej państwa. Dobra kultura, w tym zabytki są nie tylko materialnym śladem przeszłości, lecz także cennym elementem kultury, przyczyniającym się do kształtowania współczesnego, przyjaznego otoczenia człowieka.

Uznano, że w najbliższych latach zadaniem głównym polityki Państwa w dziedzinie ochrony zabytków jest stworzenie mechanizmów porządkujących tę sferę – dostosowujących ją do warunków gospodarki rynkowej zarówno w drodze korekt przepisów prawnych, jak i korekty kompetencji i zasad działań instytucji ochrony zabytków, aż po zmiany strategii i organizacji ochrony. Zmiany te powinny zapewnić pełną ochronę wypracowanego w kraju dorobku intelektualnego i praktyk odnoszących się do bezpośredniej ochrony zabytków przy równoczesnym wskazaniu możliwości i zakresu adaptacji w kraju zasad funkcjonowania ochrony zabytków w zjednoczonej Europie.

Opracowanie Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami jest ustawowym obowiązkiem Ministra Kultury. Program określić ma cele i kierunki działań organów

i jednostek administracji publicznej oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji.

W trakcie prac nad programem przyjęto poniżej podane tezy dotyczące jego zakresu:

1. Uwarunkowania ochrony i opieki nad zabytkami, stan zabytków ruchomych i nieruchomych, pomniki historii i obiekty wpisane na listę światowego dziedzictwa.

2. Stan zabytków archeologicznych, stan zabytków techniki, stan służb konserwatorskich, stan opieki nad zabytkami, stan uregulowań prawnych.

3. Działania o charakterze systemowym: powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, polityką przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa.

4. Wypracowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego i wprowadzenie jej do polityk sektorowych.

5. System finansowania: stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej.

6. Dokumentowanie, monitorowanie i standaryzacja metod działania: dokumentowanie, monitorowanie, ujednoczenie metod działań profilaktycznych, konserwatorskich, restauratorskich

i ochronnych.

7. Kształcenie i edukacja, kształcenie specjalistyczne, podyplomowe i system uznawalności wykształcenia, edukacja społeczeństwa, edukacja właścicieli i użytkowników.

8. Współpraca międzynarodowa: współpraca z instytucjami i organizacjami, współpraca z obszarze Europy Środkowej.

Uznano, że problematyka ochrony środowiska kulturowego powinna być rozpatrywana łącznie z problematyką ochrony środowiska przyrodniczego w opracowywaniu zasad ochrony środowiska, rozumianego jako suma wcześniej wymienionych – odpowiednio do powszechnych tendencji europejskich i światowych.

2.2. Strategiczne cele polityki państwa w sferze ochrony zabytków

W Narodowym Programie Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”, służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury, określono filozofię działań wobec dziedzictwa kulturowego, wzbogacając go ekonomicznymi mechanizmami wzmacniającymi skuteczność ochrony dóbr kultury.

Uznano, że dziedzictwo kulturowe stanowi przedmiot ochrony i równocześnie potencjał, który powinien zostać wykorzystany dla rozwoju – tylko jego umiejętne włączenie do trwających przemian społeczno-gospodarczych daje gwarancje skutecznej ochrony. W krajach wysoko rozwiniętych ochrona dziedzictwa stała się ważnym instrumentem rozwoju regionalnego i wpływa na stały wzrost rynku pracy. Ochrona dziedzictwa kulturowego powinna także oznaczać mądre zarządzanie zmieniającą się funkcją obiektów zabytkowych i zmieniającym się ich potencjałem oraz funkcjonować w drodze poszukiwania kompromisu pomiędzy koniecznością zachowania substancji zabytkowej a nieuchronnymi zmianami. W uwarunkowaniach jej istnienia. Należy przy tym uznać fakt, że obecnie dziedzictwo kulturowe jest także produktem rynkowym.

Równocześnie niezbędne jest uwzględnianie kwestii tożsamości, indywidualnej tradycji

i rodzimości poszczególnych kultur – da to gwarancję równouprawnienia zabytków, w tym np. dziedzictwa mniejszości narodowych i religijnych.

Potrzeba ochrony zabytków powoduje ograniczanie prawa własności ze względu na interes społeczny. Podporządkowując interes prywatny interesowi publicznemu państwo utworzy system pomocy kompensujący dodatkowe obowiązki nałożone na właścicieli zabytków.

Niezbędne jest przy tym dokonanie zmiany prawno-finansowych aspektów ochrony zabytków w kraju. Istniejący system ulg podatkowych powinien ulec rozszerzeniu. Konieczne jest utworzenie, na podobieństwo Funduszu Ochrony Środowiska, systemu ochrony zasobów kulturowych opartego o mechanizm Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków.

W obecnie obowiązującej ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie

z konstytucyjnymi zasadami decentralizacji, zastosowano regułę przekazywania niektórych zadań ochrony dóbr kultury jednostkom samorządu terytorialnego, a w szczególności gminom.

Ustawowo zagwarantowany czynny udział służb konserwatorskich w konstruowaniu opracowań planistycznych wymaga rezerwowania środków finansowych w celu zapewnienia możliwości opracowywania różnorodnych specjalistycznych ekspertyz bezpośrednio przydatnych dla treści studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.

Program uznaje za niezbędne także dokonanie zmian dotyczących usamodzielnienia służb konserwatorskich w województwach i podporządkowanie ich bezpośrednio Ministrowi Kultury

i Dziedzictwa Kulturowego. Doprowadzenie do takiej sytuacji powinno być jednym z celów strategicznych polityki państwa w zakresie ochrony zabytków w Polsce.

Omawiany dokument wśród najważniejszych celów strategicznych państwa w zakresie ochrony zabytków wymienia w pierwszej kolejności:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno-finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami,
- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa,
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej,
- ograniczenie uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za niezgodne z prawem postępowanie.

W programie zwraca się uwagę na turystykę, która w dużym stopniu wykorzystuje środowisko kulturowe zwłaszcza w miastach historycznych i stanowi dla tych obszarów i obiektów zarówno szansę jak i zagrożenie. Rozwój turystyki może stać się ważnym mechanizmem rozwoju wielu ośrodków i skutecznym instrumentem ochrony dziedzictwa kulturowego. Wymaga to jednak zintegrowanego podejścia do zagadnień ochronnych, funkcji miejskich i rynku. Turystyka jest obecnie postrzegana przez władze samorządowe jako jeden z istotnych czynników rozwoju ekonomicznego. Jednak trzeba mieć na względzie, że szybkość i selektywność konsumpcji turystycznej stanowi zasadnicze zagrożenie dla dziedzictwa kulturowego. Przy tym, w okresie globalizacji lokalność zyskuje na wartości i znaczeniu, również w wymiarze rynkowym.

Gwarancją skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie wolnorynkowym jest umiejętne powiązanie dziedzictwa ze sferą gospodarczą. Oznacza to konieczność znalezienia kompromisu pomiędzy kanonami ochrony a wymogami ekonomii – jedynie skuteczna strategia zarządzania umożliwi skuteczną ochronę zabytkowego obszaru.

Celem strategicznym Narodowego Programu Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego” jest:

Intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego,
w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

Celami częściowymi programu są:

- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,

- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocja polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą, w szczególności za pomocą narzędzi społeczeństwa informacyjnego,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,
- zabezpieczenie zabytków przed nielegalnym wywozem za granicę.

Cele programu będą realizowane w ramach 2 priorytetów i 5 działań:

Priorytet 1

Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe

Działanie 1.1.

Wzmocnienie ośrodków dokumentacji zabytków oraz budowa nowoczesnych rozwiązań organizacyjno-finansowych w sferze ochrony zabytków.

Celami cząstkowymi Działania 1.1. są

1. poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
2. zrównoważone „urynkowanie zabytków”,
3. wykształcenie zachęt dla przedsiębiorców i osób fizycznych do inwestowania w zabytki.

Działanie 1.2.

Kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne.

W ramach działania formułowane będą projekty rewaloryzacji zabytków i ich adaptacji na cele społeczne. Projekty te muszą posiadać znaczący ekonomiczny wpływ na rozwój regionalny, w tym szczególnie przyczyniać się do wzrostu dochodu i zwiększać ilość miejsc pracy. Program wymienia projekty:

1. Program „Polskie regiony w europejskiej przestrzeni kulturowej”, którego głównym celem jest przygotowanie potencjalnych wnioskodawców do opracowania kompleksowych projektów do funduszy strukturalnych.

2. Program: „Promesa Ministra Kultury”, którego celem jest dofinansowanie wkładu własnego beneficjentów do projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i innych funduszy europejskich.

Działanie 1.3.

Zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych

Priorytet 2

Edukacja i administracja na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego

Działanie 2.1.

Rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego

Działanie będzie realizowane poprzez:

- podnoszenie wykształcenia kadr zatrudnionych w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- podnoszenie zainteresowania społeczeństwa problematyką ochrony zabytków,

- powołanie zespołu naukowego zajmującego się badaniami naukowymi w sferze wpływu zachowania i rewaloryzacji dziedzictwa kulturowego na rozwój społeczno-ekonomiczny regionów,
- promowanie zachowania dziedzictwa kulturowego wsi poprzez aktywizację społeczności wiejskich.

Działanie 2.2.

Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego przed nielegalnym wwozem, wywozem i przewozem przez granice

Działanie będzie realizowane poprzez wdrożenie programu „Absent Patrymonium” – sieci informacji wirtualnej o zabytkach wywożonych i zaginionych.

Spodziewane rezultaty dla opieki nad zabytkami miasta i gminy Krośniewice tak ukierunkowanych działań to:

- realizacja zasad partnerstwa publiczno-prywatnego w sferze adaptacji zabytków do nowych funkcji,
- ustanowienie skutecznych zasad interwencyjnych robót zabezpieczających podejmowanych w przypadku zagrożenia zabytkowej substancji oraz skutecznej egzekucji zwrotu poniesionych kosztów, określenie zasad zagospodarowania i adaptacji zabytków oraz nadawania im nowych funkcji w celu zwiększenia atrakcyjności komercyjnej zabytków,
- zasilenie sfery ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez pozyskanie dodatkowych środków (w tym państwowy fundusz celowy),
- wieloletnie gwarancje Ministra Kultury dla kredytów inwestycyjnych w sferze kulturowego zaciąganych przez instytucje publiczne,
- wykorzystanie wypracowanych zasad postępowania i metod działania dla stworzenia markowego produktu turystycznego,
- podniesienie świadomości społeczeństwa co do wagi ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wzbogacenie obszarów aktywizacji społecznej,
- dostęp do informacji o zabytkach.

2.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Krośniewice z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa

2.3.1 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Krośniewice z planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

Dla ochrony i kształtowania środowiska kulturowego Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego przyjmuje zasadę prowadzenia działań mających na celu wykluczenie możliwości dokonywania niekontrolowanych przemian krajobrazu kulturowego, a jako priorytetowe przyjmuje działania zapewniające ład i harmonię w przestrzeni. Zakłada się, że działania te prowadzone będą w różnych skalach – od krajobrazu całego województwa poprzez zespoły urbanistyczne, ruralistyczne i krajobrazy otwarte, do pojedynczego dzieła architektury, techniki czy obiektu przyrodniczego.

Plan uznaje, że ochrona dóbr kultury (materialnych i niematerialnych) jest celem polityki przestrzennej, a kształtowanie środowiska kulturowego powinno generować rozwój innych dziedzin życia regionu (osadnictwo, turystykę i rekreację, leśnictwo i rolnictwo). Obiekty kultury materialnej winny być wykorzystane i użytkowane z zapewnieniem opieki konserwatorskiej, rewaloryzacji i nadaniem im odpowiednich funkcji użytkowych.

W planie przyjęto, że ścisłej ochronie konserwatorskiej powinny podlegać tereny, na których zachowały się zespoły przestrzenne wpisane do rejestru zabytków. Celem wyznaczenia wspomnianych stref ochrony konserwatorskiej jest zachowanie historycznego charakteru tych terenów oraz zapewnienie im ochrony, rewaloryzacji i rewitalizacji. Na obszarze województwa łódzkiego strefy takie obejmują głównie centra historycznych miast i wsi. Przy tym działania ochronne plan rozumie jako całokształt poczynań organizacyjnych i gospodarczych na rzecz przywrócenia i utrwalenia ich historycznych walorów, nadania im współczesnej treści, jak również ich funkcjonalnej i kompozycyjnej integracji z całością organizmów miejskich i wiejskich.

Plan stwierdza, że ochrona dziedzictwa kulturowego i zachowanie go dla przyszłych pokoleń jest zadaniem najwyższej wagi w planowaniu przestrzennym.

Równoległe z opracowaniami planistycznymi niezbędne jest prowadzenie działań uświadamiających mieszkańcom województwa nadrzędność wartości tradycji w kształtowaniu najbliższego środowiska zamieszkania, ułatwiającej im identyfikację ze swoją małą ojczyzną.

Spodziewane dla opieki nad zabytkami Gminy Krośniewice rezultaty tak ukierunkowanych działań to:

- dostępność gminy dla potencjalnych inwestorów w związku z jej korzystnym położeniem w stosunku do projektowanej sieci układu komunikacyjnego województwa,
- uwzględnienie w rozwoju obszaru województwa zróżnicowanych (lokalnych) uwarunkowań przestrzennych oraz zasobów,
- przeciwdziałanie degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy,
- ochrona prawna obszarów i obiektów zabytkowych,
- rewaloryzacja historycznego centrum miasta Krośniewice,
- ochrona i rewaloryzacja parków i cmentarzy,
- eksponowanie walorów kulturowych gminy w połączeniu z walorami krajobrazowymi sąsiadujących obszarów,
- ochrona stanowisk archeologicznych,
- remont kolejki wąskotorowej.

2.3.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z wojewódzkim programem opieki nad zabytkami w województwie łódzkim

Wojewódzki program opieki nad zabytkami sporządzany jest co 4 lata przez zarząd województwa. Program wykonany z uwzględnieniem celów analogicznych, jak i w programie gminnym, przyjmowany jest do realizacji przez sejmik wojewódzki po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami zarząd województwa co 2 lata sporządza sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami, przedstawiane sejmikowi województwa. Jednocześnie sprawozdanie takie jest przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Głównym celem strategicznym programu jest:

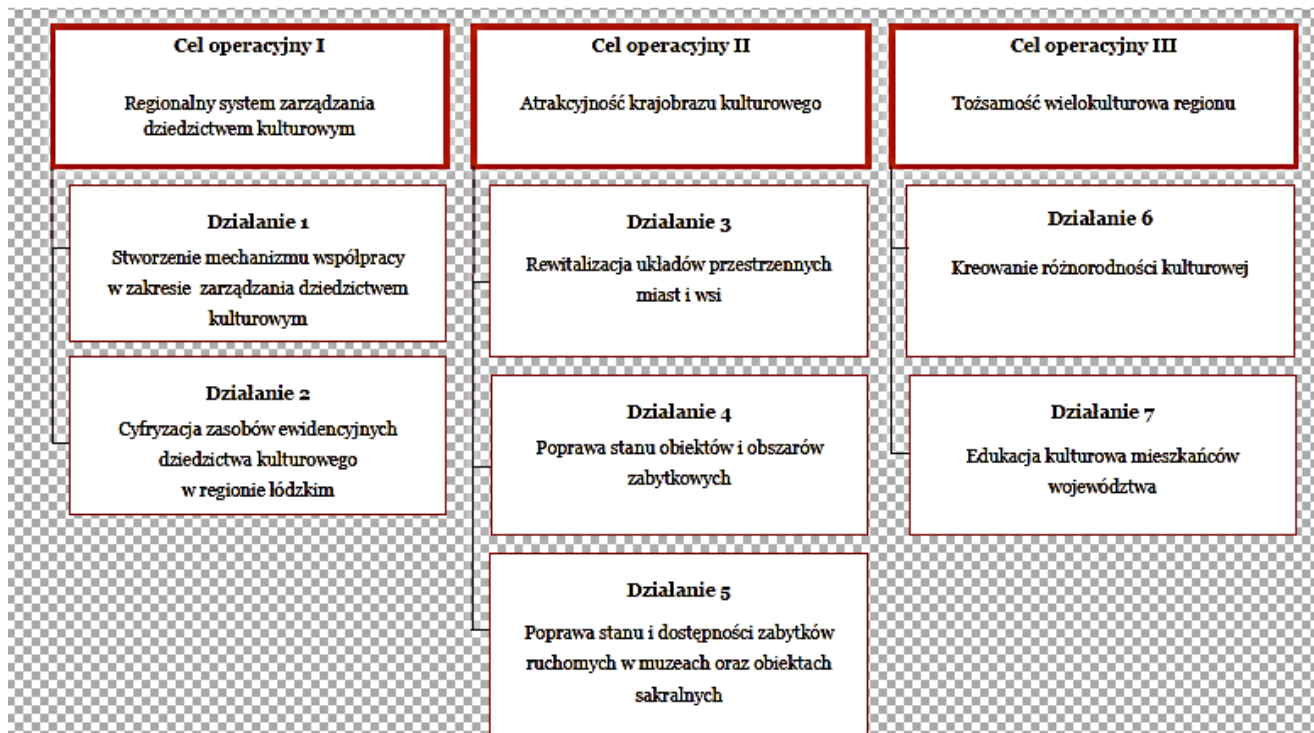
- likwidacja bądź minimalizacja zagrożeń dla środowiska kulturowego: krajobrazu kulturowego, historycznych układów przestrzennych, zabytków nieruchomości i ruchomych, zabytków archeologicznych oraz zasobów niematerialnych.

Tak sprecyzowany cel strategiczny będzie wymagał ścisłej współpracy i zaangażowania działających na terenie województwa jednostek samorządowych wszystkich szczebli, instytucji rządowych odpowiedzialnych za ochronę zabytków, jednostek kultury, naukowych i oświatowych instytucji i organizacji pozarządowych oraz użytkowników i właścicieli obiektów zabytkowych. Pozwoli to na:

- podjęcie zintegrowanych, systemowych działań zmierzających do zahamowania postępującej degradacji środowiska kulturowego,
- koordynację kompleksowych działań konserwatorskich i rewaloryzacyjnych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego,
- przywrócenie wartości i walorów obszarom i obiektom zabytkowym oraz ich wykorzystanie dla rozwoju turystyki i promocji podregionów kulturowych,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zasoby dziedzictwa kulturowego, zarówno władz samorządowych, jak i mieszkańców regionu,
- wzmocnienie więzi społeczności lokalnych poprzez wspólne działania na rzecz wzmocnienia tożsamości regionalnej oraz poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i ładu przestrzennego,
- właściwe zdyskontowanie środków finansowych z wykorzystaniem funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

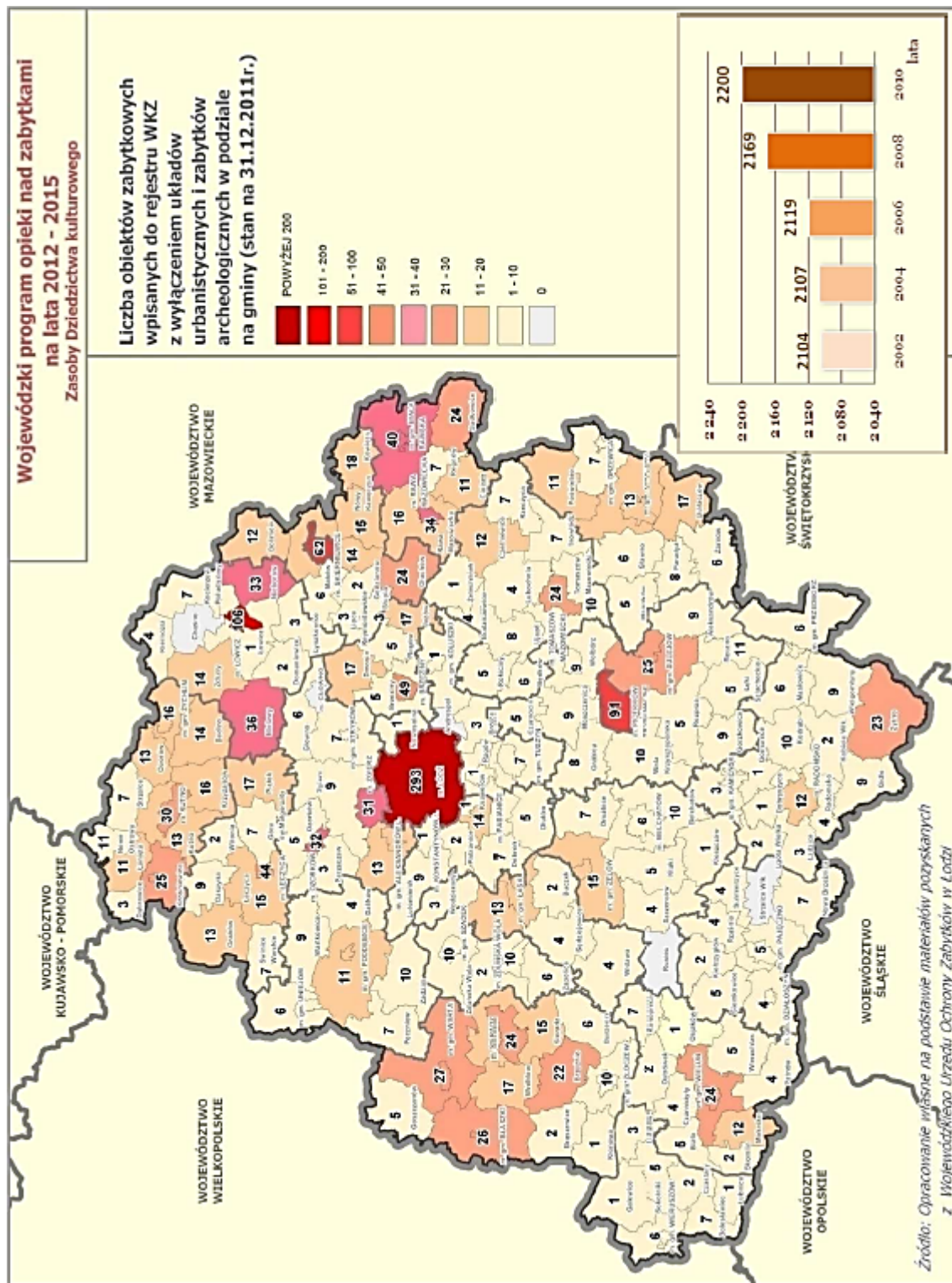
Podjęcie kompleksowych działań dotyczących wszystkich wymienionych elementów składających się na dziedzictwo kulturowe przyczyni się do powstania efektu synergii, co korzystnie wpłynie na efekty realizacji programu.

CELE I DZIAŁANIA
WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM NA LATA 2012–2015

Spodziewane dla opieki nad zabytkami Gminy Krośnice rezultaty tak ukierunkowanych działań to:

- realizacja zasad partnerstwa publiczno-prywatnego przy rewaloryzacji i adaptacji zabytków do nowych funkcji,
- wspieranie ochrony obiektów „in situ”,
- wspieranie i promocja regionalnych form budownictwa,
- wspieranie programów rewitalizacji obszarów wsi i miasta,
- umieszczenie obiektów i obszarów zabytkowych w elektronicznej bazie danych,
- powstanie szlaków turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego gminy,
- wspieranie rozwoju agroturystyki na bazie lokalnych atrakcji historycznych i kulturowych,
- wspieranie wydawnictw dotyczących obiektów i obszarów zabytkowych na terenie gminy,
- prowadzenie szkoleń i działań edukacyjnych dla dzieci i dorosłych mieszkańców gminy,
- włączenie placówek naukowych oraz organizacji pozarządowych w działania na rzecz poprawy kondycji oraz upowszechniania wiadomości o środowisku kulturowym gminy,
- ułatwienie dostępu do funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

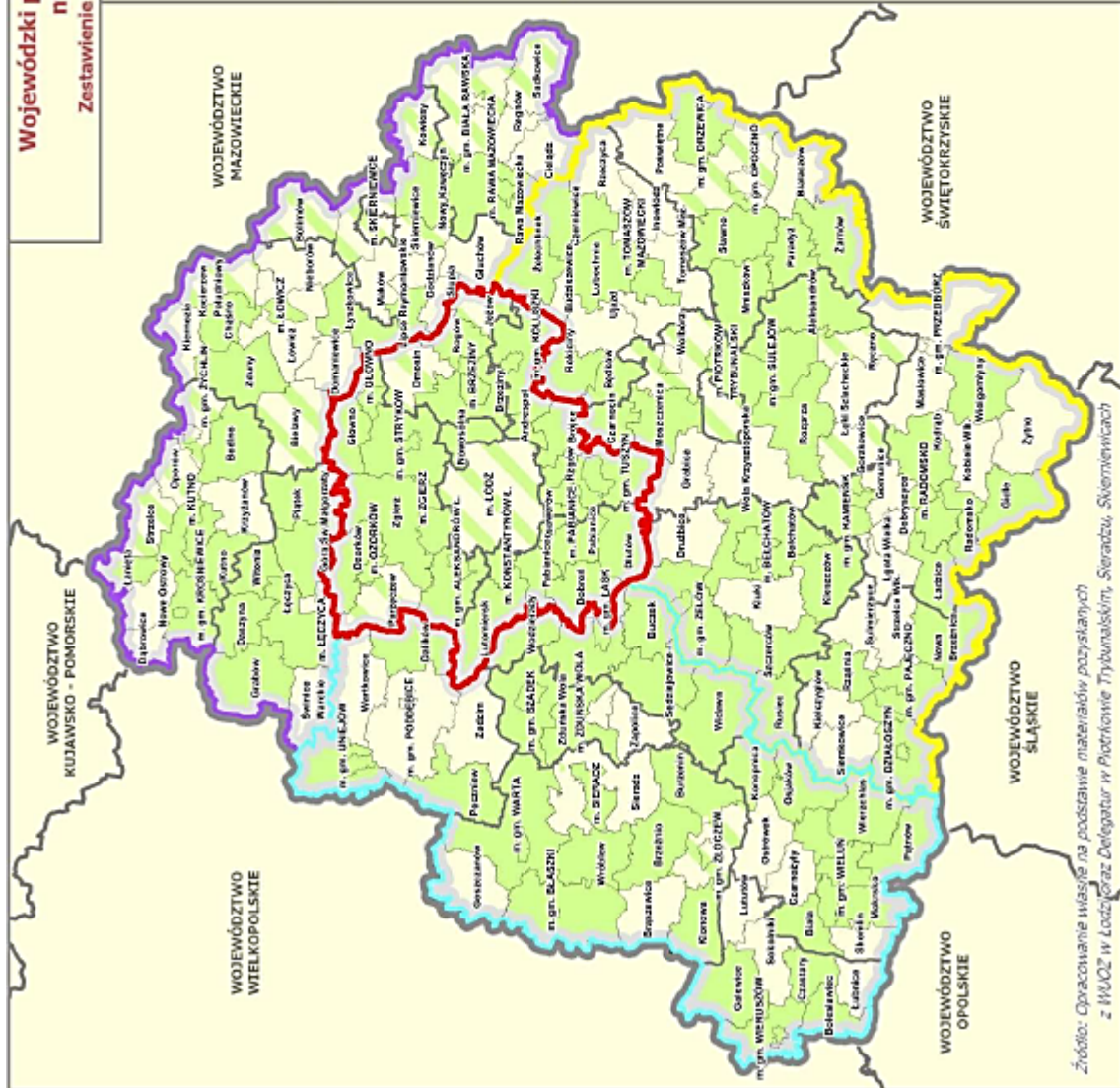

**Wojewódzki program opieki nad zabytkami
na lata 2012 - 2015**
Zestawienie Gminnych Ewidencji Zabytków

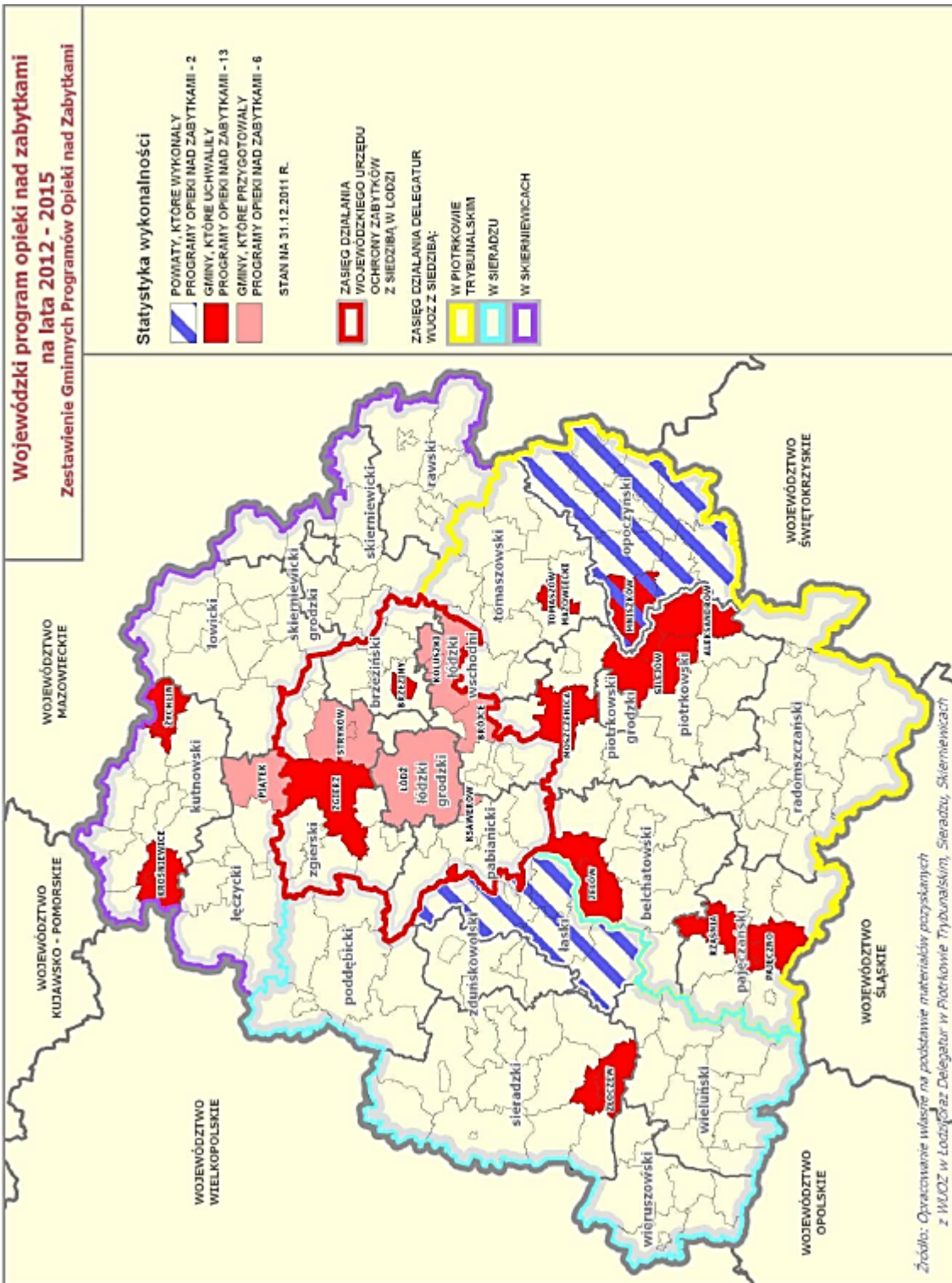
Statystyka wykonalności

ZASIĘG DZIAŁANIA DELEGATUR
WŁÓZ Z SIEDZIBA:

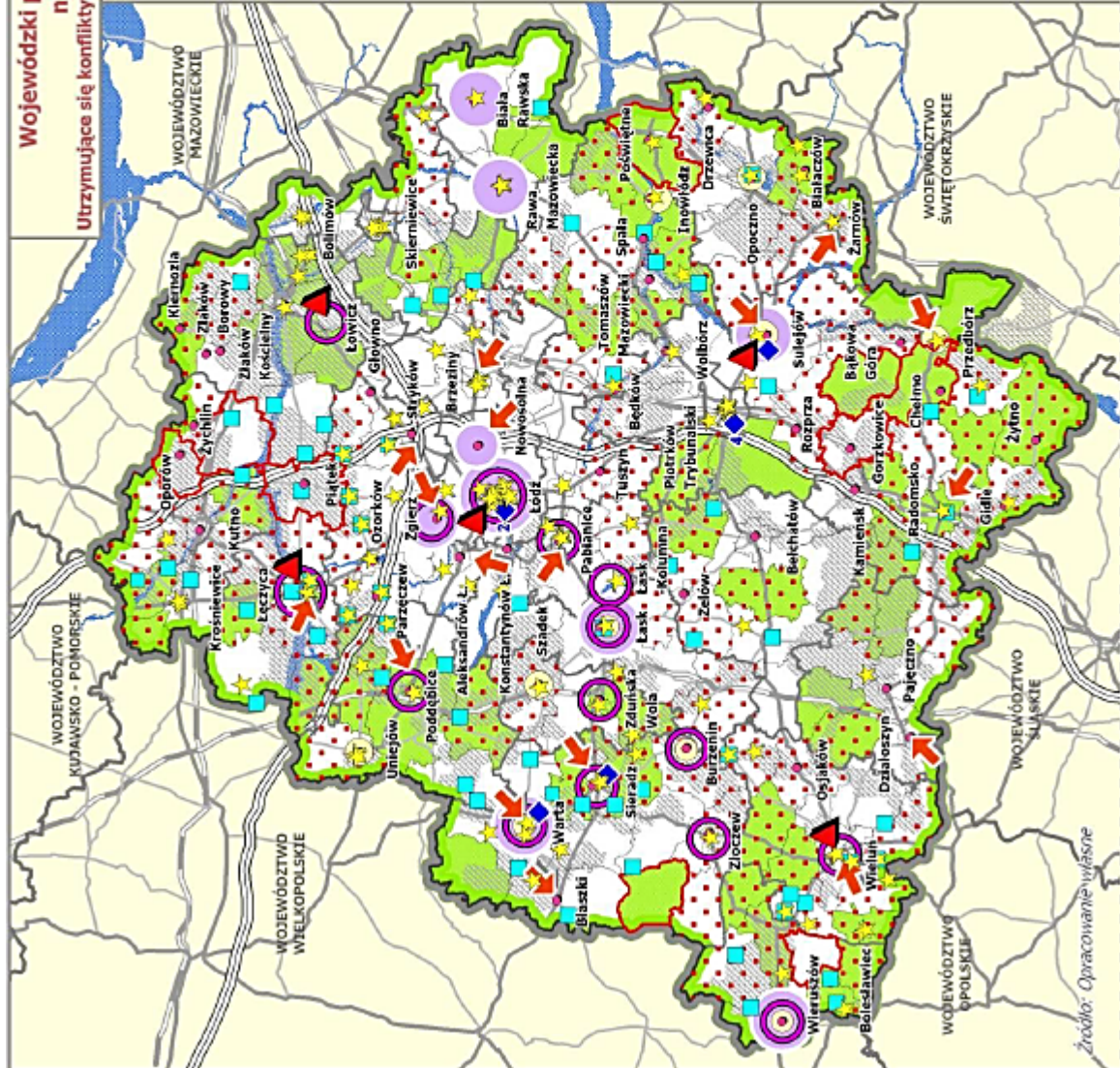

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów pozyskanych z WŁÓZ w Łodzi oraz Delegatur w Piotrkowie Trybunalskim, Sieradzu, Skierniewicach

**Wojewódzki program opieki nad zabytkami
na lata 2012 - 2015**

Utrzymujące się konflikty i zagrożenia dla dziedzictwa kulturowego

**Konflikty i zagrożenia
dla obiektów i obszarów**

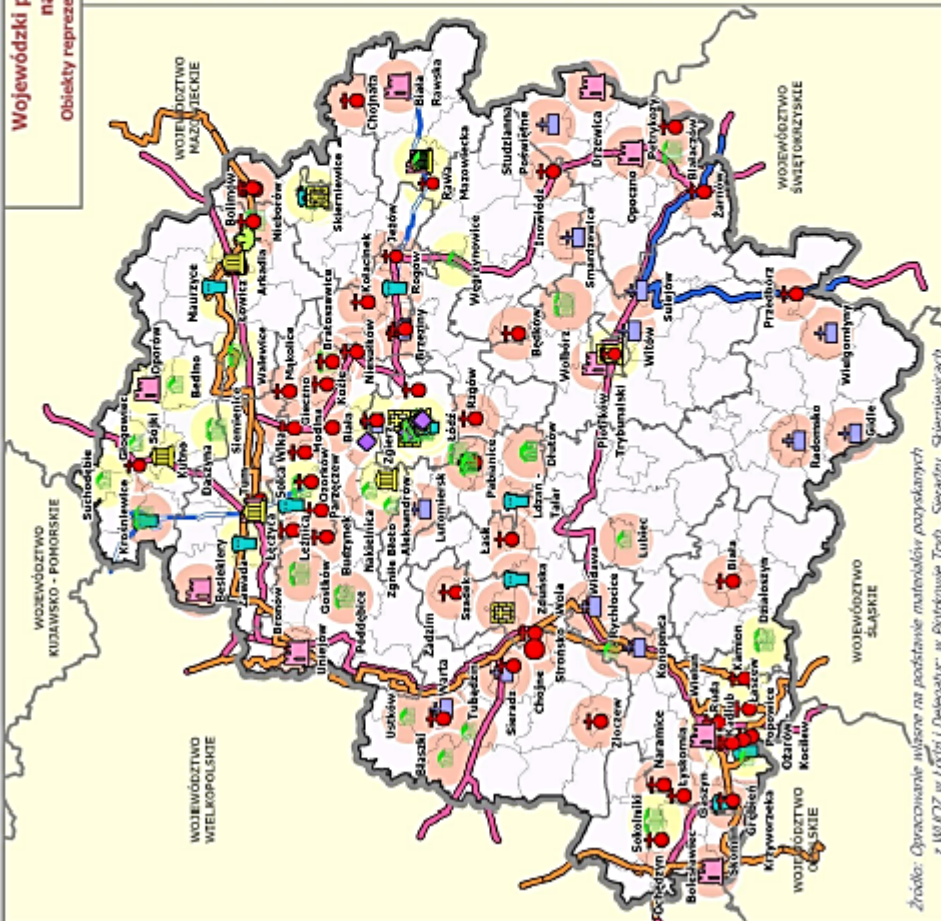
- OŚRODKI WYMAGAJĄCE KOMPLEKSOWYCH DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH
- OBIEKTY PRIORYTETOWE WYMAGAJĄCE KOMPLEKSOWYCH PRAC KONSERWATORSKICH
- BRAK ZABEZPIECZEŃ W OBIEKTACH ZABYTKOWYCH WYTYPOWANYCH NA POZIOMIE KRAJOWYM
- BRAK ZABEZPIECZEŃ W OBIEKTACH ZABYTKOWYCH WYTYPOWANYCH NA POZIOMIE WOJEWÓDZKIM
- MIEJSCOWOŚCI O NAJBARDZIEJ ZACHWIAŃEJ HARMONII PRZESTRZENNEJ
- KONFLIKTY KOMUNIKACYJNE DEGRADUJĄCE PRZESTRZEN STAROMIEJSKA
- STREFY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO ZAGROŻENIEM DLA STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH
- STREFY KONCENTRACJI STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH
- GŁÓWNE OŚRODKI WYMAGAJĄCE OPRACOWANIA STUDIÓW HISTORYCZNYCH
- BRAK MPZP
- ZNIKOMA ILOŚĆ MPZP
- BRAK GMINNYCH EVIDENCJI ZABYTKÓW
- BRAK AKUALIZACJI WOJEWÓDZKIEJ EVIDENCJI ZABYTKÓW
- BRAK KREOWANIA SYMBOLI WOJEWÓDZTWA
- HISTORYCZNE UKŁADY PRZESTRZENNE

Źródło: Opracowanie własne

WOJEWÓDZKI PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI I W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM NA LATA 2012 – 2015

**Wojewódzki program opieki nad zabytkami
na lata 2012 - 2015**
Obiekty reprezentatywne wytypowane przez WKZ

- Obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru WKZ uznane jako reprezentatywne
- EUROPEJSKIE SZLAKI KULTUROWE
 - SZLAK CYSTERSKI
 - SZLAK ROMANŃSKI
 - SZLAK BURSZTYNOWY
 - OBIEKTY REPREZENTATYWNE - 175
 - ZESPOŁY KLASZTORNE
 - KOŚCIOŁY
 - BUDOWLE OBRONNE
 - BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ
 - ZESPOŁY PALACOWO - WILLOWO - PARKOWE
 - ZESPOŁY DWORSKO - PARKOWE
 - ZACZĘCIA PARKOWE
 - NEKROPOLIE
 - ZABYTKI TECHNICI
 - ZESPOŁY ARCHITEKTONICZNO - URBANISTYCZNE
 - OBIEKTY W BARDZO DOBRYM STANIE - 43
 - OBIEKTY PRIORYTETOWE DO REMONTU - 113

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów pozyskanych z WOOD w Łodzi i Delegatur: w Piotrkowie Tryb., Sieradzu, Skiermaszynie

Obiekty w Krośniewicach wskazane w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami dla
Województwa Łódzkiego 2012-2015 do remontu

WOJEWÓDZKI PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM NA LATA 2012–2015

115	Bratoszewice	Stryków	zgierski	zespół pałacowo-parkowy Rzewuskich pl. Staszica 14	Zespół Szkół nr 4, w trakcie prywatyzacji	do remontu	zły
116	Działoszyn	Działoszyn	pajęczński	zespół pałacowy Mecińskich ul. Zamkowa 22	Powiatowy Ośrodek Kultury i Powiatowa Biblioteka Publiczna	prace konserwatorskie pałacu, renowacja cz. parkowej, odbudowa muru, bramy wjazdowej i dróg wewnętrznych	bardzo dobry
117	Gostków	Wartkowiec	poddębicki	zespół pałacowo-parkowy	Urząd Gminy Wartkowiec	rewaloryzacja (w tym w szczególności elewacje i zabytkowy wystrój wnętrza pałacu)	średni
118	Kalinowa	Elaszków	Sieradzki	zespół pałacowo-parkowy i pozostałości folwarku	do niedawna we dworze mieściła się Stacja Hodowli Roslin, obecnie obiekt przejęty został przez prywatne przedsiębiorstwo	rewaloryzacja	średni
119	Krośniewice	Krośniewice	kutnowski	założenie parkowo-palacowe	pałac-nie użytkowany, park-użyteczność publiczna	pałac do remontu, park do rewaloryzacji	zły
120	Ksawerów	Ksawerów	pabianicki	pałac O. Kindlera ul. Zamkowa 26	własność prywatna, propozycja utworzenia Centrum Konferencyjnego	kompleksowe prace konserwatorskie dachu i elewacji oraz wnętrza; prace konserwatorsko-pielęgnacyjne w parku	średni
121	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	d. pałac Karola W. Scheiblera pl. Zwycięstwa 1	Muzeum Kinematografii	prace bieżące	bardzo dobry
122	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	pałac K. Poznańskiego ul. Gdańska 32	Akademia Muzyczna G i K Bacewiczów	kompleksowy remont konserwatorski elewacji i części wnętrza, rewaloryzacja ogrodu	średni-elewacje/ dobry-wnętrze
123	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	pałac M. Poznańskiego, ul. Więckowskiego 36	Muzeum Sztuki	remont konserwatorski części wnętrza	dobry
124	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	pałac I. K. Poznańskiego ul. Ogrodowa 15	Muzeum Miasta Łodzi	prace adaptacyjne wnętrza i prace bieżące	dobry
125	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	zespół willowy Herbistów ul. Przędzalniana 72	wł. Muzeum Sztuki, miejsce gdzie odbywają się koncerty i wystawy	prace remontowo – konserwatorskie wnętrza, rekonstrukcja oranżerii	dobry
126	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	zespół willowy R. Richtera, ul. ks. Skorupki 10/12	Dział Współpracy z Zagranicą Politechniki Łódzkiej	kompleksowy remont konserwatorski elewacji i wnętrza	średni
127	Łódź	m. Łódź	łódzki grodzki	zespół willowy R. Richtera, ul. ks. Skorupki 6/8	Rektorat Politechniki Łódzkiej	prace remontowo-konserwatorskie wnętrza i ogrodzenia	dobry

Do zadań wskazanych w WPOnZ dotyczących gminy Krośniewice należy także: remont kolejki wąskotorowej.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Krośniewice

Pierwsza wzmianka o Krośniewicach, położonych nad strumieniem bez nazwy, wpadającym pod Kutnem do rzeki Ochni, pochodzi z 1387 r. Miejscowość, w której wtedy istniał już kościół parafialny, założona została w punkcie przecięcia się dwóch dróg bitych: warszawsko-kaliskiej i zgiersko-włocławskiej. Korzystne położenie geograficzne osady leżącej na krańcach ziemi łęczyckiej, w pobliżu Kujaw i Mazowsza, przyczyniło się do jej rozwoju. Jako miasto Krośniewice wymieniane są w 1459 r., stanowiąc wtedy własność rycerską rodu Awdańców. Kolejnymi właścicielami Krośniewic byli Ogończykowie z Kutna – Kucińscy. Zachowane przekazy historyczne nie podają daty lokacji miasta, wiadomo jednak, że Krośniewice posiadały prawa miejskie przed 1442 r. Pod koniec XV wieku znajdowała się tu komora celna.

W XVI wieku rozwinęło się w Krośniewicach rzemiosło – szczególnie kowalstwo, a miejscowi płatnerze słynęli z dobrych wyrobów, którymi dozbierano chorągwie wywodzące się z tej ziemi. Od XVI wieku w mieście działała szkoła parafialna.

Sporą grupę mieszkańców miasta stanowiła ludność żydowska.

Duże straty przyniósł osadzie pożar, który miał miejsce w 1576 r. Do upadku miasta przyczyniły się także potop szwedzki oraz liczne epidemie. Po wojnach szwedzkich Krośniewice wraz z mieszkańcami dworu i plebanii liczyły mniej niż 200 osób.

Miasto stanowiło przez kilka wieków własność wspomnianej wyżej, zamożnej rodziny Ogończyków z Kutna Kucińskich, która była także fundatorem tutejszego kościoła parafialnego. Pierwotny kościół drewniany spłonął w 1681 r. w jego miejscu w 1692 r. wzniesiono nowy kościół drewniany pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Michała Archanioła.

W XVII w. Krośniewice były własnością Jana, a następnie Andrzeja i Jakuba Płockich v. Szczawińskich. W 1730 r. dobra te nabył Kazimierz Włostowski, kasztelan krzywiński, a w 1755 r. Karol Saryusz – Gomoliński, podkomorzy łęczycki. Podejmowane przez kolejnych właścicieli miasta, Gomolińskich próby, gospodarczego ożywienia miasta nie powiodły się. Także potwierdzenie w 1775 r. przez króla Stanisława

Augusta dawnych i uzyskanie nowych przywilejów targowych i zezwolenie na jarmarki (1786 r.) nie zmieniły sytuacji miasta. Pod koniec XVIII w. było w Krośniewicach 48 domów mieszkalnych, a ludność liczyła 413 osób. W końcu XVIII w. dobra krośniewickie przeszły na własność Stanisława Opackiego, a następnie stały się własnością Agnieszki hrabianki Opackiej. Kolejną właścicielką miasta była Pelagia z hr. Zamojskich I voto RembIELińska, II voto hr. Branicka. Miasto było własnością prywatną do 1867 r., a okoliczne dobra ziemskie do 1939 r.

Ożywienie gospodarcze rozpoczęło się w połowie XIX wieku. W początkowych latach tego wieku zaczęli napływać do Krośniewic rzemieślnicy. W pobliskim Błoniu powstały i funkcjonowały: młyn parowy, fabryka tabaki, gorzelnia i browar. Znacznie ożywił się w mieście handel bydłem, końmi i materiałami łokciowymi, dokonywany głównie podczas 14 jarmarków w roku. Działała garbarnia. W połowie XIX wieku mieszkało w Krośniewicach 1 500 mieszkańców, działał szpital zbudowany z inicjatywy doktora Stanisława Łuszczakiewicza.

Na mocy decyzji władz carskich w 1870 r. Krośniewice utraciły prawa miejskie. W ostatnich latach XIX wieku liczyły 2162 osoby, a w 1920 roku – 2800 mieszkańców.

W 1926 roku Krośniewice odzyskały prawa miejskie, a w przededniu II wojny światowej liczba jego mieszkańców przekroczyła 3500 osób.

Okupacja hitlerowska przyniosła miastu duże straty. W tutejszym getcie zginęło wiele osób pochodzenia żydowskiego.

Zachowana zabudowa historyczna Krośniewic pochodzi z XIX wieku.

Z Krośniewicami związanych jest wiele znanych postaci, które odegrały wybitną rolę w polityce, kulturze czy sztuce: Mieczysław Ryś-Trojanowski (1881-1945), Władysław Anders (1892-1970) – generałowie, Mateusz Cygański (XVI w.) – ojciec ornitologii polskiej, Kazimierz Dunin-Markiewicz (1874-1932) – komediopisarz, malarz i śpiewak, Mieczysław Fijałkowski (1888-1972) – komediopisarz, Mieczysław Kaufman (1864-1916), Tadeusz Hawryluk (1934-1995) – lekarze, Wojciech Piechowski (1849-1911) – malarz, Rajmund RembIELiński (1775-1841) – działacz polityczny, Cyprian Walewski (1820-1873), Zygmunt Swejkowski (1894-1978) – historycy literatury, Władysław Walewski (1818-1890) – wydawca, Jerzy Dunin-Borkowski (1908-1992) – ekonomista, farmaceuta i kolekcjoner. Według podania pod kasztanem rosochatym, rosnącym w parku krośniewickim, odpoczywać miał cesarz Napoleon w 1810 r.

W krajobrazie kulturowym gminy wyróżniają się także czytelne elementy historycznych układów przestrzennych wsi, w tym także tych, w których zlokalizowane są zespoły dworsko-parkowe. Najbardziej znaczące w przestrzeni gminy to:

- Błonie. Dawna wieś – przedmieście Krośniewic, obecnie włączona jest w granice miasta. W 1883 r. majątek Krośniewice składał się z 10 folwarków: Błonie, Ostrowy, Bzówki, Wola Pierowa, Grodno, Perna, Pomarzany, Szubina, Morawce i Wysoka Wielka. Folwark w Błoniu miał 955 mórg obszaru, a w tym 940 mórg ziemi ornej. Zespół pałacowo-parkowo-folwarczny w Krośniewicach, obejmujący rozległy park wraz z pałacem i towarzyszącymi budynkami, folwarkiem i kolonią mieszkaniową leży na dawnym pograniczu Krośniewic i Błonia.

- Głaznów. Prawdopodobnie w 2 połowie XVIII w. majątek ten należał do Antoniego Brochockiego. W latach 1799 i 1800 przejęty został przez Floryana Bardzińskiego, a w 1825 r. przez jego syna Karola. W 1827 r. we wsi było 25 domostw i 175 mieszkańców. Na dobra w Głaznowie składały się także folwark w Bardzinku oraz wsie Pniewko i Teresin. W 1881 r. właścicielem majątku był Jakób Engelman. Majątek wraz z folwarkiem liczył wtedy 500 mórg ziemi ornej, 160 mórg lasu i 60 mórg łąk. We wsi było 21 domów i mieszkało 220 mieszkańców. Prawdopodobnie w końcu XIX wieku majątek w Głaznowie nabył Zieliński, a od niego Adolf Smoleński – lekarz z Nowej Wsi. W 1914 r. majątek wraz z folwarkiem Bardzinek i wsiami Teresin, Pniewko, Głaznów nabył Władysław Kiejstut Matlakowski. Majątek wtedy prowadzony był w sposób wzorowy. Po II wojnie światowej działało tu Państwowe Gospodarstwo Rolne.

- Głogowa. Najstarsze informacje na temat wsi Głogowa pochodzą z 1827 r. We wsi było wtedy 17 domostw i 109 mieszkańców. W 1858 r. dobra Jankowice i Głogowa stały się własnością Marcina Krzymuskiego, a w 1862 r. Józefa Krzymuskiego. W 1864 r. dobra nabył Jakób Engelman. Około 1880 r. wieś liczyła 27 domostw i 313 mieszkańców. Od początku XX w. do 1940 r. majątek był w posiadaniu rodziny Kosińskich. Po 1945 r. majątek nie został rozparcelowany – w całości przejęty został przez Skarb Państwa. Działało tu Państwowe Gospodarstwo Rolne w Głogowej. Od 1992 r. gospodarstwo było własnością Agencji Nieruchomości Rolnych. Obecnie stanowi własność prywatną.

- Miłonice. Wieś Miłonice w XV w. wymieniana jest jako dziedzictwo rodziny Sulimów Oporowskich z Oporowa pod Żychlinem. W końcu XVIII w. właścicielem Miłonic była rodzina Brochockich, a następnie Walewscy i kolejno Szyprowscy oraz Koneccy. Po II wojnie światowej majątek został rozparcelowany. Zabudowania folwarczne przejęło Kółko Rolnicze w Miłonicach, a wydzielone zabudowania zespołu gorzelni – Państwowe Gospodarstwo Rolne. Dwór z parkiem oraz stawami rybnymi przeszedł pod zarządek gminy. Obecnie stanowi własność prywatną.

- Skłóty. Wieś wspomniana jest w dokumentach z XVI w. Miała tu mieszkać, podobnie jak i w okolicznych wsiach - prawie sama szlachta. Kolejne przekazy dotyczące Skłót pochodzą z 2 poł. XIX w., kiedy to stanowiły własność Szerzyńskich. Ok. 1883 r. majątek był własnością Stanisława Zawadzkiego, a następnie jego córki Janiny Dangel i kolejno jej córki – Celiny Fijałkowskiej. Po II wojnie światowej majątek przejęty został przez Państwowe Nieruchomości Ziemskie. Część ziemi rozparcelowano pomiędzy miejscowych chłopów (15 działek po 5 ha), natomiast zabudowania folwarczne, dwór, park i reszta ziemi weszły w skład Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Skłótach. W 1992 r. zabudowania wraz z gruntami przejęła Agencja Nieruchomości Rolnych. Obecnie stanowi własność prywatną.

Elementem wyróżniającym krajobraz kulturowy obszaru gminy Krośniewice jest kolejka wąskotorowa, stanowiąca część południowo-wschodnią sieci Kolei Wąskotorowych Kujawskich. Zbudowana została ona w 1910 r., jako kolej własna Cukrowni w Ostrowach w celu usprawnienia obrotu płodami rolnymi – głównie burakami cukrowymi, wysłodkami i cykorią. Linia kolejki prowadziła z cukrowni w dwóch kierunkach – południowym do stacji Krośniewice Wiedeńskie i normalnotorowej Drogi Żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej (stacja Ostrowy) i północnym – przez zachodnie przedmieście Krośniewic do dużych majątków ziemskich w północnej części ziemi łęczyckiej. Kolej poza drogą żelazną posiadała własny tabor parowozowy i wagonowy. W styczniu 1915 r. połączono tę kolejkę z częścią wojskową, zrealizowaną przez armię niemiecką, prowadzącą z Inowrocławia przez Dobre i Boniewo do Krośniewic. Wtedy też rozbudowano ją o odcinek prowadzący przez Łęczycę do Strykowa i później do Dzierżbic, Krzewaty i Opiesina. Kolej zdemilitaryzowano i oddano do ruchu publicznego w 1916 r.

3.1. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych

· Miasto i gmina Krośniewice posiada Gminną Ewidencję Zabytków, która obejmuje 129 obiektów nieruchomych łącznie (wpisanych do rejestru WKZ zabytków i objętych ewidencją konserwatorską WKZ).

Wykaz obiektów położonych w obrębie gminy Krośniewice zamieszczonych w gminnej ewidencji zabytków aktualizacja kart GEZ 2014 – Krośniewice

Lp.	Nazwa obiektu	Położenie	Wpis do rejestru zabytków
Bielice			
1.	Dwór w zespole dworsko - parkowym	Bielice 11	decyzja nr 497 z 22.05.1979 r.
2.	Park w zespole dworsko - parkowym	Bielice 11	decyzja nr 497 z 22.05.1979 r.
Cygany			
3.	Dwór w zespole dworsko - parkowym	Cygany 11	decyzja nr 517 z 28.07.1978 r.
4.	Park w zespole dworsko - parkowym (założenie ogrodowo-parkowe)	Cygany 11	decyzja nr 517 z 28.07.1978 r.
5.	Kapliczka w zespole dworsko - parkowym	Cygany 11	
Głaznów			
6.	Skrzydło dworu w zespole dworsko - parkowym	Głaznów	decyzja nr 490 z 10.04 1979 r.
7.	Park w zespole dworsko - parkowym	Głaznów	decyzja nr 490 z 10.04 1979 r.
8.	Oficyna ze stajnią i wozownią w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	decyzja nr 490 z 10.04 1979 r.
9.	Stajnia koni roboczych w zespole dworsko folwarcznym	Głaznów	
10.	Stajnia koni roboczych w zespole	Głaznów	

	dworsko - folwarcznym		
11.	Stodoła w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
12.	Spichlerz w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
13.	Obora w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
14.	Kuźnia w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
15.	Budynek mieszkalny pięciorodzinny nr 7 w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
16.	Budynek mieszkalny pięciorodzinny nr 8 w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
17.	Budynek mieszkalny pięciorodzinny nr 9 w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
18.	Budynek mieszkalny pięciorodzinny nr 10 w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
19.	Budynek mieszkalny dwurodzinny w zespole dworsko - folwarcznym	Głaznów	
20.	Kapliczka w zespole dworsko-parkowym	Głaznów	
21.	Zespół dworsko - folwarczny	Głaznów	
Głogowa			
22.	Dwór w zespole dworsko - parkowym	Głogowa 11	decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
23.	Park w zespole dworsko - parkowym	Głogowa 11	decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
24.	Aleja dojazdowa do zespołu dworsko - parkowego	Głogowa 11	decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
25.	Brama wjazdowa na teren zespołu dworsko - parkowego	Głogowa 11	decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
26.	Ogrodzenie zespołu dworsko - parkowego	Głogowa 11	decyzja nr 648 z 29.08.1994 r.
27.	Rządówka w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
28.	Stajnie koni wyścigowych w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
29.	Budynek gospodarczy w zespole dworsko - folwarcznym (parownik? wozownia?)	Głogowa	
30.	Spichlerz w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
31.	Obora w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
32.	Stodoła w zespole dworsko - folwarcznym	Głogowa	
33.	Zespół dworsko - folwarczny	Głogowa	
34.	Figurka świętego w zespole dworsko - parkowym	Głogowa	
Jankowice			
35.	Dwór w zespole dworsko -	Jankowice 32	

	parkowym		
36.	Kapliczka w zespole dworsko - parkowym	Jankowice 32	
37.	Park w zespole dworsko - parkowym	Jankowice 32	
38.	Obora w zespole dworsko - folwarcznym	Jankowice	
39.	Piętrowa oficyna dworska	Jankowice 32	
40.	Piętrowa oficyna dworska	Jankowice 32	
41.	Ogrodzenie i brama wjazdowa na teren parku dworskiego	Jankowice 32	
Krośniewice			
42.	Przestrzenny układ komunikacyjny Krośniewickiej Kolei Dojazdowej PKP- Trasa kolejki biegnie przez gminy Dąbrowice, Nowe Ostrowy, Krośniewice, Daszyna i Łęczycza		decyzja nr 661 z 28.12.1998 r.
43.	Dom mieszkalny w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 4	
44.	Parowozownia w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice ul. Kolejowa 8	
45.	Rozdzielnia w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 8	
46.	I Warsztat parowozowni w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 2a	
47.	II Warsztat parowozowni w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 2a	
48.	Wieża ciśnień w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 8	
49.	Budynek Zarządu Kolei w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 8	
50.	Cmentarz parafii rzymskokatolickiej	Krośniewice, ul. Targowa	
51.	Cmentarz przykościelny kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, ul. Plac Wolności	decyzja nr 471 z 14.11.1978 r.
52.	Cmentarz żydowski	Krośniewice, ul. Poznańska	
53.	Dzwonnica przy rzymskokatolickim kościele parafialnym p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, ul. Plac Wolności	decyzja nr 471 z 14.11.1978 r.
54.	Kordegarda wraz z bramą wjazdową na teren zespołu pałacowo - parkowego	Krośniewice, ul. Toruńska	decyzja nr 472 z 14.11.1978 r.
55.	Kościół parafii rzymskokatolickiej p.w. Wniebowzięcia Najświętszej	Krośniewice, ul. Plac Wolności	decyzja nr 471 z 14.11.1978 r.

	Marii Panny		
56.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Kutnowska 1	
57.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Kutnowska 2	decyzja nr 384/300 z 31.05.1976 r.
58.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Kutnowska 14	
59.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Kutnowska 19	
60.	Dom mieszkalny	Krośniewice ul. Łęczycka 3	
61.	Plebania w zespole rzymskokatolickiego kościoła parafialnego p.w. Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, ul. Łęczycka 5	
62.	Młyn	Krośniewice, ul. Łęczycka 23	
63.	Spichlerz /mleczarnia/ w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
64.	Młyn przemysłowy	Krośniewice, ul. Poznańska 9a	
65.	Obelisk poświęcony pamięci ks. Józefa Poniatowskiego na terenie parku w zespole pałacowo - parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska 7	
66.	Obora w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
67.	Budynek mieszkalny /oficyna/ w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
68.	Ogrodzenie z bramami rzymskokatolickiego kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	Krośniewice, ul. Plac Wolności	decyzja nr 471 z 14.11.1978 r.
69.	Oranżeria w zespole pałacowo parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska	decyzja nr 472 z 14.11.1978 r.
70.	Pałac w zespole pałacowo - parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska 7	decyzja nr 409/318 z 11.07.1976 r.
71.	Park w zespole pałacowo - parkowym	Krośniewice, ul. Toruńska 7	decyzja nr 410/319 z 11.07.1976 r.
72.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 3	
73.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 8	
74.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 10	
75.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 11	
76.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 13	
77.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 15	
78.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 18	
79.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 19	
80.	Dom mieszkalny	Krośniewice,	

		ul. Plac Wolności 21	
81.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Plac Wolności 24	
82.	Willa miejska - dom właściciela młyna	Krośniewice, ul. Poznańska 9	
83.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Poznańska 26	
84.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Poznańska 28	
85.	Spichlerz w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
86.	Stajnia koni wyjazdowych w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska	
87.	Bank rolny	Krośniewice, ul. Toruńska 5	
88.	Dom mieszkalny	Krośniewice, ul. Toruńska 12	
89.	Rządcówka w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska 26	
90.	Budynek mieszkalny w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice, ul. Toruńska 28	
91.	Budynek wielorodzinny w zespole pałacowo - folwarcznym	Krośniewice ul. Toruńska 30	
92.	Zajazd z wozownią	Krośniewice, ul. Plac Wolności 1	decyzja nr 346/261 z 11.07.1967 r.
93.	Zespół pałacowo - folwarczny	Krośniewice ul. Toruńska	decyzja nr 409/318 z 11.07.1976 r.
94.	Ośmiorak w zespole pałacowo - folwarcznym	Toruńska 19	
95.	Budynek administracji w zespole pałacowo-folwarcznym	Błonie 9	
Miłonice			
96.	Park w zespole dworsko - parkowym	Miłonice 14	
97.	Gorzelnia i magazyn spirytusu w zespole dworsko - folwarcznym	Miłonice 28	
98.	Rzymskokatolicki cmentarz grzebalny	Miłonice	
99.	Kapliczka przydrożna	Miłonice	
Nowe			
100.	Kościół pod wezwaniem św. Floriana parafii rzymskokatolickiej	Nowe	decyzja nr 415/324 z 18.07.1967 r.
101.	Dzwonnica przy kościele parafialnym p.w. św. Floriana w parafii rzymskokatolickiej	Nowe	decyzja nr 416/325 z 18.07.1967 r.
102.	Cmentarz przykościelny wraz z ogrodzeniem przy kościele parafialnym p.w. św. Floriana	Nowe	
103.	Dawna plebania w zespole rzymskokatolickiego kościoła parafialnego p.w. św. Floriana	Nowe 27	
104.	Cmentarz grzebalny rzymskokatolickiej parafii p.w.	Nowe	

	św. Floriana		
105.	Kapliczka	Nowe	
Ostałów			
106.	Park w zespole dworsko - parkowym	Ostałów 12	
Pawlikowice			
107.	Aleja dawnego parku krajobrazowego	Pawlikowice	
Skłóty			
108.	Dwór w zespole dworsko - parkowym	Skłóty 1	decyzja nr 498 z 23.05.1979 r.
109.	Park w zespole dworsko - parkowym z ogrodzeniem	Skłóty 1	decyzja nr 498 z 23.05.1979 r.
110.	Dom ogrodnika ze szklarnią w zespole dworsko - parkowym	Skłóty 3	
111.	Wozownia, spichlerz i wiaty w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 14	
112.	Stodoła w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 14	
113.	Obora w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 14	
114.	Obora w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 14	
115.	Gorzelnia w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 14	
116.	Magazyn spirytusu w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 14	
117.	Czworak nr 7 w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty	
118.	Ośmiorak nr 6 w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 6	
119.	Ośmiorak nr 5 w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 5	
120.	Ośmiorak nr 4 w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty 4	
121.	Obora dla inwentarza pracowników folwarku	Skłóty A	
122.	Kapliczka w zespole dworsko - folwarcznym	Skłóty	
123.	Zespół dworsko - folwarczny	Skłóty	decyzja nr 498 z 23.05.1979 r.
Szubsk Duży			
124.	Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej	Szubsk Duży 18	
125.	Kapliczka	Szubsk Duży	
Witów			
126.	Czworak w zespole dworsko - parkowym	Witów 7	
127.	Czworak w zespole dworsko - parkowym	Witów 8	
128.	Oficyna piętrowa w zespole dworsko - parkowym	Witów 5	
<u>OBIEKTY WYKREŚLONE Z GMINNEJ EWIDENCJI</u>			
Krośniewice			
1.	Dom mieszkalny w zespole	Krośniewice,	

	Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	ul. Kolejowa 20	
2.	Dom mieszkalny w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 18	
3.	Dom mieszkalny w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 14	
4.	Dom mieszkalny w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 12	
5.	Dom mieszkalny w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 6	
6.	Budynek gospodarczy przy domu mieszkalnym w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej	Krośniewice, ul. Kolejowa 20	
7.	Warsztat montowni w zespole Krośniewickiej Kolei Dojazdowej (obecnie obiekt handlowy)	Krośniewice, ul. Kolejowa 2a	
Ostałów			
8.	Dwór w zespole dworsko - parkowym	Ostałów 12	
Franki			
9.	Park podworski	Franki	
Głaznów			
10.	Budynek mieszkalny	Głaznów	
11.	Obora w zespole dworsko-folwarcznym	Głaznów	

3.2. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy

Wśród obiektów zabytkowych na terenie gminy Krośniewice szczególnie cenne są:

Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krośniewicach. Pierwsza wzmianka o kościele pochodzi z 1442 r. Ten drewniany kościół spłonął w 1681 r. w jego miejscu w 1692 r. wybudowano nowy, także drewniany kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Michała Archanioła. W latach 1862-1872 wzniesiono obok niego nowy kościół murowany o formach neogotyckich. W czasie II wojny światowej poważnie uszkodzony, w 1945 r. został odbudowany. Wraz z dzwonnica, wzniesioną w tym samym czasie, co kościół, zlokalizowany jest na terenie położonym w południowej pierzei rynku, ogrodzonym parkanem murowanym. Obiekty zespołu sakralnego stanowią znaczącą w przestrzeni dominantę.

Kościół parafialny pw. św. Floriana w Nowem. Pierwszy kościół we wsi, wzniesiony w 1 poł. XV w., uległ spaleni w 1688 r. Istniejący obecnie przy drodze Nowe – Wroczyń kościół wzniesiony został w 1755 r. Jest to obiekt drewniany, modrzewiowy, szalowany deskami i listwami sosnowymi. Kościół orientowany, z prostokątną nawą z kruchtą i węższym prezbiterium zakończonym ścietymi narożami w formie połowy sześcioboku. Od północy, na styku nawy i prezbiterium usytuowana zakrystia. Dach nawy i krucht kryty gontem, dach zakrystii – blachą. Dzwonnica drewniana, pochodząca z XVIII w., usytuowana jest na południe od kościoła. Teren cmentarza przykościelnego ograniczony jest kamienno-ceglanym ogrodzeniem z bramą i furtkami.

Zespół pałacowo-parkowy w Krośniewicach. Zespół obejmujący rozległy park wraz z pałacem i towarzyszącymi budynkami położony jest w północno-wschodniej części miasta, przy ul. Toruńskiej. Zespół założony jest na planie wydłużonego prostokąta i składa się z trzech zasadniczych części: rezydencjalnej z parkiem, pałacem i towarzyszącą im zabudową; folwarczną i kolonii mieszkaniowej usytuowanej po obu stronach ul. Toruńskiej.

Park i ogród w Krośniewicach stanowiły wraz z pałacem jedno z najpiękniejszych i najzamożniejszych ustroni wiejskich w tej okolicy. W obszernym parku założonym w 1 połowie XIX w. zlokalizowany jest pałac w stylu neorenesansowym, francuskim, autorstwa Marconiego, usytuowany w jego północnej części. Budynek piętrowy zbudowany w 2 połowie XIX w. (1878 r.) na planie prostokąta z ryzalitami po bokach. Od strony ogrodu posiada obszerny taras.

W parku znajduje się najstarszy w Polsce pomnik księcia Józefa Poniatowskiego, ufundowany w 1814 r. przez R. Rembielińskiego, który chciał w ten sposób uczcić pamięć przyjaciela. Na cokole zwieńczonym statuą umieszczono napis: „Poległemu za Honor i Ojczyznę pod Lipskiem dnia 19 października 1813 roku prawemu Polakowi, mężnemu żołnierzowi, cnotliwemu ministrowi Józefowi Księżu Poniatowskiemu wystawił w domowym zaciszu ten skromny pomnik Rajmund Rembieliński na znak znacznego szacunku i żalu”. W południowej części parku usytuowane są dwa stawy oraz sztuczna wyspa otoczona fosą.

Zajazd z wozownią w Krośniewicach usytuowane na działce położonej przy zbiegu Placu Wolności i ul. Toruńskiej. Budynek dawnej karczmy z końca XVIII w. (1792-94 r.), wzniesiony w stylu klasycyzującym. Obiekty są siedzibą muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego

Zespół dworsko parkowy z folwarkiem w Głaznowie, zajmujący prawie cały obszar współczesnej wsi składa się z trzech zasadniczych części: rezydencjalnej z dworem, oficyną i towarzyszącymi im budynkami i parkiem; folwarku z dwoma podwórzami oraz kolonii mieszkalnej. Główny wjazd do parku prowadzi od wschodu, od głównej alei lipowej wiodącej do zespołu. Budynek dworu, pochodzący z 2 połowy XIX w., zlokalizowany jest w południowej części parku. Dwór zrealizowany w stylu klasycyzującym, jest budynkiem parterowym i piętrowym, o konstrukcji mieszanej – drewnianej i murowanej, założonym na planie prostokąta, z ryzalitami. Park prawdopodobnie założony został w końcu XVIII w., a w 1 połowie XIX w. przekształcono go na park krajobrazowy. Kolonia mieszkalna znajduje się na południe od podwórza folwarcznego. Pochodzące z początku XX w., tworzące ją usytuowane są szczytowo wzdłuż drogi prowadzącej do folwarku.

Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem w Głogowej założony jest na planie prostokąta i składa się z trzech wyraźnie od siebie oddzielonych części. Część rezydencjalna z dworem pochodzącym z 2 połowy XIX w. i otaczającym go parkiem oraz przylegającym od zachodu sadem zlokalizowana jest na zachód od drogi przebiegającej przez wieś w kierunku północ-południe. Folwark położony jest na południe od części rezydencjalnej, po tej samej części drogi. Kolonia mieszkaniowa złożona z trzech ośmioraków znajduje się

na wschód od części rezydencjalnej, po drugiej stronie wspomnianej drogi, rozmieszczona symetrycznie wzdłuż drogi odchodzącej na wschód, której oś zamknięta jest półkolistą bramą prowadzącą do parku przydworskiego.

Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem w Miłonicach położony jest na południe od przebiegającej przez wieś drogi Krośniewice – Grabów, przy jej zbiegu z lokalną drogą do Wymysłowa. Zespół składa się z części rezydencjalnej z parkiem krajobrazowym i niegdyś centralnie usytuowanym dworem drewnianym z XVIII w. (obecnie drewniany dwór został przeniesiony do Gniezna). Park od południa sąsiaduje z rozległymi stawami rybnymi, a od północy z terenem dawnego sadu. Na wschód od parku znajduje się teren dawnej kolonii mieszkaniowej dla pracowników dawnego majątku. Od zachodu z parkiem sąsiaduje teren dawnego folwarku, z którego zabudowy zachował się budynek dawnej stodoły i budynek gorzelnii.

Zespół dworsko-parkowy z folwarkiem w Skłótach położony jest przy drodze odchodzącej od drogi krajowej Warszawa – Poznań, na jej odcinku pomiędzy miejscowościami Kutno-Krośniewice. Zespół składa się z dwóch wyraźnie wydzielających się części – rezydencjalnej z dworem i parkiem pochodzącymi z 4 ćwierci XIX w. oraz z przylegającego do niej od zachodu folwarkiem. Zabudowania kolonii mieszkaniowej zlokalizowane są wzdłuż drogi prowadzącej od południowego zachodu, od drogi Warszawa – Poznań do wnętrza zespołu. Kolonię tworzą cztery budynki mieszkalne – ośmioraki i dawna obora pracownicza. Ogólny stan obiektu jest zły i wymaga pilnych prac remontowych.

Kolejka wąskotorowa od północy wchodzi na teren gminy Krośniewice pomiędzy polami a rzadką zabudową wiejską wsi Perna i Kajew. Następnie dochodzi do zabudowań dawnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Błoniu i dalej prowadzi do przejazdu kolejowego na ul. Toruńskiej w Krośniewicach. Na terenie miasta znajduje się stacja kolejowa kolei wąskotorowej. Ze stacji linia kolei prowadzi w kierunku południowym, przecinając ul. Poznańską. Dalej biegnie równoległe do ulicy Ogrodowej przecina obwodnicę miasta i wychodzi z miasta w kierunku zachodnim, ku wsi Głaznów, gdzie znajdowało się odgałęzienie linii do Dzierzbic. Biegąc w kierunku południowym linia przechodzi pod wiaduktem magistrali normalnotorowej (odcinek Kutno-Poznań) oraz przez most na rzece Miłonce, by dotrzeć do przystanku Krzewie. Poniżej tej stacji linia, biegnąc na południe, stale, z niewielkimi odchyleniami towarzyszy drodze krajowej Łódź – Gdańsk. Na styku wsi Miłonice, Zalesie i Marynin znajduje się przystanek Miłonice. Dalej linia przechodzi przez wsie Miłosna i Wymysłów, dochodząc do przystanku dopiero w Ogrodzonej. Krajobraz towarzyszący linii jest względnie jednolity – kolejce towarzyszy luźna zabudowa wiejska i pola. Linia w licznych miejscach przecina różnej rangi drogi kołowe.

Utworzona w 1991 r. na bazie kolejki wąskotorowej jednostka o nazwie Krośniewicka Kolej Dojazdowa posiada infrastrukturę złożoną z następujących grup:

- droga kolejowa,
- urządzenia zabezpieczenia ruchu kolejowego i łączności,
- obiekty inżynierskie,
- budynki i budowle,
- tabor kolejowy,
- maszyny i urządzenia.

Zabytek archeologiczny – stanowisko w Skłótach, to wpisane do rejestru zabytków grodzisko wczesnośredniowieczne położone w dolinie rzeki Miłonki, na północ od zespołu dworsko-folwarcznego w Skłótach.

3.3. Zabytki ruchome

Centralną ewidencję zabytków ruchomych prowadzi Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie, w którego zasobach znajdują się 2 decyzje o wpisie do rejestru zabytków. Decyzje te obejmują 37 obiektów ruchomych z terenu gminy Krośniewice.

Zabytki ruchome stanowią w większości wyposażenie dwóch kościołów z terenu gminy.

Z wyposażenia kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krośniewicach do rejestru zabytków wpisano 16 obiektów ruchomych. Kościół wyróżniają piękne, kolorowe witraże. w kościele parafialnym pw. św. Floriana w Nowem do rejestru zabytków wpisanych zostało 21 obiektów ruchomych. Wśród wyposażenia kościoła jest późnobarokowy ołtarz główny z obrazami Matki Boskiej z Dzieciątkiem z XVII w. z sukienkami barokowymi, św. Józefa z XVIII w. i Niepokalanego Poczęcia

Najświętszej Panny Marii z XIX w. Dwa późnobarokowe ołtarze boczne i ambona pochodzą z XVIII w. Chrzcielnica pochodzi z 1 połowy XVII w., podobnie jak krucyfiks w belce tęczowej.

Zabytki ruchome występują także na cmentarzach położonych na terenie gminy.

Parafialny cmentarz rzymsko-katolicki w Krośniewicach, usytuowany przy zbiegu ulic Targowej i Ogrodowej założony został w 2 połowie XIX w. Teren dawnego cmentarza żydowskiego (2 połowa XIX w.), położonego poza miastem Krośniewice jest ogrodzony i uporządkowany.

Cmentarz rzymsko-katolicki w Miłonicach, założony w początkach XX w., położony jest przy końcu drogi znajdującej się na osi kościoła parafialnego. Najstarsze nagrobki pochodzą z pierwszego dziesięciolecia XX w. Pochowano tu właścicieli majątku w Miłonicach – rodzinę Walewskich oraz innych okolicznych majątków ziemskich – Głogowej, Bielicy i Jankowic. Na cmentarzu znajdują się:

- nagrobek Józefa R. Sulimy Garbowskiego (1907), Eufrozyny z Gałęckich Garbowskiej (1908),
- nagrobek Michaliny Modrzewskiej ze Szperlingów (1910),
- nagrobek Antoniego Kosińskiego, właściciela Głogowej (1911), wykonany przez warszawskiego rzeźbiarza P. Pleckiego,
- nagrobek Kazia Śniegockiego (1923),
- nagrobek Adama Lewandowskiego (1927),
- nagrobek Ignacego Wiśniewskiego (1929),
- nagrobek Teodora Zuchowicza (1932).

Rzymsko-katolicki, pochodzący z 2 połowy XIX wieku, cmentarz parafialny w Nowem znajduje

się po południowej stronie drogi z Nowego do Woli Nowskiej. Najcenniejsze nagrobki na cmentarzu poświęcone są między innymi właścicielom okolicznych majątków ziemskich. Znajdują się tu:

- nagrobek Antoniego Zielińskiego, obywatela ziemskiego (1886),
- nagrobek Ignacego Cygańskiego (1898),
- nagrobek Stanisławy Drogosław ze Złotnickich Kuszell (1907),
- nagrobek Józefy z Trzeciakowskich Pietrzykowskiej (1909),
- nagrobek Wojciecha Piechowskiego, artysty malarza (1911),
- nagrobek Wojciecha Bazaniaka (1912),
- nagrobek Feliksa Jana Zuchowicza, właściciela majątku w Witowie (1919),
- nagrobek Marianny z Pietrzaków Bombrych (1922).

3.4. Zasoby muzealne

Najważniejszą w mieście i gminie Krośniewice placówką zajmującą się gromadzeniem obiektów zabytkowych jest Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego, mieszczące się w zabytkowych obiektach zajezdni i wozowni. Muzeum powstało w 1978 r. w wyniku darowizny sławnego kolekcjonera – swego obecnego patrona. Ekspozycja stała prezentuje postać Jerzego Dunin-Borkowskiego i jego dorobek kolekcjonerski – dobra gromadzone od okresu międzywojennego w prywatnym „Muzeum nad apteką”. Wystawione są tu także najcenniejsze, zgromadzone przez niego dzieła sztuki, z tym zespół portretów XVIII-wiecznych m.in. pędzla Marcelego Bacciarelliego, dzieła Stanisława Wyspiańskiego, Artura Grottgera, Olgi Boznańskiej, a także meble i wyroby rzemiosła artystycznego. Jest tu także pokój kolekcjonera i sala poświęcona pamięci generała Władysława Sikorskiego. Muzeum gromadzi inne eksponaty charakterystyczne dla różnorodności zainteresowań kolekcjonerskich Jerzego Dunin-Borkowskiego – malarstwo polskie i obce, wyroby rzemiosła artystycznego (porcelana, srebra), militaria i numizmaty. Muzeum podzielone jest na działy tematyczne: historii regionalnej oraz badań i upowszechnienia kolekcjonerstwa. Zgromadzono w nim 9 682 eksponaty. Biblioteka muzealna liczy 5 467 tomów. Muzeum organizuje również wystawy czasowe, głównie prezentujące kolekcje (medale, grafiki i inne), regionalia upamiętniające wydarzenia historyczne oraz propagujące walory przyrodnicze regionu. Różnorodność zbiorów muzealnych wzbogaca ofertę turystyczną miasta i gminy. Placówka prowadzi także

działalność edukacyjną kierowaną do przedszkolaków i uczniów szkół gminnych, organizuje zajęcia cykliczne o tematyce historycznej, plastycznej, muzycznej i technicznej.

Poza zajęciami cyklicznymi odbywają się również imprezy okazjonalne – koncerty muzyki poważnej, spotkania literackie i filmowe, dni kolekcjonerów, targi kolekcjonerów „Na skrzyżowaniu” w Krośniewicach Raz w roku, każdorazowo podczas Ogólnopolskiego Święta Kolekcjonerów „Przeszłość - Przyszłości”, przyznawana jest Honorowa Nagroda Hetmana Kolekcjonerów Polskich Jerzego Dunin-Borkowskiego w postaci pierścienia.

3.5. Krajobraz kulturowy

Teren gminy Krośniewice położony jest na obszarze Równiny Kutnowskiej. Rzeźba terenu gminy jest stosunkowo urozmaicona – wyróżniają się w niej ciągi dolin rzecznych rzeki Ochni (w północno-wschodniej części gminy) i jej dopływu, rzeki Miłonki (przebiegającej z południowego zachodu na północny wschód) oraz tereny wysoczyzny – płaskiej moreny dennej zlodowacenia środkowo-polskiego.

Główne zręby współczesnej rzeźby powierzchni gminy kształtowały się w okresie czwartorzędu. Szczególny wpływ na rzeźbę terenu wywarły zlodowacenia epoki plejstocenijskiej, głównie drugie - środkowopolskie, warciańskie. Różnice wysokości terenu wahają się od 107,0 we wschodniej części gminy do 137 m n.p.m. w południowo-zachodniej jej części. Warunki klimatyczne, glebowe, korzystna rzeźba terenu i wysoka kultura rolna powodują, że Gmina Krośniewice ma charakter rolniczy. Jej krajobraz kulturowy ma także taki charakter. Lasy zajmują tylko 2,2 % powierzchni gminy, są rozproszone i zajmują niewielkie, wyizolowane powierzchnie.

Parki podworskie i cmentarze stanowią istotne w praktycznie bezleśnym krajobrazie gminy skupiska zieleni wysokiej. W dolinach rzek koncentrują się, potwierdzone w trakcie badań Archeologicznego Zdjęcia Polski stanowiska archeologiczne. Ślady osadnictwa pochodzą z okresu starszej i środkowej części epoki kamienia (paleolitu i mezozoiku). Stanowiska archeologiczne o własnej formie przestrzennej stanowią urozmaicenie krajobrazu gminy. Niezaprzeczalny walor krajobrazowy i przyrodniczy mają doliny rzek Ochni i Miłonki uzupełniające zasób form krajobrazowych gminy. Zielone łąki w dolinach nadrzecznych tworzą ciągi ekologiczne i naturalny łącznik miasta Krośniewice z otaczającym go gminnym krajobrazem rolniczym. Cały obszar gminy Krośniewice leży w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym, związanym z doliną rzeki Bzury.

3.6. Zabytki archeologiczne

Gmina Krośniewice należy do obszarów dobrze rozpoznanych pod względem archeologicznym na terenie województwa łódzkiego. W ramach badań powierzchniowych Archeologicznego Zdjęcia Polski przebadano 100 % obszaru gminy. Obecnie Gmina Krośniewice sporządziła karty ewidencyjne zabytków archeologicznych gminnej ewidencji zabytków.

Wykaz stanowisk zamieszczonych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Krośniewice

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze AZP	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj stanowiska	Kultura	Chronologia
1.	Kajew	55-48	16	2	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
2.	Kajew	55-49	62	1	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
3.	Kajew	55-49	63	2	Ślad osadniczy		Okres nowożytny
4.	Bielice	56-48	1	1	Ślad osadnictwa		Pradzieje
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
5.	Bielice	56-48	2	2	Osada	Łużycka?	Pradzieje
					Ślad osadnictwa		Pradzieje
					Osada		Średniowiecze

6.	Bielice	56-48	3	3	Obozowisko?	KPL	
					Osada	Łużycka?	Pradzieje
					Osada	Przeworska?	
7.	Bielice	56-48	4	4	Osada	Przeworska	
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
8.	Bielice	56-48	5	5	Ślad osadnictwa		Pradzieje
9.	Bielice	56-48	6	6	Osada?		Średniowiecze
10.	Bielice	56-48	7	7	Osada		Średniowiecze
11.	Bielice	56-48	8	8	Ślad osadnictwa	Łużycka	
12.	Głaznów	56-48	9	1	Ślad osadnictwa	KPL	
					Osada		Średniowiecze
13.	Bielice	56-48	10	9	Ślad osadnictwa	Przeworska?	Pradzieje
14.	Bielice	56-48	11	15	Ślad osadnictwa		Nowożytność
15.	Bielice	56-48	12	16	Ślad osadnictwa		Pradzieje
16.	Bielice	56-48	13	17	Ślad osadnictwa		EK
					Ślad osadnictwa		Późne Średniowiecze
17.	Bielice	56-48	14	18	Ślad osadnictwa	Przeworska	
18.	Bielice	56-48	15	19	Osada	Przeworska?	
19.	Bielice	56-48	16	20	Ślad osadnictwa		Pradzieje
					Ślad osadnictwa		Późne Średniowiecze
20.	Jankowice	56-48	17	1	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
21.	Jankowice	56-48	18	2	Ślad osadnictwa	Przeworska	
22.	Teresin	56-48	19	1	Ślad osadnictwa		Nowożytność
23.	Bielice	56-48	20	11	Osada		Średniowiecze
24.	Wymysłów	56-48	21	1	Ślad osadnictwa		Nowożytność
25.	Wymysłów	56-48	22	2	Ślad osadnictwa		Nowożytność
26.	Wymysłów	56-48	23	3	Ślad osadnictwa		Późne Średniowiecze
27.	Jankowice	56-48	24	3	Ślad osadnictwa		Epoka Kamienia

					Ślad osadnictwa		Nowożytność
28.	Wymysłów	56-48	25	4	Ślad osadnictwa		Nowożytność
29.	Bielice	56-48	26	12	Osada		Średniowiecze
30.	Bielice	56-48	27	13	Ślad osadnictwa	Przeworska	
31.	Bielice	56-48	28	14	Ślad osadnictwa		Pradzieje
					Osada		Średniowiecze
32.	Skłóty	56-49	4	1	Grodzisko		Wczesne Średniowiecze Średniowiecze
33.	Skłóty	56-49	5	2	Osada/ informacja archiwalna		Średniowiecze
34.	Skłóty	56-49	6	3	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
35.	Skłóty	56-49	7	4	Cmentarzysko/ informacja archiwalna		Wczesna Epoka Żelaza
36.	Krośniewice	56-49	11	2	Grodzisko/Gródek		Średniowiecze
37.	Szubsk	56-49	15	1	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Nowożytność
38.	Szubsk	56-49	16	2	Ślad osadnictwa		Nowożytność
39.	Witów	56-49	17	1	Ślad osadnictwa		Nowożytność
40.	Witów	56-49	18	2	Ślad osadnictwa		Nowożytność
41.	Skłóty	56-49	19	8	Ślad osadnictwa		Nowożytność
42.	Skłóty	56-49	20	9	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
43.	Skłóty	56-49	21	10	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
44.	Szubina	56-49	22	2	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
45.	Szubina	56-49	23	3	Ślad osadnictwa		Nowożytność
46.	Szubina	56-49	24	4	Ślad osadnictwa		Średniowiecze

					Ślad osadnictwa		Nowożytność
					Ślad osadnictwa		Starożytność
47.	Szubina	56-49	25	5	Ślad osadnictwa		Wczesna Epoka Żelaza
					Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
48.	Szubina	56-49	26	6	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Starożytność
49.	Szubina	56-49	27	7	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
40.	Szubina	56-49	28	8	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
51.	Szubina	56-49	29	9	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
52.	Szubina	56-49	30	10	Ślad osadnictwa		Neolit
53.	Szubina	56-49	31	11	Osada		Wczesne Średniowiecze
54.	Szubina	56-49	32	12	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Średniowiecze
55.	Szubina	56-49	33	13	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Nowożytność
56.	Szubina	56-49	34	14	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Nowożytność
57.	Pomarzany	56-49	35	2	Ślad osadnictwa		Paleolit/Mezolit
58.	Pomarzany	56-49	36	3	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
59.	Pomarzany	56-49	37	4	Osada		Starożytność
					Osada		Wczesne Średniowiecze
60.	Krośniewice	56-49	38	3	Osada		Późne Średniowiecze
61.	Pawlikowice	56-49	39	1	Ślad osadnictwa		Nowożytność
62.	Pawlikowice	56-49	40	2	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad		Średniowiecze

					osadnictwa		ze
63.	Pawlikowice	56-49	41	3	Ślad osadnictwa		Nowożytność
64.	Pawlikowice	56-49	42	4	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
65.	Nowe	56-49	43	2	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
66.	Nowe	56-49	44	3	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
67.	Nowe	56-49	45	4	Ślad osadnictwa		Średniowiecze
68.	Nowe	56-49	46	5	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
69.	Skłóty	56-50	92	6	Cmentarzysko/ informacja archiwalna		Wczesna Epoka Żelaza
70.	Jankowice	57-48	5	4	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
71.	Jankowice	57-48	6	5	Ślad osadnictwa	Przeworska?	
					Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
72.	Jankowice	57-48	7	6	Ślad osadnictwa		Wczesna Epoka Żelaza?
					Ślad osadnictwa	Przeworska	Okres Rzymski?
73.	Jankowice	57-48	8	7	Osada	Przeworska	Okres Rzymski
74.	Jankowice	57-48	9	8	Ślad osadnictwa	KPL	Neolit
					Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
75.	Cudniki	57-48	13	1	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
76.	Cudniki	57-48	16	2	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze/ Okres Nowożytny
77.	Głogowa	57-48	17	1	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze
78.	Jankowice	57-48	18	9	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze
79.	Łubno	57-48	19	3	Wieś Historyczna		XVI – XIX w.
80.	Luboradz	57-49	5	1	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze

					Ślad osadnictwa		Okres Nowożytny
81.	Cygany	57-49	6	1	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Późne Średniowiecze – Nowożytność
82.	Cygany	57-49	7	2	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Okres Nowożytny
83.	Szubsk-Towarzystwo	57-49	8	1	Ślad osadnictwa		Wczesne Średniowiecze
					Ślad osadnictwa		Późne Średniowiecze
84.	Wymysłów	57-49	11	5	Ślad osadnictwa		Epoka Brązu
85.	Szubsk-Towarzystwo	57-49	20	2	Ślad osadnictwa		Starożytność
86.	Godzięby	57-49	23	1	Wieś Historyczna		XVI – XIX w.
87.	Luboradz	57-49	26	2	Wieś Historyczna		Okres Nowożytny
88.	Miłosna	57-49	27	1	Wieś Historyczna		Okres Nowożytny
89.	Szubsk-Towarzystwo	57-49	29	3	Wieś Historyczna		Późne Średniowiecze /Okres Nowożytny
90	Zieleniew	57-49	35	1	Wieś Historyczna		Nowożytność

Dotychczasowe badania pozwalają wysnuć wnioski dotyczące osadnictwa na terenie gminy. Pierwsi mieszkańcy tej ziemi pojawili się w starszej i środkowej części epoki kamienia paleolitu – znaleziska z tego okresu znajdowano w Pomarzanach, Frankach i Jankowicach. Ślady osadników z neolitu odkryto w Szubinie, Frankach i Jankowicach. Stwierdzono ponowny napływ ludności w epoce żelaza, w okresie halsztackim. Skupiska osadnicze z tego okresu odkryto w Szubinie, Skłótach, Suchodołach i Bielicach.

Przed II wojną światową na terenie gminy we wsi Franki odkryto przypadkowo toporek oraz skarb zawierający narzędzia i ozdoby z V w. p.n.e.

Wszystkie stanowiska archeologiczne na terenie gminy znajdują się w ewidencji konserwatorskiej, a jedno z nich - grodzisko wczesnośredniowieczne w Skłótach wpisane zostało do rejestru zabytków.

Omówione wyżej stanowiska archeologiczne są rejestrowane na kartach Archeologicznego Zdjęcia Polski, na obszarach 55-48, 55-49, 56-48, 56-49, 56-50, 57-48, 57-49.

Statystycznie 96% stanowisk związanych jest z osadnictwem, 2% to cmentarzyska i 2% to grodziska.

Dominują stanowiska datowane na średniowiecze i nowożytność. 3% stanowisk związanych jest z kulturą pucharów lejkowatych, 4% z kulturą łużycką, a 11% z kulturą przeworską.

Wszystkie dokumenty planistyczne powinny uwzględniać nw. zasady ochrony zabytków archeologicznych:

W części graficznej:

- Należy wrysować stanowiska archeologiczne i strefy ochrony stanowisk archeologicznych.

Zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zm.) ustala się strefy ochrony konserwatorskiej mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Strefy powinny zostać wrysowane w taki sposób, żeby stanowiska znajdowały się centralnie w nich. Wyjątek stanowią stanowiska usytuowane w pobliżu rzek. Wówczas jedną z granic jest rzeka.

Stanowisko łącznie ze strefą nie powinno przekraczać nw. powierzchni:

- w przypadku epoki kamienia – chroniona powierzchnia wynosi 1,6 ha,
- dla epoki brązu i żelaza, Okresu Wpływów Rzymskich, średniowiecza oraz określanego jako pradziejie będącego śladem osadnictwa lub cmentarzyskiem – 1,5 ha, osadą - 9 ha.

W części opisowej należy zamieścić zapisy:

- Realizację robót ziemnych lub dokonywanie zmian charakteru dotychczasowej działalności na stanowisku archeologicznym regulują przepisy odrębne.

- W przypadku robót ziemnych lub dokonywania zmian charakteru dotychczasowej działalności na terenie strefy ochrony archeologicznej nakazuje się przeprowadzenie badań archeologicznych w formie nadzorów.

-W słowniczku należy zamieścić definicję badań archeologicznych w formie nadzorów. Badania archeologiczne w formie nadzoru polegają na obserwacji robót ziemnych lub dokonywania zmiany charakteru dotychczasowej działalności, sporządzeniu dokumentacji rysunkowej, opisowej i fotograficznej, a w przypadku stwierdzenia stanowiska niezwłocznego poinformowania WKZ.

3.7. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

3.7.1. Uwarunkowania wewnętrzne – stan zachowania i ochrony zabytków nieruchomych

Stan istniejący zagospodarowania przestrzennego historycznego centrum miasta Krośniewice, terenów wsi oraz poszczególnych obiektów zabytkowych jest efektem działań prowadzonych przez ich właścicieli i użytkowników oraz samorządowe władze administracyjne. Jak podano wyżej, podstawowym działaniem ochronnym w stosunku do obiektów i obszarów historycznych było wpisanie ich do rejestru zabytków, objęcie ewidencją konserwatorską, gminną ewidencją zabytków oraz uwzględnienie odpowiednich ustaleń w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i obowiązujących 2 miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego: gminy Krośniewice i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Krośniewice.

Stan zachowania obiektów zabytkowych jest różny. W najlepszym stanie są budynki sakralne. W gorszym stanie jest zabudowa folwarczna przy dawnych zespołach dworsko-parkowych (Głaznów, Głogowa, Krośniewice, Skłóty), użytkowana przez dzierżawców Agencji Nieruchomości Rolnych. W jeszcze gorszym stanie jest zabudowa mieszkaniowa w dawnych zespołach dworsko-folwarcznych – domy mieszkalne dla dawnych pracowników majątków ziemskich i dwory. Budynki mieszkalne dla pracowników – czworaki, pięcioraki i ósmioraki są zaniedbane, o bardzo niskim standardzie uzbrojenia oraz ogólnie złym stanie technicznym. Poszczególne lokale mieszkalne remontowane są przez lokatorów w zakresie odpowiadających im możliwościom finansowym – z reguły z zastosowaniem najtańszych materiałów budowlanych i bez dbałości o ujednoczenie elementów architektonicznych widocznych w elewacjach budynków.

Dwory stanowią własność różnych podmiotów i znajdują się w zróżnicowanym stanie

technicznym. Dworom towarzyszą parki, także o różnym stopniu utrzymania. Cmentarze rzymsko-katolickie na terenie gminy są dobrze utrzymane. Cmentarz żydowski jest ogrodzony i zadbane.

Obiekty zabytkowe nie są odpowiednio oznaczone. Brak informacji o ich statusie i ochronie prawnej jest często przyczyną niewłaściwego ich użytkowania lub podejmowania niewłaściwych z punktu widzenia zasad ochrony konserwatorskiej działań.

Zabudowa historycznego centrum miasta Krośniewice, będąca w przeważającej części własnością prywatną jest w średnim stanie technicznym. Realizowane współcześnie obiekty nawiązują w swych formach i gabarytach do lokalnej tradycji kształtowania i sytuowania zabudowy.

Ważnym problemem w ochronie historycznego centrum miasta Krośniewice są warunki aerosanitarne, które pogarszają dymy emitowane przez źródła lokalnego ogrzewania.

Ustalenie zasad zagospodarowania i zakresu niezbędnych prac przewidzianych do przeprowadzenia w historycznym centrum Krośniewic powinno nastąpić w drodze opracowania planu rewitalizacji, pozyskania środków i stopniowej realizacji założeń planu.

3.7.2. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające ze strategii rozwoju społeczno-gospodarczej miasta i gminy Krośniewice

Opracowanie „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Krośniewice na lata 2006 - 2015” zawiera w części „Ochrona środowiska przyrodniczego. Obszary chronione.” wykaz obiektów z terenu miasta i gminy – wpisanych do rejestru zabytków i objętych ewidencją konserwatorską.

Strategia określa w interesującej nas problematyce:

1. uwarunkowania inspirujące rozwój gminy:

a) wewnętrzne (mocne strony):

- dogodne położenie gminy,
- znaczny potencjał rolnictwa (gospodarka rolna),
- walory kulturowe i historyczne, obiekty dziedzictwa kulturowego – pałac, dwory, parki dworskie,
- zabytki techniki oraz zespoły sakralne i stanowiska archeologiczne,
- istniejąca infrastruktura kulturalno-oświatowa, w tym muzeum im. J. Dunin – Borkowskiego,
- wysoki wskaźnik bonitacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- poprawnie ukształtowany układ komunikacyjny,
- dobrze działający rynek hurtowy,
- istnienie zasobu wód geotermalnych,

b) zewnętrzne (szanse):

- praca poza rolnictwem (w tym w miastach Krośniewice i Kutno) stanowiąca uzupełnienie źródeł dochodów części gospodarstw rolnych,
- rozwój agroturystyki,
- rozbudowa usług przy trasach dojazdowych do Krośniewic,
- produkcja zdrowej żywności,
- korzystna sytuacja w zakresie wyposażenia w zbiorowe systemy infrastruktury technicznej (poprawa jakości dróg dojazdowych do obszaru gminy, dobrze rozwinięta sieć wodociągów, wysoki stopień telefonizacji gminy, dostępność do sieci elektroenergetycznych, oczyszczalnia ścieków, zasoby mienia komunalnego),

- wysokie zaangażowanie wydatków inwestycyjnych w budżecie gminy,
- skuteczna promocja i reklama.

2. uwarunkowania ograniczające rozwój

a) wewnętrzne (słabe strony):

- brak nowych miejsc pracy,
- nieodpowiedni stan techniczny części dróg (wąskie jezdnie o słabych nawierzchniach),
- niewystarczająca infrastruktura okołodrogowa,
- stosunkowo niski poziom usług,
- mała skuteczność ochrony walorów środowiska przyrodniczego na terenach wiejskich,
- zły stan techniczny części obiektów zabytkowych,
- zły stan i brak pielęgnacji parku miejskiego w Krośniewicach,

- wymagania wynikające z prawnej ochrony obiektów zabytkowych oraz działań dotyczących środowiska kulturowego oraz problematyki społecznej przy ich rewitalizacji,

- brak ścieżek rowerowych,
- niskie nakłady na inwestycje,

b) zewnętrzne (zagrożenia):

- niestabilność prawa,
- migracja młodych ludzi,
- ubożenie, pauperyzacja społeczeństwa wiejskiego,
- spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego,
- obniżenie subwencji i dotacji celowych,
- pogarszające się warunki bytowe ludności.

W rozdziale określającym diagnozę stanu, stanowiącą punkt wyjściowy do określenia głównych kierunków strategii nie uwzględniono w ogóle problematyki środowiska kulturowego.

Z interesującej nas problematyki, jako pozytywne, pojawiają elementy dotyczące:

- projektowanych, prawnie chronionych, terenów przyrodniczych,
- rzek i ich otoczenia,
- sieci dróg,
- dostępu do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- oferty kulturalnej.

Strategia stwierdza, że działalność gminy koncentrować się powinna w czterech obszarach:

- ekologii,
- infrastrukturze,
- gospodarce i przestrzeni,
- społeczności.

W obszarze „Infrastruktura” dla dziedzictwa kulturowego gminy duże znaczenie mają przyjęte działania dotyczące:

- budowy i modernizacji publicznych obiektów kultury i rekreacji,
- rewitalizacji istniejących zasobów komunalnych.

W obszarze „Gospodarka i przestrzeń” dla dziedzictwa kulturowego gminy duże znaczenie mają przyjęte działania dotyczące:

- kreowanie liderów lokalnych w poszczególnych miejscowościach dla tworzenia nowych inicjatyw zwiększających ich atrakcyjność gospodarczą,
- promocja dobrych warunków inwestycyjnych z otoczeniem biznesu.

3.7.3. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krośnice

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która określa jego cel i zakres, jest opracowaniem służącym kształtowaniu i prowadzeniu polityki przestrzennej w gminie. W studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Studium nie jest aktem prawa miejscowego, ale jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy

sporządzaniu planów miejscowych. Obowiązujące obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośniewice uchwalone zostało uchwałą nr XXII/146/12 Rady Miejskiej w Krośniewicach z dnia 26 czerwca 2012 roku.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., wraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w stosunku do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. zmieniła zakres studium pod względem merytorycznym i formalno – prawnym, a przede wszystkim uzależniła ustalenia planów miejscowych od kierunków polityki przestrzennej nakreślonych w studium, poprzez konieczność zachowania zgodności pomiędzy planami miejscowymi a studium, co obecnie również uległo zmianie. W dniu 21 października 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2010 r. Nr 130, poz. 871), która zmieniła m. in. obowiązek zachowania zgodności planu miejscowego z ustaleniami studium na obowiązek nie naruszenia ustaleń studium przy sporządzaniu planu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego składa się z:

-części określającej uwarunkowania rozwoju, przedstawionej w formie tekstowej i graficznej

(CZĘŚĆ A),

-części określającej kierunki zagospodarowania przestrzennego, przedstawionej w formie tekstowej i graficznej (CZĘŚĆ B).

Wskazać należy, że spośród obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków w najlepszym stanie technicznym są budynki sakralne, zarówno kościół parafii rzymskokatolickiej p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krośniewicach, jak i kościół pod wezwaniem św. Floriana parafii rzymskokatolickiej w Nowem. Dobrze utrzymane są również cmentarze rzymsko-katolickie w Krośniewicach, Nowem i Miłonicach. Natomiast cmentarz żydowski w Krośniewicach jest w stanie bardzo złym. Nie ma do niego dojazdu, porośnięty jest dziką roślinnością. Przykładem na prawidłowe wykorzystanie obiektu zabytkowego jest dawny zajazd z wozownią w Krośniewicach, w którym mieści się Muzeum im. Jerzego Dunin –Borkowskiego. Choć wymaga bieżącego remontu, jego stan techniczny jest dobry i nie ma zagrożeń co do sposobu jego użytkowania. Poważnie zagrożony jest natomiast wpisany do rejestru zabytków układ przestrzenny Krośniewickiej Kolei Dojazdowej. Ze względu na likwidację przejazdów kolejki wąskotorowej, dewastacji ulegają obiekty służące obsłudze linii, a zwłaszcza techniczne zaplecze zlokalizowane w centrum Krośniewic: dworzec, parowozownia, warsztaty oraz szereg budynków technicznych i mieszkalnych, wybudowanych dla pracowników kolei. Obecnie w kilku budynkach technicznych znajdują się składy i magazyny, natomiast obiekty mieszkalne są nadal zamieszkałe, ale pilnie wymagają remontu. Najlepszym rozwiązaniem byłoby przywrócenie przejazdów kolejowych, które mogłyby służyć nie tylko celom lokalnej komunikacji ale również jako turystyczna atrakcja.

Zagrożony jest również zespół pałacowo-parkowy rodziny Rembielińskich, ze względu na złe użytkowanie, a w przypadku pałacu, jego brak. Obecnie jest własnością gminy (w stanie sporu sądowego o tytuł prawny), ale po przeniesieniu gimnazjum do nowego budynku, nie jest użytkowany i poszukuje się dla niego nowej funkcji. Ogólny stan techniczny obiektu jest dobry, choć wymaga remontu. Pałac jest jednym z najwartościowszych obiektów w gminie, po odpowiednim zagospodarowaniu mógłby stać się, obok muzeum im. J. Dunin – Borkowskiego i kolejce wąskotorowej, atrakcyjnym miejscem dla mieszkańców gminy, przyciągającą turystów wizytówką miasta. Również otaczający park, ze względu na znaczną przestrzeń jaką zajmuje, walory krajobrazowe i wartościowy drzewostan przy odpowiedniej pielęgnacji mógłby stać się miejscem spacerów i rekreacji mieszkańców miasta.

Na szczególną uwagę zasługuje główna przestrzeń publiczna miasta – Plac Wolności, położony w historycznym centrum miasta. Przed wybudowaniem obwodnicy, gdy przy placu krzyżowały się dwie tranzytowe trasy, był miejscem nieatrakcyjnym jako przestrzeń publiczna. Obecnie jest zagospodarowany i stanowi jedno z najważniejszych miejsc przestrzeni miasta, skupiającym życie jego mieszkańców. Przy jednym z jego boków zlokalizowany jest kościół p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, a pozostałe ściany tworzy szereg piętrowych lub dwupiętrowych budynków z lokalami usługowymi w parterach. Kilka z tych obiektów zamieszczono w ewidencji zabytków, ale wiele z nich również wymaga remontu.

Na terenie gminy w najgorszym stanie są zespoły dworsko-parkowe, z których w wielu miejscach pozostały tylko ruiny zabudowań, tak jak w Ostałowie. Do skansenu w Gnieźnie przeniesiony został znajdujący się do niedawna w Miłonicach dwór z XVIII w. W lepszym stanie są dwory w Głogowej i Głaznowie oraz Jankowicach, gdzie mieści się szkoła podstawowa. Pielęgnacji i ochrony przed dalszą dewastacją wymagają wszystkie podworskie parki. W większości zatarł się pierwotny układ kompozycyjny, występują znaczne ubytki w drzewostanie, brak jest zieleni niskiej i ogrodzenia.

Nieco lepszy jest stan dawnych obiektów folwarcznych w tych zespołach, które przekształcone niegdyś na PGR-y, obecnie użytkowane są przez dzierżawców: w Krośniewicach, Skłótach, Głaznowie i Głogowej. Problemem tych miejsc jest brak jednolitego wykorzystania dla wszystkich obiektów wchodzących w skład gospodarstwa, często użytkowane są przez kilku przedsiębiorców, a wiele z nich w ogóle nie jest wykorzystana, przez co ich stan techniczny pogarsza się. Bardzo źle przedstawia się również sytuacja budynków mieszkalnych, tzw. czworaków czy ósmioraków, zbudowanych przez dawnych właścicieli majątków ziemskich dla pracowników folwarcznych (Skłoty, Głaznow, Głogowa). Obecnie również wykorzystywane są na cele mieszkalne, ale przedstawiają bardzo niski standard. Zagrożeniem dla tych obiektów są wykonywane przez ich mieszkańców remonty i przebudowy, bez nadzoru konserwatora zabytków, bez poszanowania pierwotnych cech architektonicznych, z wykorzystaniem złej jakości materiałów.

Podsumowując, stan zachowania zabytków na terenie gminy nie przedstawia się dobrze. Wiele obiektów zagrożonych jest ruiną, pozostałe wymagają remontów i odpowiedniego użytkowania. Kilka obiektów uległo całkowitemu zniszczeniu. Należy podjąć działania zapobiegające dalszemu pogarszaniu się tego stanu.

Zalecenia wynikające ze Studium

Podstawowym celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy powinno być określenie zasad prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, a przestrzeń powinna być kształtowana z zachowaniem ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju.

Przez ład przestrzenny należy rozumieć, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.), „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne”.

Do czynników ładu przestrzennego należą:

1.odpowiednie rozmieszczenie przestrzenne funkcji:

– dopasowanie funkcji terenów do charakteru i roli jednostki osiedleńczej i miejsca lokalizacji w jej strukturze, z poszanowaniem stanu istniejącego i historycznych zaszczości,

– rozmieszczenie funkcji w sposób bezkonfliktowy, np. lokalizacja funkcji chronionych (mieszkalnictwo, obiekty służące rekreacji, oświacie, kulturze) z dala od obiektów i funkcji uciążliwych (np. przemysł, obiekty infrastruktury technicznej i drogowej, trasy tranzytowe, obiekty kolejowe i lotniska),

– odpowiednie zachowanie odległości i kształtowanie styków odmiennych funkcji (bariery rozdzielające w postaci dróg, rzek, terenów zielonych),

– zachowanie równowagi między funkcjami, np. odpowiednia ilość terenów usługowych i rekreacyjnych w stosunku do terenów mieszkaniowych, w celu zapewnienia mieszkańcom dostępu do podstawowych usług codziennego zapotrzebowania oraz możliwości wypoczynku.

2.struktura zagospodarowania terenów i struktura przestrzenna obiektów:

–zachowanie harmonii między terenami zurbanizowanymi a naturalnymi terenami otwartymi (nie dopuszczanie do rozpraszania zabudowy, co degraduje naturalne środowisko i niszczy krajobraz),

–zachowanie proporcji między wielkością obszaru zurbanizowanego (metropolia, miasto, przedmieścia, wieś, przysiółek) a kubaturą obiektów i ich wzajemnym usytuowaniem (mniejsze lub większe zagęszczenie zabudowy),

–kształtowanie struktury przestrzennej jednostki osiedleńczej w celu harmonijnego ukształtowania krajobrazu kulturowego (kubatura i wysokość obiektów, dominanty wysokościowe i przestrzenne, zamknięcia, otwarcia, osie widokowe).

Do czynników wpływających negatywnie na ład przestrzenny w Gminie Krośniewice

należą:

1) przecinające obszar gminy trasy tranzytowe – droga krajowa nr 1 i 92, droga wojewódzka oraz magistrała kolejowa relacji Poznań - Warszawa, stanowiące barierę dzielącą poszczególne części gminy, a nawet miejscowości, utrudniające wewnątrzgminną komunikację i hamujące rozwój trudno dostępnych obszarów,

2) przenikanie się kolidujących ze sobą funkcji, powodujące chaos przestrzenny, funkcjonalny i estetyczny – np. w mieście: bezpośrednie sąsiedztwo terenów przemysłowych i mieszkaniowych (obiekty przemysłowe przy ul. Kolejowej i osiedle wielorodzinne w Błoniu), chaotyczne połączenie historycznej, śródmiejskiej struktury miasta ze współczesnym osiedlem wielorodzinnych bloków (staromiejska zabudowa ul. Poznańskiej a osiedle „Przyszłość”), na terenie gminy: lokalizacja obiektów nieharmonizujących z otoczeniem (osiedle wielorodzinnych wolno stojących bloków w sąsiedztwie zabytkowego założenia dworsko-parkowego w Głogowej),

3) różnorodność architektury budynków, dowolność w kształtowaniu brył, kolorystyki, materiałów wykończeniowych, bez nawiązania do sąsiedztwa i lokalnych tradycji,

4) brak jednolitych linii zabudowy,

5) luki w zabudowie w zwartych pierzejach,

6) brak rewitalizacji obiektów zabytkowych i parków, doprowadzanie do ich zniszczenia, np. zespoły dworskie na terenie gminy,

7) brak rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych,

8) składowisko odpadów we Frankach, negatywnie wpływające na krajobraz,

9) negatywnie wpływające na otwarty krajobraz znaczne rozproszenie zabudowy na terenach wiejskich – w niektórych częściach gminy zabudowa nie tworzy zwartych układów, ale jest lokalizowana w znacznych odległościach od siebie.

W celu kształtowania ładu przestrzennego w Gminie Krośniewice należy podjąć działania polegające na:

1) uporządkowaniu struktury miejskiej miasta Krośniewice w celu uzyskania harmonijnej przestrzeni poprzez dopasowanie do charakteru miasta funkcji obiektów, ich skali, architektury, gęstości zabudowy, równowagi między terenami zurbanizowanymi a rekreacyjnymi i otwartymi, stosunku własności prywatnej do przestrzeni publicznych, ogólnodostępnych, np.

– określenie szczegółowych zasad zagospodarowania terenów zabudowy śródmiejskiej wraz

z otoczeniem, przylegających do Placu Wolności i czterech głównych ulic miasta: Łęczyckiej, Toruńskiej, Kutnowskiej i Poznańskiej, stanowiących historyczną część miasta,

– przy wyznaczaniu nowych terenów pod zabudowę – zapewnienie obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej, wytyczenie dróg publicznych i ewentualnie określenie zasad budowy dróg wewnętrznych, zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc do parkowania pojazdów;

2) zapewnieniu odpowiednich warunków życia dla mieszkańców miasta i gminy, poprzez zarezerwowanie terenów do rozwoju budownictwa mieszkaniowego i jednocześnie rozwoju gospodarki, miejsc pracy, możliwości wypoczynku i rekreacji, dostępu do usług codziennego zapotrzebowania oraz oświaty, kultury, ochrony zdrowia i wypoczynku, poprawę stanu i dostępu do infrastruktury technicznej i drogowej, np.:

– wyznaczenie w mieście nowych terenów przeznaczonych na cele usługowe i produkcyjne poprzez wykorzystanie położenia miasta na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, przy jednoczesnej ochronie istniejących osiedli mieszkaniowych przed negatywnym oddziaływaniem uciążliwych obiektów przemysłowych oraz obwodnicy miasta,

– rewitalizacja założenia pałacowo-ogrodowego rodziny Rembielińskich, w celu powszechnego udostępnienia obiektu i otoczenia, np. do celów turystycznych i rekreacyjnych,

– modernizacja dróg gminnych i budowa sieci infrastruktury technicznej do terenów budowlanych, które tego wymagają;

3) ochronie skali i rodzaju zabudowy układów ruralistycznych wsi i przysiółków poprzez określenie dopuszczonych na terenach wiejskich funkcji budowlanych, z uwzględnieniem charakteru danej miejscowości, ustalenie warunków zabudowy, jej kubatury, wysokości i gęstości, niedopuszczanie do rozpraszania zabudowy i ograniczenie budownictwa na terenach otwartych oraz obudowy dróg tranzytowych, np.

- wytyczenie terenów pod rozwój budownictwa zagrodowego w sposób tworzący zwarte układy, z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej i infrastrukturalnej;

4) ochronie terenów otwartych i przyrodniczych – rolnych, leśnych, dolin rzek, parków i skupisk zieleni stanowiących o rolniczym (ekologicznym) charakterze gminy, przed nieuzasadnioną presją urbanizacji, poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz obudowy dróg tranzytowych, zakaz lokalizacji obiektów nie związanych z rolnictwem, przestrzeganiu zasad ochrony obszarów znajdujących się w strefach chronionego krajobrazu i uznanych za zabytkowe, np.

- wprowadzenie zakazu zabudowy w dolinie rzeki Miłonki oraz na terenach lasów,
- rewitalizacja parków podworskich,
- objęcie prawną ochroną projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Ochni – Głogowianki”,
- wyznaczenie obszarów preferowanych do zalesienia, nie nadających się do produkcji rolnej;

5) ochronie obiektów zabytkowych, historycznych układów urbanistycznych, założeń dworsko-parkowych stanowiących o charakterze i historii miejsca, wzbogacających przestrzeń miasta i terenów wiejskich, poprzez objęcie ochroną i niedopuszczanie do dewastacji, zapewnienie środków na ich rewitalizację i wyznaczanie nowych funkcji, np.

- objęcie prawną ochroną obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, a nie wpisanych do rejestru zabytków,
- przywrócenie ruchu kolejki wąskotorowej i zagospodarowanie terenów służących jej obsłudze jako atrakcji turystycznej o znaczeniu ponadlokalnym i lokalny środek transportu zbiorowego,
- niedopuszczenie do dewastacji i wykonywania remontów bez nadzoru przez mieszkańców mieszkań socjalnych usytuowanych w budynkach zabytkowych – czworakach i ośmiorakach oraz dzierżawców obiektów gospodarczych dawnych folwarków w Głogowej, Skłótach, Głaznowie, Miłonicach, Błoniu,

6) eksponowaniu pozytywnych dominant przestrzennych i wysokościowych jak np.

- kościół, założenia dworskie, obiekty zabytkowe, parki podworskie, poprzez tworzenie stref ekspozycji, osi widokowych, neutralnego wizualnie tła, np.
- odtworzenie osi widokowej i otwarcia na kościół p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny od strony ul. Toruńskiej poprzez odpowiednie ukształtowanie zieleni na Placu Wolności,
- ograniczenie zabudowy lub jej wysokości w strefach ekspozycji założeń dworsko-parkowych, np. zachowanie strefy ekspozycji parku w założeniu pałacowym w Krośniewicach od strony wschodniego wjazdu do miasta,
- kształtowanie zieleni parków podworskich w celu utrzymania widoku na zabudowania dworskie i odpowiedniego dla nich tła,

7) maskowaniu negatywnych dominant poprzez zasłanianie wysoką zielenią lub ukształtowaniem terenu – składowisko odpadów we Frankach,

8) nawiązywaniu do regionalnych wzorów architektury poprzez zastosowanie tradycyjnej skali zabudowy, form, detali architektonicznych, kształtu dachu oraz materiałów wykończeniowych elewacji i pokryć dachowych,

9) przeciwdziałaniu stosowania substandardowych materiałów wykończeniowych (okładzin z tworzyw sztucznych i blachy), agresywnych barw w elewacjach budynków i pokryciach dachowych, ogrodzeń wykonanych z prefabrykowanych elementów betonowych,

10) uporządkowaniu przestrzeni publicznych poprzez ustalenie zasad lokalizacji i form obiektów małej architektury, reklam, oświetlenia ulicznego, zieleni, kształtowania posadzki placów, nawierzchni jezdni, ścieżek rowerowych, chodników i miejsc parkingowych, np.

- wprowadzenie zakazu lokalizacji wolno stojących wielkogabarytowych reklam,
- rewitalizacja Placu Wolności oparta o szczegółowy, kompleksowy projekt,
- obowiązek dostosowania nawierzchni jezdni i chodników do osób niepełnosprawnych,
- przy projektowaniu dróg w mieście zapewnienie miejsca również na parkingi, ścieżki rowerowe i zieleni,

11) rekultywacji obszarów zdewastowanych i terenów poeksploatacyjnych, np:

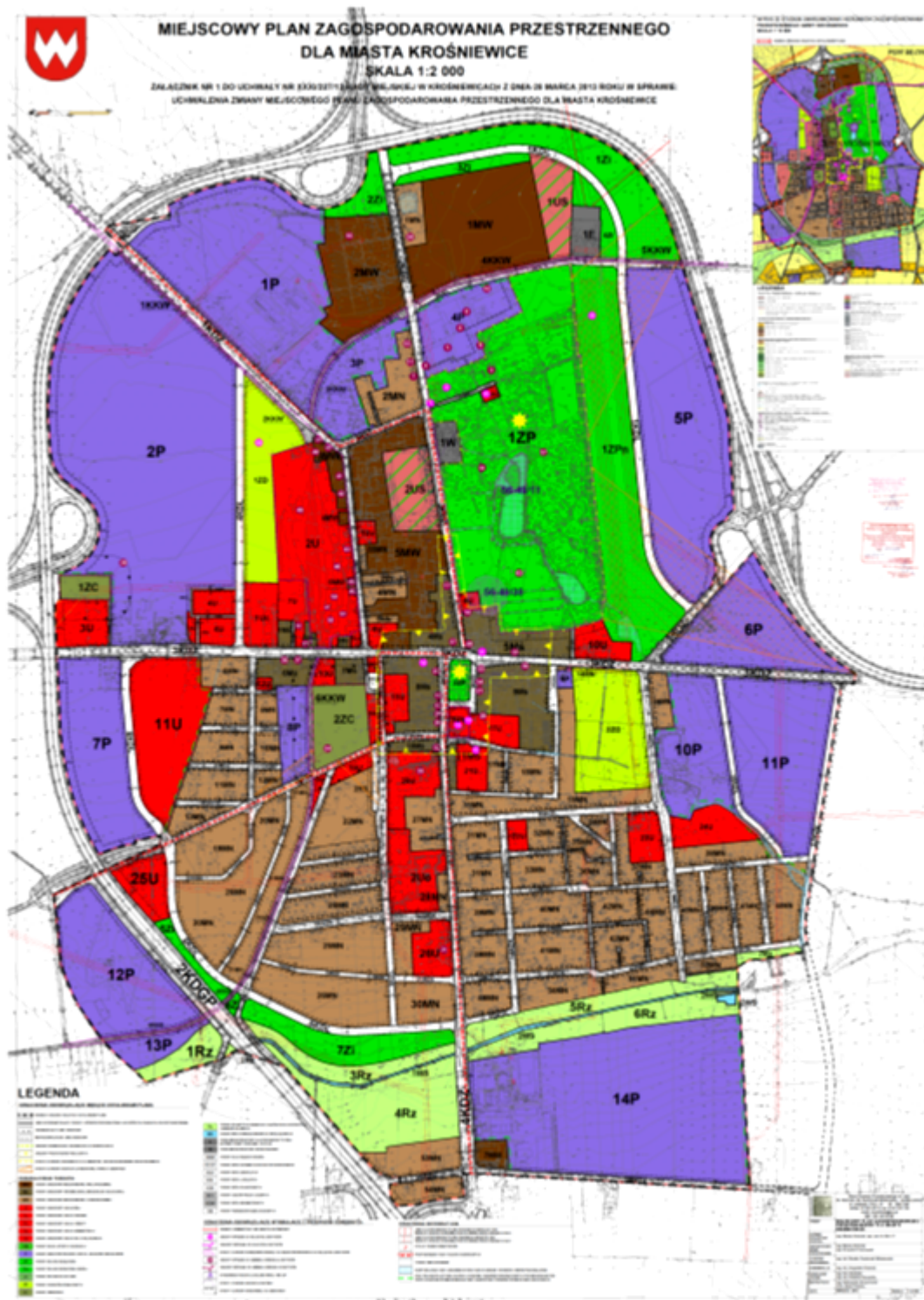
- rekultywacja wyrobiska poeksploatacyjnego w Godziębach,
- rekultywacja zamkniętych kwater składowiska odpadów we Frankach,
- wyznaczenie nowego przeznaczenia dla dawnych magazynów rolniczych i zlewni mleka na terenie gminy,
- zagospodarowanie terenów po dawnym zapleczu technicznym nieczynnej kolejki wąskotorowej lub przywrócenie ich pierwotnej funkcji.

3.7.4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta oraz gminy Krośniewice

Plan zagospodarowania przestrzennego dla miasta Krośniewice został uchwalony dnia 23 maja 2013 r. - Uchwała nr XXXII/231/13 Rady Miejskiej w Krośniewicach w sprawie zmiany miejscowego.

Na rysunku planu naniesione są oznaczenia graficzne wynikające z przepisów odrębnych:

- 1) granice administracyjne miasta Krośniewice,
- 2) obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- 3) obszary wpisane do rejestru zabytków (park w zespole pałacowo-parkowym, układ przestrzenny Krośniewickiej Kolei Dojazdowej),
- 4) strefy ochrony konserwatorskiej od obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- 5) obiekty zamieszczone w gminnej ewidencji zabytków,
- 6) obszary zamieszczone w gminnej ewidencji zabytków,
- 7) stanowiska archeologiczne wraz z nr AZP,
- 8) strefy ochrony archeologicznej.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ład przestrzennego, między innymi:

§ 10. 7. Na terenach objętych ochroną konserwatorską obowiązek dostosowania gabarytów, materiałów oraz miejsc lokalizacji ogrodzeń do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

§ 13. 1. W ramach zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury plan ustala objęcie ochroną konserwatorską wskazanych obszarów, budynków i obiektów ujętych w rejestrze zabytków.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków plan wskazuje:

1) obowiązek dostosowania wszelkich działań inwestycyjnych do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

2) przyjęcie zasady nawiązania do zabudowy historycznej układem, skalą, gabarytami i proporcjami – w przypadku wymiany obiektu,

3) dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązek utrzymania funkcji nawiązującej do pierwotnego przeznaczenia.

Dla obszarów objętych ochroną konserwatorską plan ustala następujące zasady ochrony:

1) dla terenu parku w zespole pałacowo-parkowym, oznaczonego na rysunku planu symbolem 1ZP:

a) obowiązek dostosowania wszelkich działań inwestycyjnych do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

b) obowiązek rewitalizacji przestrzeni parku zgodnie z przepisami odrębnymi,

c) zakaz umieszczania reklam,

d) zakaz prowadzenia napowietrznych linii elektroenergetycznych i telefonicznych,

e) obowiązek użytkowania parku w całości przez jednego użytkownika zapewniającego wprowadzenie funkcji wykluczającej dewastację zabytku,

2) dla terenów znajdujących się w granicach parku, objętego ochroną konserwatorską, oznaczonych symbolami 1 W, 1KPJ, 1 U i 9U obowiązek dostosowania wszelkich działań inwestycyjnych do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami:

3) dla zespołu przestrzennego układu komunikacyjnego Krośniewickiej Kolei Dojazdowej PKP oznaczonego na rysunku planu symbolami 2U oraz od 1KKW do 9KKW:

a) obowiązek dostosowania wszelkich działań inwestycyjnych do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

b) obowiązek rewitalizacji przestrzeni, uwzględniającej adaptację istniejących obiektów zamieszczonych w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi,

c) możliwość wykorzystania terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 2U na cele usługowe, w tym nawiązujące do pierwotnej funkcji terenu,

4) dla obszaru strefy ochrony konserwatorskiej kościoła parafialnego, oznaczonego na rysunku planu symbolem 1Uk:

a) obowiązek dostosowania wszelkich działań inwestycyjnych do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

b) zakaz umieszczania reklam.

Plan ustala ochronę zabytków archeologicznych w formie stanowisk archeologicznych o nr ew. AZP 56-49/38, 56-49/11, na obszarze których wszelkie działania inwestycyjne, obejmujące prace ziemne, wymagają dostosowania do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W planie wyznacza się strefy ochrony archeologicznej stanowisk, o których mowa w ust. 4, na obszarze których wszelkie działania inwestycyjne, obejmujące prace ziemne, wymagają dostosowania do wymogów określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Plan ustala strefę ochrony ekspozycji widokowej parku i cmentarzy, wyznaczoną na rysunku planu, w której obowiązuje:

1) ukształtowanie elementów przestrzeni takich jak: budynków, zieleni, obiektów małej architektury, rzeźby terenu umożliwiające jak najlepszą ekspozycję widokową parku i cmentarzy,

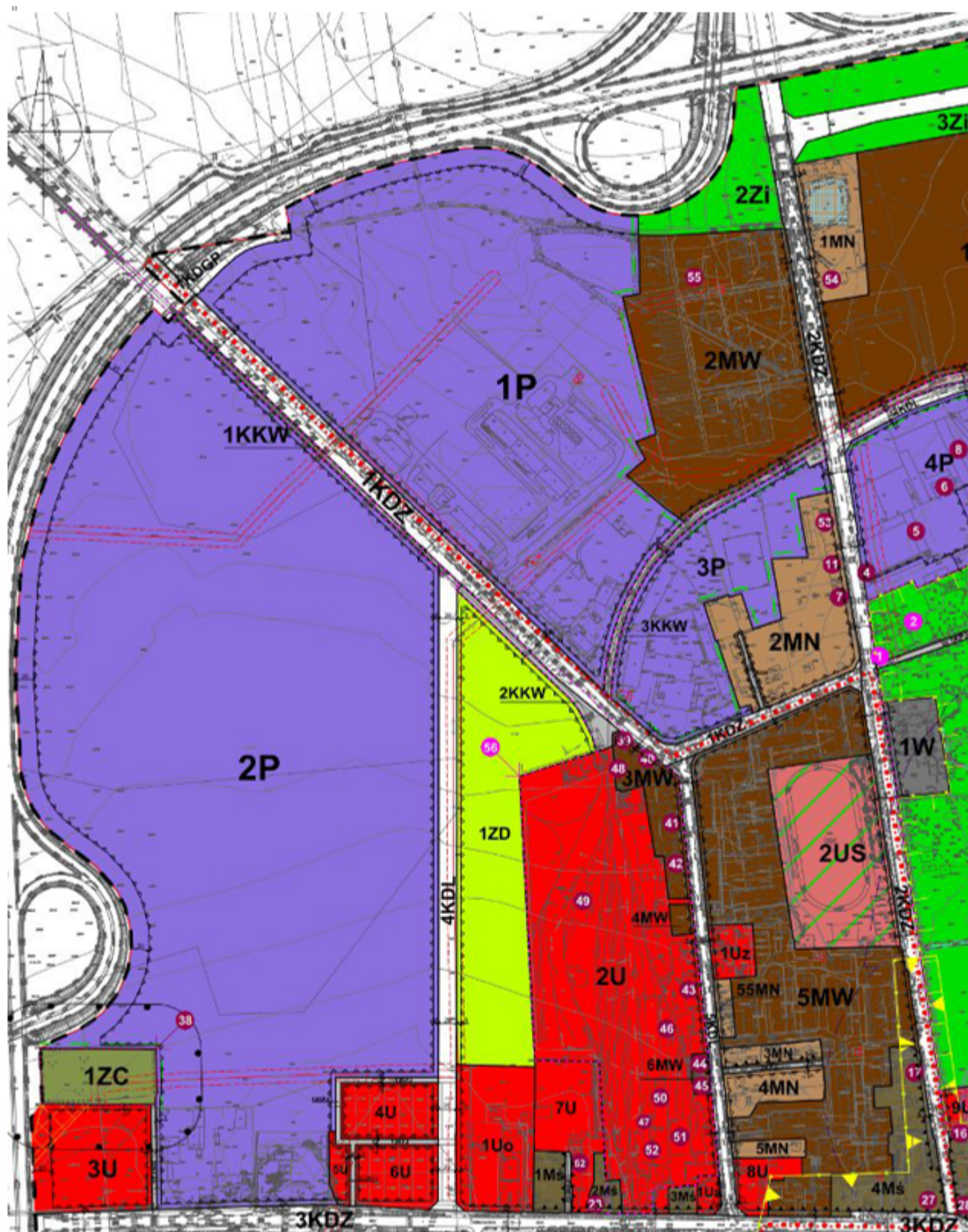
2) obowiązek dostosowania form architektonicznych i gabarytów budynków przebudowywanych, tak aby nie dominowały w przestrzeni wyznaczonej strefy,

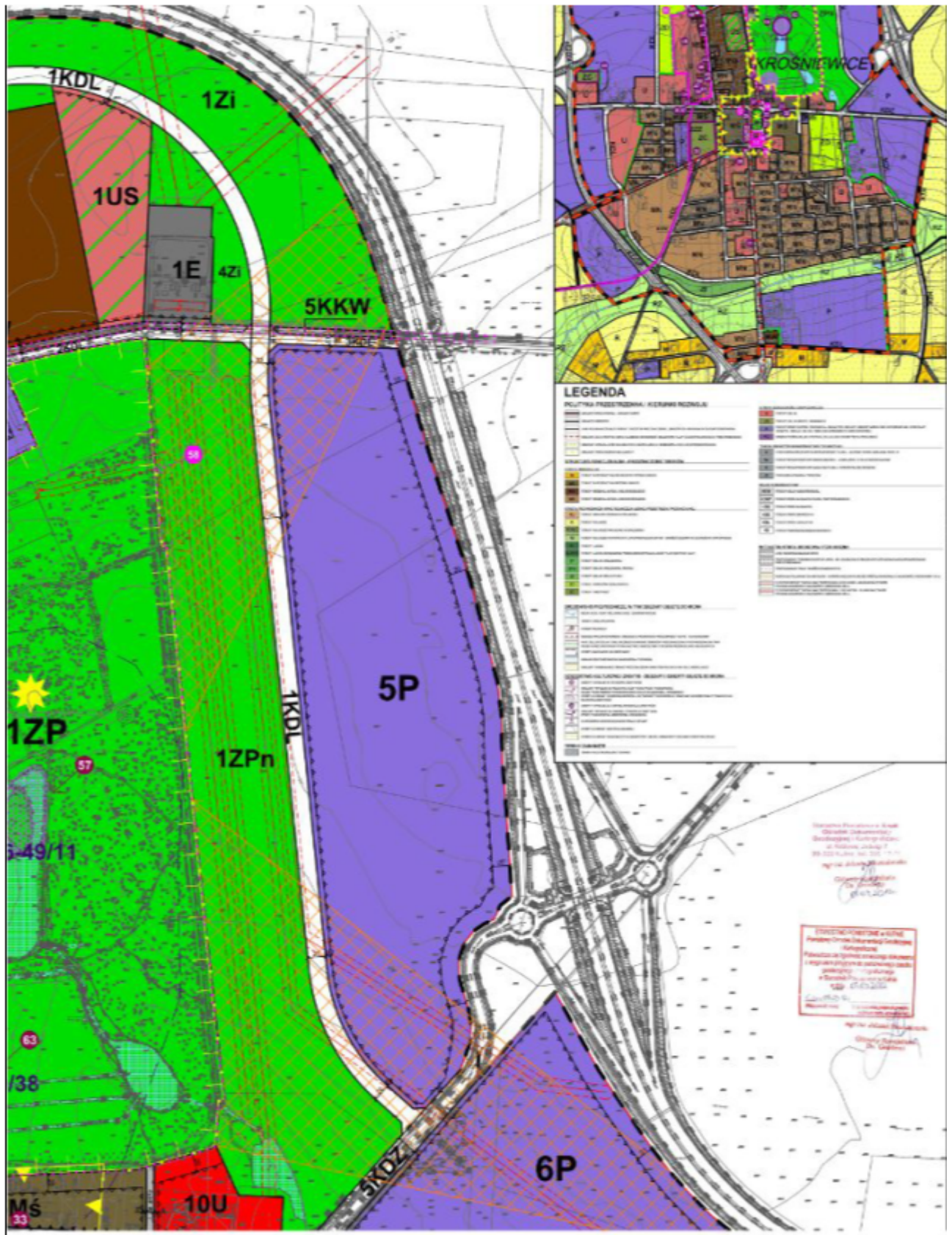
3) ograniczenie wysokości nowych budynków do 9 m;

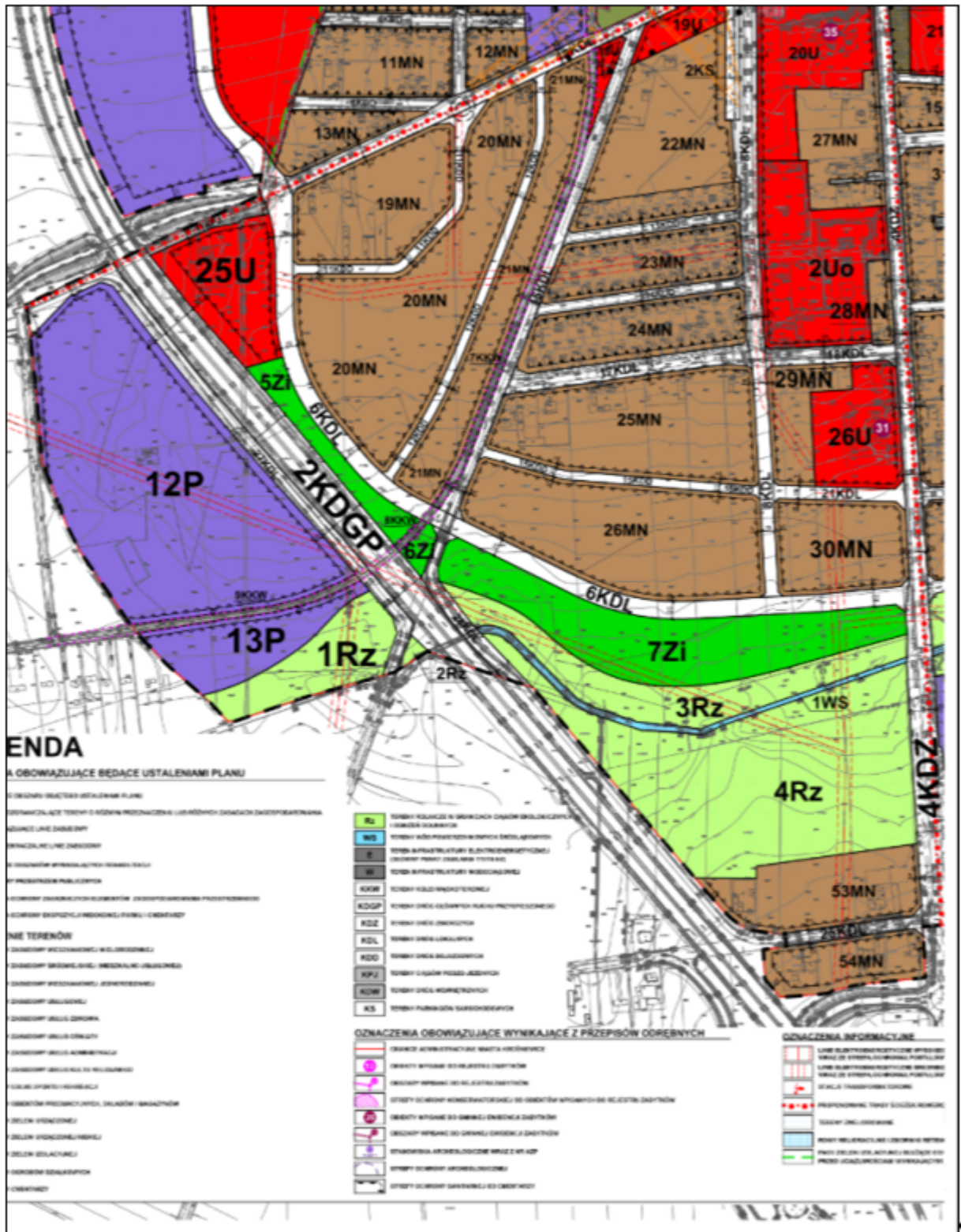
4) obowiązek kształtowania zieleni, tak aby nie zasłaniała sylwetki parku i cmentarzy, z możliwością wycinania zieleni zasłaniającej,

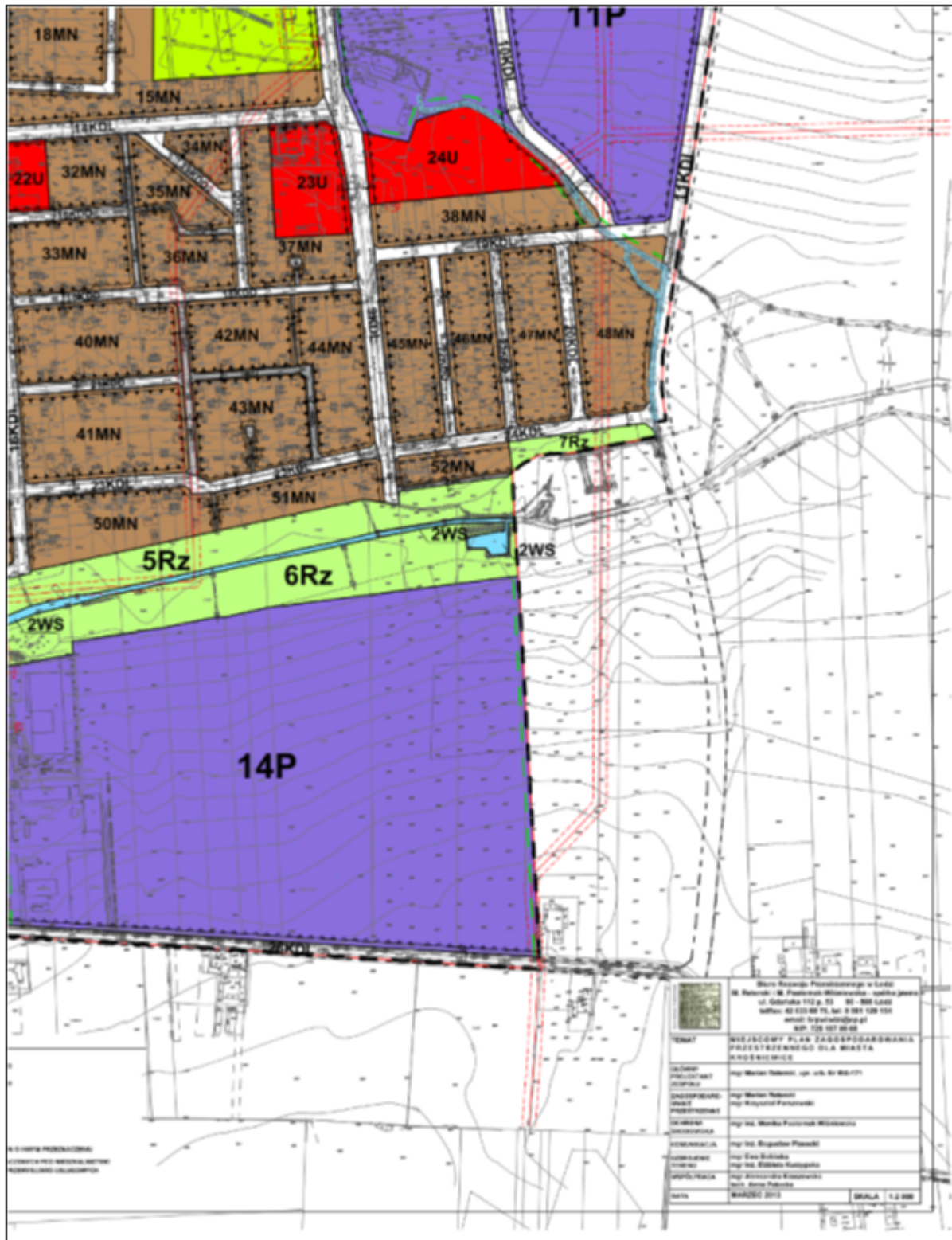
5) zakaz realizacji wolno stojących reklam wielkoformatowych o powierzchni powyżej 3 m².

Fragmenty planu:

3.7.5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego wynikające ze strategii rozwoju turystyki dla gmin Związku Gmin Regionu Kutnowskiego i powiatu kutnowskiego

„Strategia rozwoju turystyki dla gmin Związku Gmin Regionu Kutnowskiego i powiatu kutnowskiego” autorstwa Polskiej Agencji Rozwoju Turystyki S. A. określa turystykę jako jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin gospodarki. Dokument zawiera analizy prowadzące do oceny potencjału turystycznego omawianego obszaru, w tym terenu miasta i gminy Krośniewice – partnera przedsięwzięcia. W opracowaniu dokonano analizy walorów naturalnych obszaru, walorów antropogenicznych (ze szczególnym uwzględnieniem walorów historycznych i etnograficznych), dostępności komunikacyjnej regionu i istniejącej infrastruktury turystycznej.

Część cech określających istniejący stan rzeczy dotyczący obszaru miasta i gminy Krośniewice w analizowanych uwarunkowaniach wewnętrznych dotyczy:

1) w uwarunkowaniach geograficzno-przestrzennych:

- dość dobrze rozwiniętej sieci połączeń komunikacyjnych, stwarzającej dobre warunki do rozwoju ruchu turystycznego,

- sąsiedztwa aglomeracji łódzkiej, warszawskiej i poznańskiej, będącego szansą rozwoju turystycznego,

- budowanych dwóch autostrad w układzie północ – południe i wschód– zachód, będących kluczowym elementem podnoszącym atrakcyjność turystyczną regionu.

2) w uwarunkowaniach ekonomicznych:

- faktu, że rozwój turystyki wymagający znacznych nakładów, będzie powodował konieczność wsparcia (zwłaszcza dla rozbudowy infrastruktury) zewnętrznymi środkami finansowymi – rządowymi i unijnymi.

3) w uwarunkowaniach społecznych:

- wysokiego poziomu bezrobocia wymagającego podejmowanie działań na rzecz aktywności zawodowej, w tym kształcenia kadr na potrzeby turystyki (szansa dla regionu),

- potrzeby realizacji przedsięwzięć zmierzających do zmian kwalifikacji zatrudnionych w rolnictwie – turystyka daje możliwość tworzenia alternatywnych źródeł zarobkowania,

- wzrostu świadomości tożsamości kulturowej mieszkańców stwarzającego szansę na dostarczanie coraz ciekawszych ofert turystycznych,

- woli współpracy samorządów lokalnych instytucji i stowarzyszeń funkcjonujących w sferze turystycznej będącej podstawą do skutecznego wdrażania programu rozwoju turystyki.

4) w uwarunkowaniach infrastrukturalnych:

- stosunkowo dobrze rozwiniętej sieci dróg kołowych, nie spełniających jednak wymagań w zakresie jakości nawierzchni i oznakowania,

- tendencji do rozwoju infrastruktury towarzyszącej przyczyniającej się do zwiększenia atrakcyjności oraz stwarzającej warunki do wydłużenia sezonu turystycznego,

- znacznych niedoborów w podstawowej infrastrukturze turystycznej ograniczających rozwój turystyki w pierwszym etapie wdrażania strategii.

5) w uwarunkowaniach przyrodniczych i historyczno-kulturowych:

- licznie występujących obiektów o wartościach historycznych i kulturowych.

-6) w uwarunkowaniach polityczno-prawnych i instytucjonalnych:

- przychylności władz dla idei rozwoju regionu jako obszaru atrakcyjnego turystycznie, co umożliwi stworzenie kompleksowej oferty,

- zachodzących zmian w podejściu do turystyki – odchodzenia od jej postrzegania jako kosztotwórczej pozycji w budżecie, dających nowe możliwości rozwoju tej dziedziny gospodarki.

W części dotyczącej określenia walorów turystycznych dla obszaru miasta i gminy Krośniewice wymienia:

- wody powierzchniowe: rzeka Miłonka i stawy w Krośniewicach,

- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Ochni i Głogowianki we wschodniej części gminy Krośniewice,

- pomniki przyrody: drzewa występujące z reguły w dawnych zespołach dworsko-parkowych,

- parki zabytkowe w: Bielicach, Cyganach, Głaznowie, Krośniewicach, Miłonicach, Witowie, Głogowej, Jankowicach, Ostałowie oraz zespoły dworsko-parkowe w Skłótach, Głogowej, Krośniewicach, Głaznowie i Jankowicach, a także jako cenny zabytek sakralny kościół pw. Św. Floriana w Nowem.

Strategia stwierdza, że między innymi wymienione wyżej obiekty zabytkowe stanowiące główny walor antropogeniczny (kulturowy) nie są eksponowane jako dobro kultury regionu i świadectwo ciekawej historii tej ziemi. Wśród obiektów uzupełniających ofertę kulturową wymienia się także Muzeum w Krośniewicach im. Jerzego Dunin - Borkowskiego oraz Krośniewicką Kolej Dojazdową, a wśród imprez o charakterze kulturalno – sportowo - rozrywkowym ogólnopolskie Święto Kolekcjonerów i targi kolekcjonerskie „Na Skrzyżowaniu” w Krośniewicach.

Szlaki turystyczne (formalne i nieformalne) przebiegające przez obszar miasta i gminy Krośniewice to:

- szlak „Śladami znanych ludzi” (pieszy) o długości 3 km poprowadzony w mieście Krośniewice,

- szlak „Śladami tradycji dworskiej” (pieszy lub rowerowy) o długości 12,5 km, prowadzący z Krośniewic przez Głaznów, Bielice i Miłonice,

- „transregionalny” szlak „W królestwie Diabła Boruty” (rowerowy) o długości 223 km przebiegający przez Krośniewice,

- szlak Krośniewickiej Kolei Dojazdowej na trasach Krośniewice – Ostrowy – Krośniewice o długości 18 km, Krośniewice – Dąbrowice – Krośniewice o długości 18 km, Krośniewice – Uroczysko „Kanada” – Krośniewice o długości 30 km.

Omawiana strategia zakłada głównie funkcjonowanie na tym terenie turystyki krajowej o dominujących formach:

- turystyka weekendowa kierowana do mieszkańców okolicznych aglomeracji,

- turystyka biznesowa,

- turystyka kwalifikowana (piesza, narciarska /biegowa/, rowerowa, motorowa, konna),

- turystyka dzieci i młodzieży,

- turystyka sportowa,

- turystyka specjalistyczna.

We wnioskach dotyczących walorów turystycznych stwierdza się m. in., że:

1. Rozwój turystyki będzie opierał się głównie na zasobach tzw. antropogenicznych (kulturowych) oraz możliwościach rozwoju nowoczesnej infrastruktury sportowej,

2. Atutem regionu jest interesujący krajobraz kulturowy i ciekawe, zachowane obiekty architektoniczne, choć obecnie niezagospodarowane i mocno zdewastowane,

3. Brak odpowiedniego oznakowania obiektów, zarówno przyrodniczych jak i kulturowych ogranicza ich dostępność dla grup turystów już dziś zainteresowanych podróżami po regionie,

4. Zabytkowe parki są enklawami zieleni w bezleśnym, rolniczym krajobrazie, posiadającymi dużą wartość historyczną i estetyczną.

Obszar miasta i gminy Krośniewice znajduje się na trasie proponowanych w strategii szlaków turystycznych: „Szlakiem Dawnej Pocztki”, „W zaciszu drewnianej tradycji”, „W poszukiwaniu utraconych wspomnień” i trasy mieszanej (PTTK).

Wśród wymienionych przez strategię w punkcie „Atrakcje w zabytkach i oferty programowe” znajdują się m.in. Muzeum w Krośniewicach im. Jerzego Dunin Borkowskiego i Krośniewicka Kolej Dojazdowa. W przypadku tej drugiej przewiduje się atrakcję „Koleją do przeszłości”, uznając jednak, że włączenie kolejki do programu oferty turystycznej wymaga podjęcia szeregu działań mających na celu dostosowanie jej do potrzeb turystyki, grupując je w zadania:

- o charakterze inwestycyjnym

- a. modernizacja i rekonstrukcja torowiska na trasach przewidzianych do użytkowania (nie tylko turystycznego),
- b. modernizacja i rekonstrukcja dawnych budynków dworcowych i przystanków,
- c. wyznaczenie i zagospodarowanie podstawową infrastrukturą nowych miejsc przystankowych na trasie kolejki – dla celów stałej komunikacji lub celów turystycznych,
- d. modernizacja i rozbudowa taboru kolejowego o obiekty o walorach zabytkowo-historycznych.

- o charakterze programowym:

a. opracowanie programów wykorzystujących unikalne możliwości podróżowania kolejką oraz związane z tradycjami i historią sieci. Strategia wymienia np. program „Piknik z dróżnikiem” kierowany do dzieci i młodzieży oraz program „Historia z okien kolejki”,

- o charakterze promocyjnym

- a. przygotowanie Systemu Identyfikacji Wizualnej,
- b. przygotowanie „rozkładu podróży do przeszłości”,
- c. opracowanie systemu dotarcia z ofertą do grup docelowych, przygotowanie i wyprodukowanie pamiątek związanych z historią kolejki,
- d. pracowanie ankiety kierowanej do uczestników programu, badającej ich stopień zadowolenia i umożliwiającej określenie działań mających na celu dostosowywanie oferty do wymagań odbiorców.

Autorzy strategii zauważają, że wdrożenie w życie oferty turystyki kulturowej wymagać będzie podjęcia szeregu inicjatyw zmierzających do dostosowania obiektów zabytkowych do funkcji turystycznych. Najważniejsze zadania dotyczyć będą odpowiedniego przygotowania zespołów dworsko-parkowych do funkcjonowania jako atrakcji turystycznych. Przygotowania powinny objąć zarówno uregulowanie ich stanu własnościowego, opracowanie programu zmian użytkowania oraz określenia zasad sprzedaży i użytkowania obiektów przeznaczonych do prywatyzacji. Zarządzanie tymi nieruchomościami bez uwzględnienia planów rozwoju turystyki może w istotny sposób utrudnić wdrożenie programów uwzględnionych w strategii.

Biorąc pod uwagę, że rozwój turystyki opierać się ma na obiektach zabytkowych, za kluczowe elementy ona uznaje:

- renowację i rekonstrukcję najcenniejszych obiektów stanowiących podstawę budowy oferty turystycznej,
- powstrzymanie przed dalszą dewastacją i niszczeniem zabytkowych obiektów niezagospodarowanych,
- rekonstrukcję parków dworskich - opracowanie programu odtworzenia najciekawszych z nich.

Wśród efektów wdrażania tej części programu strategia wymienia między innymi:

- podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu i jego zasobów kulturowych,
- opracowanie systemu gospodarowania zasobami o wartościach historycznych,
- podniesienie poziomu świadomości dziedzictwa kulturowego regionu,
- przyciągnięcie do regionu turystów, zarówno z grupy turystów kulturowych, jak i poznawczych – zainteresowanych historią obszaru.

3.7.6. Identyfikacja najważniejszych problemów występujących na obszarze rewitalizowanym wyznaczonym w programie na lata 2009-2015

Najważniejsze problemy Miasta Krośniewice:

1. Degradacja tkanki architektonicznej centrum miasta,
2. Zapaść gospodarcza zdegradowanego centrum miasta,
3. Stan infrastruktury – zniszczenia spowodowane wieloletnim olbrzymim ruchem pojazdów wszelkiego typu przejeżdżających przez centrum miasta,
4. Sposób zagospodarowania centrum miasta – pełniącego funkcję przede wszystkim jako część mieszkalna: centrum życia miasta,

5. Bardzo zły stan obiektów handlowych wraz z chaotyczną informacją gospodarczą (szyldy, reklamy),
6. W związku ze znikomym ruchem turystycznym w centrum miasta nie rozwijają się tam dobrze usługi gastronomiczne i hotelarskie,
7. Niekorzystna struktura firm na terenie miasta,
8. Niskie kwalifikacje osób zamieszkałych głównie w centrum miasta,
9. Występowanie „szarej strefy” głównie w sektorze przedsiębiorstw budowlanych,
10. Ograniczenie możliwości budżetu Miasta priorytetowymi inwestycjami – konieczność wyważenia przekazywanych środków na realizację inwestycji obejmujących obszary miejskie i zaangażowania finansowego w realizację wydatków bieżących,
11. Trudności z pozyskiwaniem takich instytucji, które finansowo angażowałyby się w procesy inwestycyjne w mieście,
12. Niska siła nabywcza mieszkańców miasta, co będzie się wiązało ze zmniejszeniem liczby lokalnych sklepów i punktów usługowych,
13. Mało instrumentów wsparcia dla osób chcących założyć nową działalność gospodarczą,
14. Duża, dodatnia migracja przy braku wystarczającej infrastruktury społecznej,
15. Występowanie patologii społecznych w mieście,
16. Bardzo niskie kwalifikacje zawodowe osób zamieszkujących miasto,
17. Niska efektywność energetyczna budynków,
18. Ograniczone możliwości pozyskiwania atrakcyjnych terenów inwestycyjnych.

Mapa. Obszar Miasta Krośnice z zaznaczoną strefą rewitalizacji.

Główne zadania wyznaczone w programie i zadania w trakcie realizacji :

W mieście znajduje się wiele budynków wielorodzinnych budowanych metodami tradycyjnymi (szczególnie z wielkiej płyty). Większość z tych budynków jest odnowiona. Odnowione budynki posiadają warstwę termoizolacyjną, co obniża emisję ciepła do atmosfery.

W północnej części miasta znajduje się zabytkowy park. W tym momencie jest on zaniedbany. Zieleń wymaga odnowy, brakuje urządzeń małej architektury. Występuje nielegalna wycinka drzew, często zabytkowych. Park zagrożony jest przestępczością. W parku dochodziło do groźnych przestępstw. Dlatego też odnowa parku musi się wiązać z zapewnieniem bezpieczeństwa na jego terenie.

Targ miejski stanowi bardzo ważny element Miasta. Stanowi funkcję handlową dla mieszkańców Miasta oraz jego okolic. Ze względu na charakter użytkowania nawierzchnia wymaga stałych prac remontowych.

- Cele przestrzenne rewitalizacji

Na podstawie analizy sytuacji przeprowadzonej w rozdziale 1 Programu określono problemy w sferze przestrzennej na zdefiniowanym obszarze, które podlegać będą rewitalizacji. W rezultacie wyodrębniono następujące cele rewitalizacji w obszarze przestrzennym, zmierzające do zmniejszenia zaobserwowanych negatywnych czynników:

- rewitalizacja obiektów mieszkalnych w mieście,
- odnowienie historycznego wizerunku miasta (centrum miasta, kolej wąskotorowa),
- poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
- ochrona obiektów cennych architektonicznie,
- odnowa obszarów kolejowych,
- wspieranie prorozwojowych inwestycji wprowadzających nowe lub rozwijających istniejące funkcje turystyczne, kulturalne i społeczne.

- Cele rewitalizacji w obszarze gospodarczym

Wyodrębniono następujące cele główne rewitalizacji w obszarze gospodarczym zmierzające do zmniejszenia negatywnego oddziaływania problemów opisanych w rozdziale 1:

- tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- reaktywacja funkcji rekreacyjno – turystycznych na terenie miasta,
- tworzenie warunków rozwoju drobnej przedsiębiorczości poprzez bezpłatne szkolenia, doradztwo,
- aktywizacja ludzi młodych.

- Cele rewitalizacji w obszarze społecznym

Na podstawie problemów opisanych w rozdziale 1 wyodrębniono następujące cele rewitalizacji w obszarze społecznym, zmierzające do zmniejszenia ich negatywnego oddziaływania na otoczenie:

- zahamowanie negatywnych tendencji społecznych w mieście - bezrobocia, patologii społecznych,
- stworzenie dostępu do instytucji kulturalnych mieszkańcom bez względu na wiek, płeć i stan majątkowy,
- renowacja zabudowy budynków - w tym obiektów infrastruktury społecznej.

Program obejmuje realizację zadań w latach 2009-2015.

4. Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla miasta i gminy Krośnice

4.1. Cele Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Uwarunkowania demograficzne, środowiskowe i gospodarcze przesądają o tym, że miasto Krośniewice pełnić będzie w dalszym ciągu funkcje ponadgminnego, lokalnego ośrodka rozwoju, obsługującego mieszkańców w zakresie usług dla ludności i rolnictwa oraz mieszkalnictwa i produkcji przemysłowej.

Na obszarze gminy Krośniewice funkcją podstawową jest rolnictwo, a towarzyszą jej: ochrona środowiska i rozwój infrastruktury technicznej, w tym komunikacji. W rozwoju gospodarczym terenu gminy studium wskazuje głównie na przetwórstwo płodów rolnych.

Stosowanym w planowaniu strategicznym sposobem na ocenę dziedzin mających wpływ na środowisko kulturowe w mieście i gminie jest - mając na względzie jako główne kryterium, ich aktywizację oraz realizację priorytetów rozwoju określonych w strategii rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Krośniewice oraz cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy - analiza strategiczna SWOT stanowiąca zestawienie cech określających: S (Strong) – silne strony, W (Weak) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

Wśród atutów i szans w interesującej nas problematyce należy wymienić:

- walory krajobrazowe i przestrzenne miasta i gminy,
- brak obiektów szczególnie szkodliwych dla środowiska,
- dobrą dostępność do wody pitnej i jej znaczne zasoby dla celów gospodarczych,
- znaczny zakres inwestycji infrastrukturalnych,
- bogatą historię miasta i gminy,
- liczne zabytki i stanowiska archeologiczne,
- występowanie obiektów zabytkowych w zespołach przestrzennych,
- rozwój działalności organizacji, szczególnie o profilu społeczno-kulturalnym,
- działalność Muzeum im. J. Dunin – Borkowskiego,
- podmioty gospodarcze działające w sferze usług i produkcji,
- istniejącą bazę materialną usług,
- tradycje wielofunkcyjne i usługowe miasta,
- istnienie dobrego skomunikowania pomiędzy miejscowościami gminy (możliwość przywrócenia komunikacji za pośrednictwem zabytkowej kolejki wąskotorowej).

Urozmaicony krajobraz terenu gminy oraz istniejące na jej obszarze dobra kultury materialnej stwarzają możliwości rozwoju turystyki i rekreacji, tworzenie atrakcyjnego środowiska zamieszkania oraz budowania tożsamości regionalnej. Zainwestowanie infrastrukturalne i występowanie obiektów zabytkowych w zespołach umożliwia podjęcie kompleksowych działań rewaloryzacyjnych dotyczących tych obiektów i ich otoczenia. Wzrost ilości podmiotów gospodarczych umożliwia wielofunkcyjne wykorzystanie istniejącej w mieście Krośniewice oraz wiejskich zespołach dworsko-folwarcznych kubatury. W drodze rozwoju budownictwa istnieje możliwość właściwego zagospodarowania zasobów komunalnych w granicach historycznego centrum i rozgęszczenia oraz uzupełnienia starej zabudowy. Funkcjonująca od niedawna obwodnica miasta zapewniła poprawę warunków życia w centrum miasta i zwiększyła jego dostępność komunikacyjną.

Słabości i zagrożenia to:

- zły stan techniczny obiektów zabytkowych,
- dekapitalizacja zabudowy w historycznym centrum miasta,
- stan własnościowy zespołów zabytkowych na terenie gminy,
- brak inwestorów zainteresowanych rewitalizacją obiektów zabytkowych,
- brak znaczącej oferty noclegowej i gastronomicznej bazy turystycznej,
- brak ośrodków innowacji i informacji gospodarczej,
- brak strategicznych inwestorów zewnętrznych,

- degradacja niewykorzystanych obiektów przemysłowych,
- degradacja struktury przestrzennej centrum miasta przez dotychczasowy tranzytowy ruch kołowy (przed wybudowaniem obwodnicy),
- brak stref ruchu spowolnionego, ścieżek rowerowych i tras pieszych

Zły stan obiektów zabytkowych oraz brak potencjalnych inwestorów zainteresowanych rewitalizacją zabudowy historycznej stwarzają zagrożenie dla ich zachowania i kondycji. Dotyczy to także centrum miasta Krośniewice. Poza dbałością o obiekty i obszary zabytkowe, potrzeba ochrony krajobrazu kulturowego wymaga zachowania historycznych wglądów i ochrony panoram.

Zagadnienia związane z opieką nad zabytkami stanowią dla samorządu gminnego istotny obszar działania ze względu na posiadany zasób obiektów zabytkowych i ich znaczenie budujące prestiż miasta i gminy Krośniewice.

Wobec tego przyjmuje się, że celami gminnego programu opieki nad zabytkami są:

1. Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako wyraz uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta i gminy.
2. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.
3. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego.
4. Uznanie zasobów dziedzictwa kulturowego gminy za źródło materialnej i niematerialnej satysfakcji jej mieszkańców.
5. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
6. Tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.
7. Powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.
8. Przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania w opiece nad zabytkami funduszy strukturalnych UE.

Przy określaniu celów gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice uwzględniono zapisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która w szczególności formułuje m in. niżej wymienione cele:

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej (cele programu gminnego: 1, 2,),
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania (cele programu gminnego: 1, 2, 3, 4, 5, 6),
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego (cele programu gminnego: 1, 2,),
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami (cele programu gminnego: 1, 2, 4, 5, 6),
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków (cele programu gminnego: 3, 4, 6),
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami (cele programu gminnego: 1, 6).

4.2. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Cele	Kierunki działań	Spodziewane efekty
1.	2.	3.
<p>1. Awansowanie w hierarchii działań samorządu realizacji jego zadań kompetencyjnych dotyczących opieki nad zabytkami, jako wyraz uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta i gminy.</p>	<p>1. Opracowywanie planów rewaloryzacji zabytkowych obszarów w miejscowościach gminy.</p>	<p>1. Zapewnienie ochrony prawnej obszarom przesądzającym o atrakcyjności kulturowej obszaru miasta i gminy, 2. Stworzenie pełnej oferty dla potencjalnych użytkowników obiektów i obszarów zabytkowych.</p>
	<p>2. Wprowadzenie na terenie gminy obszarowej formy ochrony dziedzictwa kulturowego w formie parku kulturowego.</p>	<p>1. Nowa forma ochrony wyróżniających się pod względem kulturowym krajobrazów narzędziem wykorzystania ich dla aktywizacji gospodarczej gminy.</p>
	<p>3. Zwiększenie roli przestrzeni publicznych w miejscowościach gminy.</p>	<p>1. Wykorzystanie cech funkcjonalno-przestrzennych obszarów zabytkowych dla poprawy jakości życia mieszkańców miasta i gminy oraz ułatwienia im nawiązywania kontaktów społecznych, 2. Akcentowanie w przestrzeni gminy obszarów znaczących dla jej tożsamości.</p>
	<p>4. Monitorowanie stanu i sposobu użytkowania dóbr kultury.</p>	<p>1. Posiadanie pełnego zasobu danych o stanie własnościowym, stanie zachowania i sposobie użytkowania obiektów i obszarów zabytkowych.</p>
	<p>5. Podejmowanie adaptacji obiektów zabytkowych dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.</p>	<p>1. Uzyskanie wielofunkcyjności obiektów zabytkowych.</p>
	<p>6. Inicjowanie powstawania Lokalnych Programów Rewitalizacji</p>	<p>1. Uspołecznienie procesu poprawy kondycji obszarów zabytkowych i zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców, 2. Poprawa stanu substancji zabytkowej oraz warunków</p>
	<p>7. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zatrudnionych w samorządzie, odpowiedzialnych za ochronę dziedzictwa kulturowego.</p>	<p>1. Zapewnienie właściwej ochrony obiektom i obszarom zabytkowym, 2. Stworzenie warunków do pełniejszej współpracy z rządowymi służbami ochrony zabytków.</p>
<p>2. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.</p>	<p>1. Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego lokalnych tradycji kształtowania przestrzeni gminy, 2. Stworzenie zintegrowanej ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.</p>	<p>1. Zachowanie historycznych układów ruralistycznych oraz centrum miasta, 2. Zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, 3. Zachowanie powiązań funkcjonalnych zespołów dworsko-parkowo-folwarcznych.</p>
	<p>3. Prowadzenie działań rewitalizacyjnych na obszarach przemysłowych.</p>	<p>1. Stworzenie warunków do gospodarczego (rozwój turystyki) wykorzystania trasy zabytkowej kolejki wąskotorowej, zabudowy kolejowej oraz wiejskich zespołów dworsko-parkowo-folwarcznych.</p>
	<p>4. Stworzenie oferty turystycznej wykorzystującej walory przyrodnicze i kulturowe gminy.</p>	<p>1. Wykorzystanie utworzenia i objęcia ochroną prawną Obszaru Chronionego Krajobrazu Ochni i Głogowianki na terenie gminy Krośniewice do wyznaczenia szlaków turystycznych po atrakcjach kulturowych i przyrodniczych gminy</p>
	<p>5. Ochrona panoram i dominant.</p>	<p>1. Zapewnienie warunków do eksponowania w przestrzeni i z ciągów odbioru krajobrazu obiektów i obszarów zabytkowych decydujących o jej tożsamości</p>
	<p>6. Ochrona dolin rzecznych.</p>	<p>1. Zachowanie elementów urozmaicających ukształtowanie powierzchni gminy, 2. Ochrona obszarów pierwotnego osadnictwa na terenie gminy.</p>

	7. Tworzenie kompleksowych i wieloletnich programów ochronnych, w myśl unijnej zasady programowania.	1. Uzyskanie możliwości finansowania i realizacji zintegrowanych programów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju gminy w oparciu o ich zasoby, w wieloletnim horyzoncie czasu.
3. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego.	1. Wprowadzenie zasad współpracy publiczno-prywatnej dla rewaloryzacji obiektów i obszarów zabytkowych.	1. Tworzenie atrakcyjnych ofert inwestycyjnych sprzyjających działaniom rewaloryzacyjnym, 2. Stworzenie warunków dla właściwego, zgodnego z tradycją miejsca użytkowania zespołów dworsko-parkowo-folwarcznych.
	2. Wspieranie funkcjonowania społecznych i pozarządowych organizacji ochrony zabytków.	1. Pozyskanie aktywnych partnerów ochrony dziedzictwa kulturowego, 2. Rozszerzenie bazy społecznej osób zaangażowanych w ochronę obiektów i obszarów zabytkowych.
	3. Wspieranie użytkowników obiektów, których wyposażenie stanowią zabytki ruchome.	1. Stworzenie warunków zapewniających trwałe zachowanie zabytków ruchomych oraz ich utrzymanie i eksponowanie.
	4. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,	1. Podjęcie skutecznych działań zapewniających nadanie właściwej kondycji obiektom i obszarom zabytkowym na terenie gminy i miasta Krośniewice.
	5. Zapewnienie ochrony tradycyjnych elementów wyposażenia, narzędzi i sprzętów w wiejskich placówkach	1. Poszanowanie i kultywowanie tradycji materialnych na terenach wiejskich, 2. Ochrona tożsamości „małych ojczyzn”.
4. Uznanie zasobów dziedzictwa kulturowego gminy za źródło materialnej i niematerialnej satysfakcji jej mieszkańców.	1. Promocja miejsc i obszarów zabytkowych.	1. Wykorzystanie zabytków dla wykreowania produktu turystycznego gminy, 2. Ułatwienie dostępu do informacji o obiektach zabytkowych i dziedzictwie kulturowym gminy.
	2. Wspieranie działań prowadzących do wzrostu znaczenia gospodarczego obiektów i obszarów zabytkowych.	1. Zagospodarowanie obiektów zabytkowych będących w posiadaniu gminy na cele społeczne i obsługi ruchu turystycznego, 2. Powstanie oferty turystycznej przewidującej wykorzystanie walorów kulturowych i przyrodniczych gminy, 3. Wspieranie aktywności lokalnej w ochronie środowiska kulturowego.
5. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.	1. Uwzględnienie w „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Krośniewice” wymogów ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.	1. Stworzenie narzędzia pozyskiwania funduszy rządowych i pozarządowych na działanie związane z ochroną środowiska kulturowego, 2. Planowanie i koordynacja działań związanych z rewaloryzacją obiektów i obszarów zabytkowych, w tym stanowiących własność gminy, 3. Włączenie ochrony dziedzictwa kulturowego w zakres interwencji i wsparcia samorządu.
	2. Wspieranie działalności fundacji i osób prywatnych związanej z ochroną dziedzictwa kulturowego.	1. Wypracowanie zasad współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków, 2. Wspieranie aktywności lokalnej dla ochrony środowiska kulturowego gminy.

	3. Udostępnienie wiedzy o mieście i gminie dla zainteresowanych w regionie i kraju.	1. Powstanie komputerowej bazy danych o zabytkach miasta i gminy, 2. Wykorzystanie bazy danych do działań promocyjnych i naukowych, 3. Powstanie wydawnictw prezentujących środowisko kulturowe miasta i gminy odbiorcom w kraju i Unii Europejskiej.
6. Przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania w opiece nad zabytkami funduszy	1. Współpraca z samorządem województwa w tworzeniu zasad partnerstwa regionu w wykorzystaniu programów celowych Unii Europejskiej.	1. Pozyskiwanie funduszy UE na cele związane z dziedzictwem kulturowym.
	2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania rewaloryzacyjne w obiektach i obszarach zabytkowych.	1. Pozyskanie środków resortu kultury, 2. Pozyskanie środków z programów bilateralnych rządu RP, 3. Pozyskanie środków samorządu województwa na rewitalizację obszarów zabytkowych, 4. Pozyskanie środków z funduszy inwestycyjnych
7. Tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami	1. Tworzenie ofert inwestycyjnych sprzyjających działaniom rewaloryzacyjnym w obiektach i obszarach zabytkowych.	1. Przyciągnięcie inwestorów zainteresowanych zagospodarowaniem obiektów zabytkowych na terenie gminy, 2. Wsparcie utrzymywania na rynku pracy zanikających rzemiosł i zawodów.
	2. Stosowanie unijnej zasady dodatkowości w finansowaniu rozwoju działań ochronnych kierowanych na obiekty będące dziedzictwem kulturowym gminy.	1. Wzmocnienie finansowe (zwiększenie poziomu nakładów) planowej działalności samorządu, dotyczącej ochrony obiektów i obszarów zabytkowych, środkami unijnymi.

4.3. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Kierunki działań dla realizacji wyżej sprecyzowanych celów gminnego programu opieki na zabytkami oraz spodziewane efekty realizacji celów przyjętych w programie zostały określone w tabeli.

Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

4.4. Podział na działania i zadania

Zadania z dziedziny ochrony zabytków realizowane będą na bieżąco, głównie jako działania promocyjne i edukacyjne w ramach odpowiednich wydziałów urzędu. Nie zaplanowano wydatków majątkowych na realizację zadań z tej dziedziny w budżecie gminy na rok 2013.

4.5. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Za realizację Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami odpowiada Gmina Krośniewice, która jest jednostką samorządu terytorialnego, działającą na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym innych ustaw oraz Statutu Gminy. Wykonanie Programu nadzorować będzie Burmistrz Krośniewic.

Realizacja Gminnego programu opieki nad zabytkami winna podlegać ocenie. Burmistrz ma obowiązek sporządzenia co 2 lata sprawozdania z wykonania programu i przedstawienia go Radzie Gminy. W celu sporządzenia sprawozdania należy uprzednio ocenić poziom realizacji Programu z uwzględnieniem:

- a. wykonania zadań przyjętych do realizacji w okresie czteroletnim obowiązywania Programu opieki nad zabytkami,
- b. efektywność ich wykonania.

Kryteria i wskaźniki oceny realizowanych zadań

Do wskaźników rezultatu należą np.:

1. liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki,
2. liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami,
3. projektów turystycznych i kulturalnych,
4. liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej osoby.

Zgodnie z art. 87 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wynika obowiązek prowadzenia kontroli stanu realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gmina Krośniewice ma obowiązek sporządzania co 2 lata sprawozdania ze stanu realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Krośniewice na lata 2014-2017 i przedstawić Radzie Miejskiej.

Monitoring realizacji Programu:

- a) Raport o stanie zabytków będących własnością Gminy Krośniewice,
- b) Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego realizowanych przez wydziały Urzędu Miejskiego w Krośniewicach w okresie ustalonym.

Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty mające do czynienia z obiektami i przestrzeniami zabytkowymi tak, by wywołać ich pożądane zachowania prowadzące do realizacji zamierzonych celów.

Przedmiotem działania programu jest środowisko kulturowe gminy.

Głównym odbiorcą programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio odczuje efekty jego wdrażania. Dotyczy to zarówno mieszkańców miasta z jego centrum historycznym, innych obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jak i mieszkańców pozostałych terenów miasta i gminy, dla których obiekty i obszary zabytkowe są elementami wyróżniającymi obszar gminy z otoczenia i przesyłającymi o jej atrakcyjności.

Dostępne instrumentarium służące realizacji niniejszego programu generalnie wynika z obowiązujących przepisów prawnych oraz opartych na nich działaniach umocowanych w realiach finansów publicznych i instrumentów prawno-ekonomicznych.

W realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice przewiduje się wykorzystane następujących grup instrumentów - prawne, koordynacji, finansowe, społeczne, kontrolne.

4.6. Instrumenty prawne

Do instrumentów prawnych należą między innymi:

1. wynikające z przepisów ustawowych dokumenty wydawane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków,
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
3. wnioskowany w programie miejscowy plan rewitalizacji i rewitalizacji obszaru historycznego centrum miasta Krośniewice,
4. wnioskowany w programie park kulturowy,
5. programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

4.7. Instrumenty koordynacji

Do instrumentów koordynacyjnych należą między innymi:

1. strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Krośniewice,
2. plany rozwoju lokalnego,
3. programy rozwoju infrastruktury,
4. programy ochrony środowiska przyrodniczego,
5. programy prac konserwatorskich,
6. plan ochrony wnioskowanego parku kulturowego,
7. studia i analizy, koncepcje,
8. plany rewitalizacji,
9. umowy i porozumienia,
10. kontrakty,
11. prowadzenie instytucji, w tym tworzenie podmiotów prawnych,
12. współpraca z ośrodkami naukowymi i akademickimi,
13. współpraca z diecezją łowicką w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

4.8. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą między innymi:

1. dotacje,
2. subwencje,
3. dofinansowania,
4. nagrody,
5. zachęty finansowe,
6. zbiórki społeczne,
7. programy operacyjne uwzględniające finansowanie z funduszy Wspólnoty Europejskiej.

4.9. Instrumenty społeczne

Do instrumentów społecznych należą między innymi:

1. edukacja kulturowa,

2. informacja,
3. sprawna komunikacja,
4. współpraca,
5. współdziałanie z organizacjami społecznymi,
6. wzbogacona oferta miejsc pracy i działań prowadzących do przeciwdziałania.

4.10. Instrumenty kontrolne

Do instrumentów kontrolnych należą między innymi:

1. ciągła aktualizacja bazy stanów własnościowych, infrastruktury technicznej, stanu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy, stanów technicznych obiektów zabytkowych, poziomu bezrobocia,
2. monitoring stanu środowiska kulturowego.

Uruchomienie podanych instrumentów wymaga od władz samorządowych i społeczeństwa inicjatywy i konkretnych działań w wielu sferach prowadzonej działalności:

- wykorzystywanie wszelkich dopuszczonych prawem i polityką ochronną państwa przepisów dla efektywnego przygotowania polityki i programów ochrony środowiska kulturowego w gminie,
- wykorzystywanie regionalnych programów dotyczących ochrony środowiska kulturowego województwa dla realizacji lokalnego programu opieki nad zabytkami,
- tworzenie platform współpracy pomiędzy samorządami o podobnych problemach związanych z ochroną środowiska kulturowego w celu zwiększenia skuteczności wspólnie podejmowanych inicjatyw,
- nawiązanie ścisłej współpracy z sąsiadującymi samorządami dla tworzenia wspólnej, subregionalnej polityki ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- prowadzenie marketingu terytorialnego,
- tworzenie opracowań planistycznych odpowiednio do potrzeb ochrony środowiska kulturowego,
- sporządzanie analiz i ocen skutków wpływu planowanych działań inwestycyjnych na środowisko kulturowe gminy,
- pozyskiwanie z wszelkich dostępnych źródeł środków finansowych, w tym przyjęcie zasad partnerstwa publiczno-prywatnego w realizacji ochrony środowiska kulturowego,
- pozyskanie poparcia społecznego dla działań związanych z ochroną środowiska kulturowego,
- koordynowanie działań prowadzonych w stosunku do środowiska kulturowego,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną zabytków i opieką nad zabytkami,
- efektywne zarządzanie programem,
- prowadzenie ciągłego monitoringu zmian w stanie środowiska kulturowego.

5. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Jak wynika z zapisów ustawowych, burmistrz ma obowiązek sporządzania co dwa lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to ma być przedstawiane radzie gminy.

Kolejna edycja gminnego programu opieki na zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice opracowana ma być po 4 latach od przyjęcia go przez radę gminy.

Ocena stanu realizacji programu powinna być przeprowadzona przez radę gminy po 2 latach od daty uchwalenia.

Dla potrzeb dokonania oceny gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Krośniewice niezbędne jest prowadzenie monitoringu wybranych wskaźników i wyników działań podejmowanych dla realizacji poszczególnych celów określonych w tym programie.

1) Dla oceny realizacji celu: zawansowanie w hierarchii działań samorządu realizacji jego zadań kompetencyjnych dotyczących opieki nad zabytkami, jako wyraz uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta i gminy niezbędne będzie:

- dokonanie oceny ilości wykonanych raportów i analiz,
- potwierdzenie faktu wykonania rewaloryzacji historycznego centrum Krośniewic,
- przeanalizowanie ilości i efektów kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- określenie ilości obiektów zabytkowych, stanowiących własność gminy objętych działaniami zabezpieczającymi,
- dokonanie oceny stopnia zaawansowania prac dla wyznaczenia granic parku kulturowego krośniewickiej kolejki wąskotorowej, powołania tego parku oraz opracowania jego planu ochrony,
- dokonanie oceny stopnia zaawansowania opracowania programu zmian użytkowania obiektów zabytkowych, stanowiących własność gminy, przeznaczonych do adaptacji na cele społeczne, turystyczne i edukacyjne,
- dokonanie oceny stopnia zaawansowania działań prowadzących do tworzenia Lokalnych Programów Rewitalizacji,
- określenie ilości szkoleń, dotyczących ochrony środowiska kulturowego, w których udział wzięli pracownicy samorządu gminnego,
- dokonanie oceny aktualności gminnej ewidencji zabytków .

2) Dla oceny realizacji celu: ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego niezbędne będzie:

- dokonanie oceny zaawansowania prac inwentaryzacyjnych obszarów zieleni urządzonej (parków i cmentarzy) na terenie miasta i gminy,
- dokonanie oceny stopnia zaawansowania opracowania gminnej koncepcji zintegrowanej ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy,
- dokonanie oceny działań prowadzących do wykorzystania dla potrzeb rozwoju turystyki obiektów i obszarów zabytkowych,
- określenie ilości wykonanych projektów i stopnia zaawansowania realizacji ścieżek rowerowych, stanowiących szlaki turystyczne, wyznaczonych zgodnie z przebiegiem postulowanym w niniejszym programie,
- potwierdzenie realizacji systemu informacji turystycznej,
- określenie ilości wykonanych inwentaryzacji fotograficznych panoram i dominant przestrzennych przesadzających o atrakcyjności przestrzeni gminy,
- dokonanie analizy powstających opracowań planistycznych pod kątem wprowadzanych w nich zasad ochrony krajobrazu kulturowego,
- potwierdzenie opracowania koncepcji turystycznego zagospodarowania doliny rzeki Miłonki w rejonie Skłót i Nowego,
- określenie efektów działań mających na celu opracowanie międzygminnego programu ochrony i wykorzystania obszaru Krośniewickiej Kolei Dojazdowej,
- potwierdzenie faktu wprowadzenia zadań wynikających z niniejszego programu do polityk sektorowych,
- przeprowadzenie analizy zaawansowania powstania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

3) Dla oceny realizacji celu : wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego niezbędne będzie:

- potwierdzenie faktu opracowania dotyczącego środowiska kulturowego gminy programu spotkań jej społeczności z przedstawicielami służb konserwatorskich,

- potwierdzenie faktu opracowania zasad partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie ochrony zabytków na terenie gminy,

- dokonanie oceny współpracy z organizacjami społecznymi i pozarządowymi działającymi na rzecz środowiska przyrodniczego i kulturowego,

- określenie ilości działających w gminie szkolnych kół miłośników zabytków,

- potwierdzenie prowadzenia działań mających na celu eliminację zagrożeń mających wpływ na zachowanie i bezpieczeństwo obiektów zabytkowych (ruch tranzytowy, brak prac remontowych, brak użytkownika).

4) Dla oceny realizacji celu :uznania zasobów dziedzictwa kulturowego gminy za źródło materialnej i niematerialnej satysfakcji jej mieszkańców niezbędne będzie:

- określenie ilości wniosków samorządu o wprowadzenie problematyki środowiska kulturowego gminy do tematów prac dyplomowych wykonywanych przez absolwentów uczelni wyższych,

- potwierdzenie utworzenia gminnego systemu informacji i promocji środowiska kulturowego,

- określenie ilości wydanych folderów i innych wydawnictw oraz imprez targowych, które zajmowały się problematyką turystycznego wykorzystania środowiska kulturowego gminy,

- określenie ilości uporządkowanych spraw własnościowych obiektów i obszarów zabytkowych.

5) Dla oceny realizacji celu : wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków

- potwierdzenie faktu wprowadzenia do „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Krośniewice” działań mających na celu poprawę kondycji środowiska kulturowego gminy

- określenie ilości i rodzaju działań związanych z interwencjami i wsparciem samorządu dla ochrony środowiska kulturowego

- określenie ilości lokalnych konkursów dla najlepszego użytkownika obiektu zabytkowego

- potwierdzenie powstania programu zwiększania wpływów z budżetu gminy na ochronę środowiska kulturowego.

6) Dla oceny realizacji celu : tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami i niezbędne jest:

- potwierdzenie opracowania i wdrożenia programu tworzenia miejsc pracy związanych z ochroną i turystycznym wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego,

- dokonanie oceny systemu zachęt do włączenia się inwestorów prywatnych w działania rewitalizacyjne,

- dokonanie oceny działań prowadzących do zmniejszenia bezrobocia związanych z zatrudnieniem w ochronie dziedzictwa kulturowego.

7) Dla oceny realizacji celu : powszechna edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego niezbędne jest:

- potwierdzenie faktu opracowania szkolnych i przedszkolnych programów edukacji środowiskowej przyrodniczo-kulturowej,

- określenie ilości lekcji muzealnych przeprowadzonych przez Muzeum,

- określenie ilości kierowanych do dorosłych mieszkańców cyklicznych spotkań i pogadanek dotyczących środowiska kulturowego gminy,

- ocena stopnia wykorzystania mediów dla prezentowania problematyki ochrony środowiska kulturowego gminy.

8) Dla oceny realizacji celu: przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania w opiece nad zabytkami funduszy strukturalnych UE niezbędne jest:

- potwierdzenie faktu opracowania koncepcji wieloletniego finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy.

6. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

DOFINANSOWANIE Z MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO Z PROGRAMU „DZIEDZICTWO KULTUROWE”:

Dotacje z MKiDN można otrzymać w ramach następujących priorytetów Programu „Dziedzictwo Kulturowe”:

PRIORYTETU

OCHRONA ZABYTKÓW

PRIORYTETU

WSPIERANIE DZIAŁAŃ MUZEALNYCH

PRIORYTETU

KULTURA LUDOWA I TRADYCJA

PRIORYTETU

OCHRONA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH

PRIORYTETU

OCHRONA I CYFRYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

PRIORYTETU

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

W ramach poszczególnych priorytetów dofinansowywane są projekty przeznaczone na rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych, rozwój instytucji muzealnych, ochronę zabytków archeologicznych, tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego oraz na ochronę zabytkowych cmentarzy. Priorytety ulegają zmianie w poszczególnych latach. W ostatnim czasie zaczęto dostrzegać potrzebę dotowania zabytków archeologicznych i kultury ludowej oraz zabytkowych cmentarzy.

Największe dotacje zostają przekazane na rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych, a najmniejsze na tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego.

Beneficjentami mogą być wyłącznie podmioty prawa polskiego – właściciele i użytkownicy obiektów zabytkowych, osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego, inne jednostki organizacyjne takie jak: samorządowe jednostki kultury, kościoły, związki wyznaniowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe.

Wysokość udzielanego dofinansowania wynosi do 50 % nakładów koniecznych określonych w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku.

Minimalna wnioskowana kwota dotacji wynosi:

- 25 000 zł na zabezpieczenia przeciwwłamaniowe i przeciwpożarowe,

- 75 000 zł w pozostałych przypadkach.

Beneficjent może złożyć do poszczególnego priorytetu maksymalnie 3 wnioski w jednym roku, a realizacja projektowanych zadań może odbywać się wyłącznie w ciągu roku, w którym dotacja została przyznana. Natomiast refundacja dotyczy kosztów poniesionych w ciągu trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku.

Ocena wniosku obejmuje:

- ocenę wartości merytorycznej - maksymalnie można uzyskać 60 pkt: najwyżej punktowana jest konieczność przeprowadzenia prac wynikająca ze stanu technicznego zabytku - 30 pkt, czas powstania, wartość historyczna, artystyczna, naukowa - 20 pkt, figurowanie na Liście UNESCO - 5 pkt, uznanie za pomnik historii - 5 pkt,

ocenę wartości społecznych - maksymalnie 20 pkt za publiczną funkcję zabytku,

ocenę wartości organizacyjnej - maksymalnie 20 pkt, w tym 10 pkt za profesjonalne przygotowanie aplikacji, 10 pkt za procentowy udział wkładu własnego lub środków pozyskanych z innych źródeł.

DOFINANSOWANIE W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014 – 2020

- Oś Priorytetowa VIII: Ochrona Dziedzictwa Kulturowego i Rozwój Zasobów Kultury,

W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparciem objęte będą kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem, w tym turystycznym, zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym, w tym znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii.

W ramach inwestycji odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego wspierane będą projekty z zakresu ochrony, zachowania i udostępnienia, w tym turystycznego, zabytkowych obiektów o znaczeniu ponadregionalnym, dotyczące renowacji zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, konserwacji zabytków ruchomych i ich digitalizacji (w przypadkach kiedy została ujęta jako element projektu).

Wartość dofinansowania wynosi od 4,5 tys. zł do 25 tys. zł i nie więcej niż 100 tys. zł dla jednego beneficjenta w całym okresie realizacji programu.

Poziom dofinansowania nie może przekroczyć 70 % kosztów kwalifikowanych.

DOFINANSOWANIE Z NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków opracowuje co 4 lata listę preferencyjną zabytkowych parków i ogrodów dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w celu finansowania prac z zakresu rewaloryzacji założen zieleni (parków, cmentarzy), w celu kandydowania obszarów do zamieszczenia na w/w liście potrzebna jest akceptacja Wojewódzkiego Konserwatora zabytków. Za jego pośrednictwem następuje zgłoszenie.

DOFINANSOWANIE W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO na lata 2014 -2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego

Podział środków w ramach funduszy strukturalnych został sędowany dla każdego województwa poprzez Regionalny Program Operacyjny. Dofinansowane projekty są to kluczowe dla regionu inwestycje o charakterze wielkoskalowym. Inwestycje muszą być ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji i wykazywać wpływ na rozwój regionu oraz ożywienie społeczno - gospodarcze terenów zdegradowanych.

Finansowanie zadań RPO dla województwa łódzkiego jest możliwe głównie w ramach osi priorytetowej VI – Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu

Priorytet interwencyjny 6c Zachowanie, ochrona i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Projekty składane w działaniu VI dotyczą rewitalizacji i rewaloryzacji zdegradowanych obszarów przemysłowych, powojaskowych, mieszkaniowych oraz terenów zieleni historycznych struktur miejskich.

Należy podkreślić, że przy ocenie projektów punktowane jest m. in. uwzględnienie zadania w Wojewódzkim programie opieki nad zabytkami dla województwa łódzkiego, wpisanie obiektu i obszaru do rejestru zabytków, ustanowienie parku kulturowego.

Beneficjentami mogą być: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS, przedsiębiorcy.

Dofinansowanie z EFRR wynosi 85 % wydatków. Dla projektów objętych pomocą publiczną, dotacja unijna wynosi do 50 % wartości w przypadku, gdy pozostałe 50 % zostanie dotowane z budżetu państwa.

Nie została określona minimalna ani maksymalna wartość projektów ani minimalna i maksymalna kwota wsparcia.

DOFINANSOWANIE Z BUDŻETU WŁASNEGO URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO W ŁODZI

Urząd Marszałkowski w Łodzi podjął działania w celu ratowania zabytków, uruchamiając od 2008 roku środki na rewaloryzację obiektów i obszarów zabytkowych.

Sejmik Województwa Łódzkiego dnia 12 stycznia 2010 r. uchwałą nr L/1463/10 przyjął Regulamin określający zasady, tryb udzielania oraz rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków województwa. W myśl § 2 w/w uchwały dotację celową można uzyskać w celu wykonania opracowań projektowych i badawczych, przeprowadzenia prac konserwatorskich zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznym zdefiniowanych W art. 6 ust. 1 pkt. 1, 2, 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r. Ponadto obiekt lub obszar zgodnie z w/w ustawą musi być wpisany do rejestru zabytków, posiadać duże znaczenie dla dziedzictwa, znajdować się w granicach administracyjnych województwa łódzkiego i być udostępniany społeczeństwu.

Beneficjentami mogą być właściciele i użytkownicy zabytków. Wysokość przyznawanych dotacji stanowi do 50 % ogółu nakładów. W przypadku obiektów o wyjątkowych wartościach zabytkowych bądź wymagających podjęcia natychmiastowych prac naprawczych dotacja może wynosić do 100% nakładów.

Udzielenie dotacji wymaga złożenia wniosku i spełnienia w/w wymogów formalnych. Następnie podlega opinii Komisji i jest rozpatrywane przez Sejmik Województwa Łódzkiego.

DOTACJE Z BUDŻETU WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTEKÓW

Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków zgodnie z art. 74 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku udziela dotacji na prace konserwatorskie obiektów wpisanych do rejestru WKZ. Regulamin przyznawania dotacji stanowi, że mogą być dotowane prace mające na celu zachowanie i ochronę materialnego dziedzictwa. Wojewódzki Konserwator Zabytków przyznaje środki na prace rewitalizacyjne i zabezpieczeniowe zabytków przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnymi wywozami za granicę. Dotowane zabytki winny pełnić funkcję publiczną.

Beneficjentami dotacji podobnie jak w przypadku środków pozyskiwanych z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, mogą być właściciele i użytkownicy zabytków. Również ich wysokość wynosi do 50 % nakładów a gdy zabytek posiada wyjątkową wartość lub jego stan wymaga podjęcia natychmiastowych prac, dotacja może osiągnąć do 100 %.

Komisja oceniając wniosek uwzględnia: stan zabytku, wartość i czas powstania, uznanie za pomnik historii, rzetelność realizacji zadań, wysokość środków własnych oraz pozyskanych z innych źródeł.

Ostateczną decyzję przydziału środków podejmuje Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków.

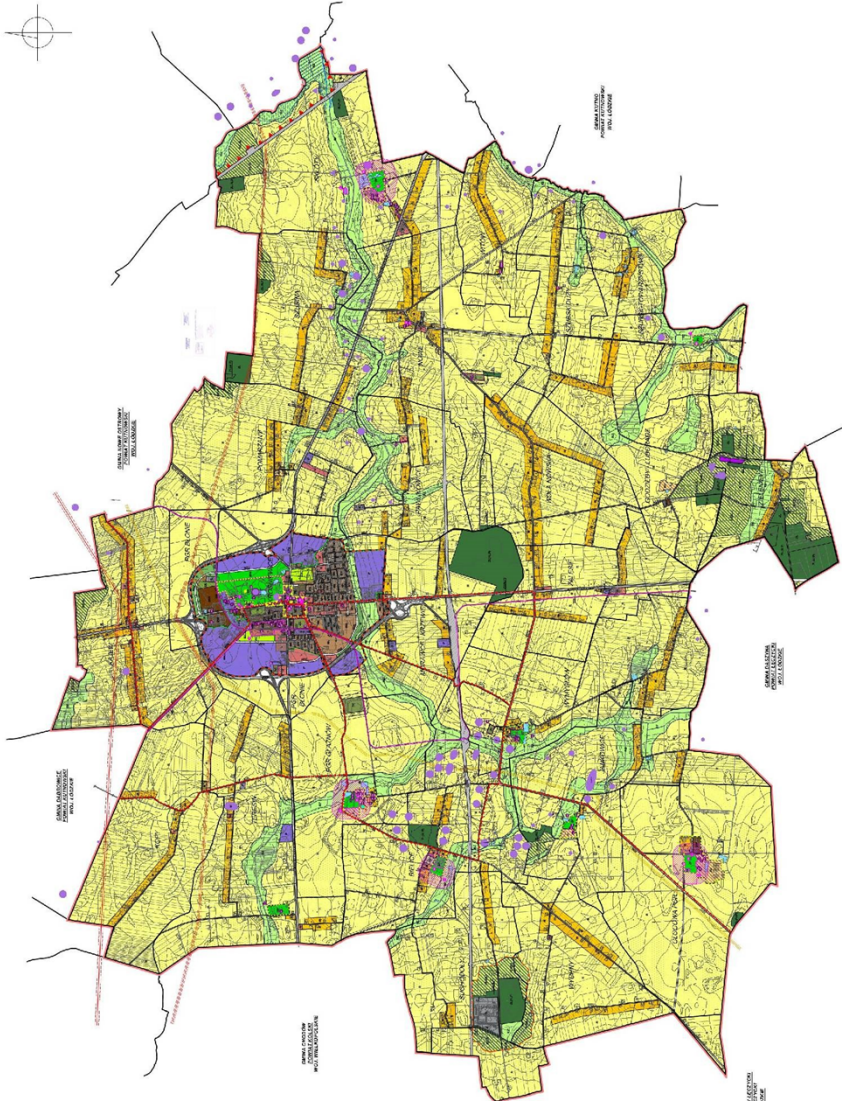
DOTACJE Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przyznawane są dotacje na projekty z zakresu ochrony dziedzictwa. Środki przeznaczone są na przeprowadzanie rewitalizacji założeń zieleni, wykonanie prac leczniczo-pielęgnacyjnych drzew w zabytkowych alejach oraz starodrzewów na terenach gmin.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚNIEWICE
CZĘŚĆ B: POLITYKA PRZESTRZENNA I KIERUNKI ROZWOJU

ZALĄCZNIK NR 3 DO UCHWAŁY NR... RADA MIEJSCA W KROŚNIEWICACH Z DNIA... ROKU W SPRAWIE
 UCHWALENIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚNIEWICE

SKALA 1:10 000

LEGENDA
POLITYKA PRZESTRZENNA I KIERUNKI ROZWOJU

GRANICE OPRACOWANIA - GRANICE GMINY
 GRANICE OBSZARÓW
 LINIE ROZGRANICZAJĄCE TERENY O RÓŻNYM PRZEZNACZENIU LUB RÓŻNYCH SPOSOBACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 OBSZARY WYBYSZAJĄCE REHABILITACJA, RENOWACJA, PRZEKSZTAŁCENIE LUB UPOKOJOWANIE
 OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

STRUKTURA FUNKCJONALNA - PRZEZNACZENIE TERENÓW

STREFA MIESZKALNA
 M TERENY BUDOWNICTWA WIELKIEGO I PODMIEJSKIEGO
 MS TERENY BUDOWNICTWA ŚRODMIEJSKIEGO
 MP TERENY MIESZKALNICTWA WIELORODZINNEGO
 MN TERENY MIESZKALNICTWA JEDNORODZINNEGO

STREFA PRZYRODNICZA ORAZ ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ
 RP TERENY OBSŁUGI PRODUKCJI ROLNICZEJ
 R TERENY ROLNICZE
 RZ TERENY ROLNICZE W GRANICACH CIĄGÓW EKOLOGICZNYCH I OBSZĘDZONYCH W ZAGROŻONYCH POWODZĄ
 Z TERENY LASÓW
 ZL TERENY LASÓW ZARZĄDZANE PRZEZ ADMINISTRACJĘ LASÓW PAŃSTWOWYCH (ALP)
 ZU TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ
 ZP TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ NISZKIEJ
 ZI TERENY ZIELENI ODLĄCZAJĄCEJ
 ZO TERENY OGRODÓW OSADKOWYCH
 ZC TERENY CMENTARZY

STREFA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARZEJ
 U TERENY USŁUG
 US TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI
 P TERENY STRATEGICZNE: PRZEMISŁA, MAGAZYNY, SKŁADY, OBIEKTY HANDLOWE O POWIERZCHNI SPRAŻĄCYJ POWYŻEJ 200 m² w.t. USŁUG, OBSŁUGA KOMUNIKACJI SĄBODRODOWEJ
 PC OBSZAR POTENCJALNEJ EKSPLOATACJI ŻŁOŻA KRUZYWYNA NATURALNEGO

TERENY OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
 E TERENY INFRASTRUKTURY ELEKTROENERGETYCZNEJ - GŁÓWNY PUNKT ZASILANIA 110/15 kV
 W TERENY INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ - LUCEIA WÓD I STACJE WODOCIĄGOWE
 K TERENY INFRASTRUKTURY KANAŁIZACYJNEJ - ODCYSEKALNE ŚCIEKÓW
 D TERENY SKŁADOWISKA ODPADÓW

UKŁAD KOMUNIKACYJNY
 KKW TERENY KOLEI WĄSKOTOROWEJ
 KDGP TERENY DROG GŁÓWNYCH RUCHU PRZEPYŃNIENEGO
 KDG TERENY DROG ZBIORCZYCH
 KDZ TERENY DROG LOKALNYCH
 KDL TERENY DROG LOKALNYCH
 KS TERENY PARKINGÓW SĄBODRODOWYCH

INFRASTRUKTURA DROGOWA I TECHNICZNA
 LINIE ROZGRANICZAJĄCE DROGI
 PROJEKOWANE PRZEDEBUDOWANE LUB WYKONANE W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
 PROJEKOWANE TRASY ŚCIEZEK ROZWOJOWYCH
 BUDOWANE PALNOWNY DR 400 PŁOCK - OSTRÓW WIELKOPOLSKI ZE STREFĄ OCHRONNĄ O CAŁKOWITEJ SZEROKOŚCI 30 m
 ELEKTROENERGETYCZNA LINA PRZEŚYŁOWA 220 kV KONN - WARSZAWA Z PASEM TECHNOLOGICZNYM O CAŁKOWITEJ SZEROKOŚCI 30 m
 ELEKTROENERGETYCZNA LINA PRZEŚYŁOWA 110 kV PUTÓ - KŁODZKA Z PASEM TECHNOLOGICZNYM O CAŁKOWITEJ SZEROKOŚCI 30 m

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, W TYM OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ
 SZKEL, CEKŁ, ROPY WIELKOCYFNE I ZBIORNIKI WODNE
 TERENY ZNIEJEDNOLONE
 POKNIK PRZYRODY
 PARYCZKI
 GRANICE PRZEZNACZONYCH OBSZARÓW CHRONIONEGO KRAJOWOZABRAJU "OCINI - GOGOWANÓW"
 PARYCZKI OBSZARU WYKAZUJĄCEJ OCHRONY TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD WIEŻMIANICTWO PRZED UCZĄJNOŚCIAMI WYKAZUJĄCEJ I SĄBODRODOWYCH TERENÓW PRZESTRZENNYCH
 STREFY SANITARNE DO CMENTARZY
 OBSZAR BEZPOŚREDNIEGO ZAGROŻENIA POWODZĄ
 OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH NA CELE NIEROLNICZE

DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI - OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ
 OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
 OBSZARY WYPANE DO REJESTRU ZABYTKÓW (PARYCZKI, POKNIK PRZYRODY)
 UKŁAD PRZESTRZENNY KROŚNIEWICZKI KOLEI DOJAZDOWEJ, GRODZIŃSKI
 STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ DO FARMÓW PODWÓDORSKICH ORAZ WYKAZÓW OBIEKTÓW W PISANICY DO REJESTRU ZABYTKÓW
 OBIEKTY WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW
 OBSZARY WYPANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW (PARYCZKI, CMENTARZE, GRODZIŃSKI)
 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE WRAZ Z NIĄ AZP
 STREFY OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ
 STREFA OCHRONY ZABUDOWANYCH ELEMENTÓW UKŁADU URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNEGO

TERENY ZAMKNIĘTE
 TERENY KOLEI NORMALNOTOROWEJ